

รายงานการสัมมนา เรื่อง **การพัฒนาการศึกษา**
ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัด

ชายแดนภาคใต้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานการสัมมนา

การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
จังหวัดชายแดนภาคใต้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

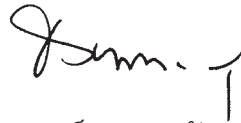
คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญถึงปัญหาคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า การศึกษาของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ได้เรียนอย่างทั่วถึง มีคนที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษายู่จำนวนมาก จึงทำให้การศึกษาโดยเฉลี่ยของประชากรในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนก็ต่ำกว่าเช่นเดียวกัน อีกทั้งผลการประเมินคุณภาพภายนอกพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กประมาณ 200 แห่ง ไม่ผ่านการรับรองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ส่วนหนึ่งมีผลมาจากการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ ทำให้นักเรียนและครูไม่มีความปลอดภัยในการเดินทางมาเรียนและมาสอน ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามตารางเรียน นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกิดภาวะการขาดแคลนครู ปัญหาด้านผู้เรียนในสถาบันศึกษาปอเนาะที่ไม่สามารถเทียบโอนวุฒิของผู้เรียน ปัญหาด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เนื่องจากสามจังหวัดในเขตพัฒนาพิเศษเป็นพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ทำให้การทำงานไม่มีเอกภาพทั้งทางศาสนา วัฒนธรรม ภาษา เป็นต้น

รัฐบาลปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดยกำหนดเรื่องการศึกษาไว้เป็นนโยบายเร่งด่วน โดยเฉพาะเรื่อง การแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่เฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยยึดหลักการสร้างสมานฉันท์และแนวทางตามพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” สนับสนุนให้เป็นเขตพัฒนาพิเศษที่มีความยืดหยุ่น และมีความหลากหลายทั้งศาสนาและวัฒนธรรม โดยรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) ได้มอบหมาย ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายด้านการพัฒนา การศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเชื่อมโยงกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น สำนักงานฯ ได้จัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอนโยบายการพัฒนาการศึกษา ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น และ จัดสัมมนาระดมความคิด เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะใน การนำไปพิจารณาปรับปรุงข้อเสนอนโยบายการพัฒนาการศึกษา ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอขอบพระคุณรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) ที่กรุณา ให้เกียรติเป็นประธานการประชุมสัมมนาฯ และขอขอบพระคุณ ทุกท่านจากทุกภาคส่วน ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกวุฒิสภา สมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ฝ่ายความมั่นคง ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหาร/ผู้แทนองค์กรหลักของกระทรวง ศึกษาธิการ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ ผู้แทนจากศูนย์ครูใต้ตามพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้า

พระบรมราชินีนาถ ผู้บริหาร/ผู้แทนจากสถาบันการศึกษา ทั้งภาครัฐ
ภาคเอกชน วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยพยาบาล วิทยาลัยเทคนิค
วิทยาลัยเกษตรกรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนโต๊ะครู
ผู้บริหาร ครู ประธานชมรมโรงเรียนเอกชน ประธานชมรมตาดีกา
ที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงข้อเสนอนโยบาย
การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ให้มีความสมบูรณ์ ครบถ้วนและเหมาะสม เพื่อเกิดประโยชน์
ต่อการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

(รองศาสตราจารย์จยังทอง จันทรางศุ)

เลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

หน้า

คำนำ	(1)
สารบัญ	(5)
คำกล่าวรายงานการสัมมนาระดมความคิด	1
เรื่อง การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษ	
เฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้	
โดย รองศาสตราจารย์รชทอง จันทรางศุ	
คำกล่าวเปิดการสัมมนาระดมความคิด	5
เรื่อง การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษ	
เฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้	
โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	
(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)	
อภิปรายทั่วไป	25
ภาคผนวก	
- สรุปประเด็นการสัมมนา	101
- โครงการประชุมสัมมนา	117
- กำหนดการสัมมนา	121
- รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา	123

คำกล่าวรายงาน
การสัมมนาระดมความคิด
เรื่อง การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
จังหวัดชายแดนภาคใต้
โดย รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ
(เลขาธิการสภาการศึกษา)

~~~~~

เรียนท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นที่ทราบ
กันดีว่าการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน
รัฐบาลปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง โดย
กำหนดเรื่องการศึกษาไว้ทั้งในนโยบายเร่งด่วน และนโยบายที่
มุ่งเน้นเรื่องการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย
คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามี
ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งระบบ การระดมทรัพยากร และเร่งรัด
การลงทุนด้านการศึกษาและเรียนรู้อย่างบูรณาการ เพื่อพัฒนาการ
ศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยเฉพาะเรื่อง
การแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่เฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
รัฐบาลได้กำหนดให้เป็นนโยบายเร่งด่วน โดยยึดหลักการสร้างความ
สมานฉันท์ และแนวทางตามพระราชดำริ **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”**
สนับสนุนให้เป็นเขตพัฒนาพิเศษที่มีความยืดหยุ่น และมีความ
หลากหลายทั้งศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งนี้ทางด้านการศึกษานั้น
ท่านรัฐมนตรีได้กรุณามอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการ

ศึกษา จัดทำนโยบายด้านการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเชื่อมโยงกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ศึกษาวิเคราะห์ผล การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแผนยุทธศาสตร์ระหว่างปี 2551-2554 ร่วมกับผลการดำเนินงานด้านอื่นๆ แล้ว ในช่วงระยะเวลาวันที่ 12-14 มกราคม 2552 ที่ผ่านมา ผมและคณะได้มีโอกาสลงพื้นที่เพื่อพบปะพูดคุยกับ ครู ผู้บริหาร อาจารย์ โต๊ะครูและผู้แทนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามในจังหวัดปัตตานี ยะลา และสงขลา รวมทั้งผู้แทน ศอ.บต. ในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และ นำข้อเสนอแนะที่ได้ไปจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายต่อไป นอกจากนี้ จากการสำรวจในเบื้องต้น พบว่าแม้จะมีความพยายามหลากหลาย ของหน่วยงานเพื่อร่วมกันพัฒนาการศึกษา แต่ยังมีปัญหาในด้าน โอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะเรื่องการเรียนต่อและการศึกษา ต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งคุณภาพการศึกษาที่ยังมีคุณภาพต่ำเมื่อ เทียบกับภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศ และการจัดการศึกษาที่ยังขาด ความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาแต่ละระดับ/ประเภท เป็นต้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการรวบรวม ปัญหาต่างๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะในเบื้องต้น เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอ เชิงนโยบายและมาตรการรวม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การส่งเสริมศาสนศึกษา การส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา

การพัฒนาการศึกษาเพื่อการอาชีพและการมีงานทำ การบริหารจัดการเพื่อการศึกษ และนโยบายการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแก่รัฐ และได้จัดทำเป็นร่างรายงานนำเสนอต่อที่ประชุมในครั้งนี้

สำหรับการประชุมระดมความคิดเห็นในครั้งนี้ ได้รับความกรุณาจากผู้เข้าร่วมประชุมจากภาคส่วนต่างๆ จำนวนประมาณ 200 ท่าน ประกอบด้วย ท่านสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และผู้แทนจากศูนย์ครูใต้ตามพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ผู้แทนผู้บริหารจากสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน วิทยาลัยชุมชน วิทยาลัยพยาบาล วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยเกษตรกรรม องค์กรบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนโต๊ะครู ผู้บริหารครูและผู้เป็นประธานชมรมโรงเรียนเอกชน ประธานชมรมตาดีกาทุกภาคส่วนที่ให้ความสนใจเข้าร่วมประชุมในวันนี้

การสัมมนา ในช่วงเช้าวันนี้ ประกอบด้วยปาฐกถาพิเศษของท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จากนั้นเป็นการนำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นสำคัญต่างๆ โดยลำดับ

กระผมในนามของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอขอบพระคุณท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานการประชุมสัมมนา ในวันนี้ และขอขอบพระคุณ ท่านผู้มีเกียรติทุกท่านที่ให้ความสนใจในประเด็นปัญหานี้และเข้าร่วมกิจกรรมด้วย บัดนี้ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเรียนเชิญ ท่านรัฐมนตรีกล่าวเปิดการสัมมนา และปาฐกถาพิเศษเพื่อเป็นแนวทางในการระดมความคิดเห็นต่อไป

คำกล่าวเปิด

การสัมมนาระดมความคิด

เรื่อง การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
จังหวัดชายแดนภาคใต้

โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(นายจурินทร์ ลักขณวิศิษฏ์)

~~~~~

ท่านผู้เข้าร่วมสัมมนา และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน ผมรู้สึกเป็นเกียรติและมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสมาเปิดการสัมมนาระดมความคิด เรื่อง กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในวันนี้ บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอถือโอกาสเปิดการสัมมนา

ผมขออนุญาตเล่าเรื่องนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา เพื่อปูพื้นให้เห็นภาพรวมพอสังเขป ขอเรียนว่ารัฐบาลเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินถึงวันนี้ได้สองเดือนเต็ม โปรดเกล้าฯ เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2551 เป็นเวลา 2 เดือน วันนี้นับเป็นเดือนที่สาม สองเดือนที่ผ่านมาขอเรียนว่ารัฐบาลมีนโยบายหลายส่วนที่ได้เดินหน้าไป และจะปรากฏเป็นรูปธรรมอีกหลายประการทีเดียว

เรื่องแรกคือ รัฐบาลชุดนี้มีนโยบายในเรื่องการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นกรอบที่ใหญ่ที่สุด เนื่องจากเรามีการปฏิรูปการศึกษารอบแรกมาแล้วครั้งหนึ่งเมื่อปี 2542 และในขณะนั้นได้มีการ

ออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แต่ว่าการปฏิรูปการศึกษา รอบแรก ถือว่ามาถึงที่สุดในตอนนี้ และกำลังจะเริ่มการปฏิรูปการศึกษารอบสอง การปฏิรูปการศึกษารอบแรก ถ้ามองอย่างวิเคราะห์ เจาะลึกจะเห็นภาพกว้างว่า ได้เน้นในเรื่องของการปฏิรูปโครงสร้าง ความจริงมีเรื่องอื่นๆ หลายเรื่อง แต่โครงสร้างถือเป็นหัวใจอันหนึ่ง เพราะการจะปฏิรูปการศึกษาถ้าไม่เริ่มต้นจากการปรับโครงสร้างก็ เดินหน้าไม่ได้ เพราะฉะนั้นการปฏิรูปการศึกษารอบแรกจึงเป็นการ จัดโครงสร้างของระบบการศึกษาใหม่ โดยรวมสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มารวมกับกระทรวงศึกษาธิการ เดิม กลายเป็นกระทรวงศึกษาธิการในวันนี้ มีหน้าที่รับผิดชอบการ จัดการศึกษาในระบบทั้งหมด ตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา รวมทั้งเรื่องอื่นๆ อีกหลายเรื่อง แต่ต้อง ยอมรับความจริงว่า 9 ปีที่ผ่านมา การปฏิรูปการศึกษารอบแรกมี หลายเรื่องที่ประสบความสำเร็จ แต่มีบางเรื่องที่ต้องสานต่อ บางเรื่องจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขและต้องปรับทิศทาง และบางเรื่อง ที่จำเป็นต้องเพิ่มเติม ฉะนั้นนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน จึงได้กำหนด ทิศทางในการปฏิรูปการศึกษารอบสอง ซึ่งได้กำหนดกรอบเบื้องต้น ไว้ 8 กรอบ แต่ผมขอเพิ่มอีก 1 กรอบ เป็น 9 กรอบ และยังไม่ได้ ข้อสรุป โดยขอเพิ่มการศึกษานอกระบบ เพราะการปฏิรูปการศึกษารอบแรกนั้นเรามุ่งเน้นการศึกษาในระบบเป็นหลัก เพราะเราเน้น เรื่องการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวะ และอุดมศึกษา โดยเป็นเรื่อง การศึกษาในระบบ แต่เมื่อมาถึงเรื่องการปฏิรูปการศึกษารอบสอง

กรอบเบื้องต้น 8 กรอบ ก็ยังเน้นการศึกษาในระบบเช่นเดียวกัน การศึกษานอกระบบเป็นสิ่งที่เราขาด แต่ไปไว้เป็นเรื่องเล็ก ซึ่งความจริงเป็นเรื่องใหญ่

ฉะนั้นในเชิงนโยบาย ผมต้องการเติมเต็มการศึกษาทั้งระบบ เพราะว่าในช่วงชีวิตคนเราเข้าเรียนการศึกษาในระบบ สมมุติว่า เริ่มต้นเรียนเมื่ออายุ 5 ขวบ จบปริญญาเอกอายุ 30-31 ปี และจนกว่า เราจะตายอยู่ตรงไหน ตรงนี้คือหัวใจสำคัญที่กระทรวงศึกษาธิการ ต้องให้ความสำคัญกับการศึกษาในช่วงระยะเวลาที่เหลือ เพื่อเติมเต็มการจัดการศึกษาทั้งหมดให้ครบวงจร ปัจจุบันกศน.ก็ทำอยู่ แต่มีอะไรที่นอกเหนือจากงานที่กศน.ทำอีกหลายเรื่องที่จะต้องเดิน หน้า ฉะนั้นจึงเป็นที่มาของการปฏิรูปการศึกษารอบสอง ที่จะต้อง เน้นการศึกษาในระบบควบคู่ไปกับการศึกษานอกระบบ เพื่อสร้าง สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เกิดขึ้น ขณะนี้เราได้กำหนดเป็น กรอบที่ 9 เรื่องการศึกษานอกระบบ และจะนำไปสู่การรับฟังความคิดเห็นทั่วประเทศ สภาการศึกษาเป็นแม่งานและภายใน 2 เดือน คือสิ้นเดือนมีนาคมจะกลับมาเพื่อสรุปว่า ที่สุดการปฏิรูปการศึกษารอบสองจะเดินไปทางไหน มีกี่กรอบ จะได้เดินหน้าสะดวกขึ้นและมีรายละเอียดชัดเจนว่าแต่ละเรื่องจะเดินหน้าไปอย่างไร

ตรงนี้คือการปฏิรูปการศึกษารอบสองที่เป็นกรอบใหญ่ โดยจะมุ่งเน้นไปที่เป้าหมายในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การให้โอกาสทางการศึกษาและการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน ทั้งภาคเอกชน ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้นำศาสนา สถาบันศาสนา สถาบันครอบครัวและส่วนอื่นๆ ที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อผลักดันการปฏิรูปการศึกษารอบสองไปสู่เป้าหมาย อย่างไรก็ตามในเรื่องการพัฒนาคุณภาพนั้น หัวใจสำคัญก็คงต้องอยู่ที่ครู ความจริงมีหลายเรื่อง แต่ครูจะเป็นโจทย์ข้อใหญ่ เพราะถ้าครูไม่มีคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กจะมีความคุณภาพได้อย่างไร ฉะนั้นครูจึงเป็นหัวใจสำคัญของศูนย์กลางการพัฒนาในการปฏิรูปการศึกษารอบสองที่จะนำไปสู่การศึกษาที่มีคุณภาพ นอกจากนั้นยังมีเรื่องหลักสูตร กระบวนการสอน และเรื่องอื่นๆ อีกหลายเรื่อง

เรื่องโอกาสทางการศึกษา รัฐบาลนี้ได้ออกนโยบายที่เป็นรูปธรรมชัดเจนหลายเรื่อง เรื่องแรกคือนโยบายเรียนฟรีอย่างมีคุณภาพ เป็นเรื่องการให้โอกาสกับคนไทย เด็กไทยทุกคน ตั้งแต่ชั้นอนุบาล จนกระทั่งถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อนุบาล 3 ปี ป.1-ป.6 6 ปี รวมเป็น 9 ปี ม.1-ม.6 อีก 6 ปี รวมเป็น 15 ปี นี่คือการจัดการศึกษาฟรีให้เด็กไทยทุกคนได้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษา โดยเฉพาะเด็กด้อยโอกาส เด็กยากจน ต่อไปนี้เขาไม่ต้องกังวลอีกแล้วว่าเขาจะหาชุดนักเรียนที่ไหน จะเอาเงินที่ไหนไปซื้อตำราเรียน จะเอาเงินที่ไหนไปซื้อสมุด ปากกา เพราะรัฐจะจัดการศึกษาฟรีให้กับเด็กเหล่านี้โดยฟรีทั้งหมดมี 5 เรื่อง คือ 1) ค่าเล่าเรียน 2) ตำราเรียน 3) อุปกรณ์การเรียน สมุด ปากกา ไม้บรรทัด ยางลบ แบบฝึกหัด 4) ชุดนักเรียน เฉลี่ย 2 ชุดต่อคนต่อปี และ 5) เป็นเรื่องที่สำคัญนอกเหนือจากการแจกเสื้อ ปากกา ตำราเรียน คืองบประมาณที่จะจัดในเรื่องกิจกรรมพัฒนาคุณภาพ โดยไม่

เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งจะมี 4 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมที่ 1) โรงเรียนทุกโรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมทางวิชาการให้กับนักเรียน อาจจัดในรูปค่ายวิชาการ การติวเข้ม 1 สัปดาห์ หรือ 5 วัน ก็แล้วแต่ที่จะต้องไปดำเนินการ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายพิเศษเพิ่มเติมจากเด็ก 2) กิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม อาจจัดเป็นค่ายลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี และ 3) โครงการทัศนศึกษานอกสถานที่ จะต้องจัด 1 ครั้งต่อปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากเด็ก และ 4) กิจกรรมด้านคอมพิวเตอร์ เด็กทุกคนจะได้รับการสอนหรือพัฒนาเรื่องคอมพิวเตอร์นอกเหนือจากชั่วโมงเรียนปกติ 40 ชั่วโมงต่อคนต่อปี 4 โครงการนี้ จะเป็นโครงการที่จัดให้ฟรี โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายสำหรับนักเรียนทุกคน ทั้งในส่วนโรงเรียนสังกัด สพฐ. โรงเรียนเอกชน โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สิ่งเหล่านี้คือโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ และถามว่าถ้าจบม.ปลาย ไปเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา รัฐบาลจะช่วยให้เรียนฟรีด้วยหรือไม่ คงไม่ถึงขนาดนั้น เพราะเราต้องยืนอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง เรียนฟรีเฉพาะอนุบาลถึงม.ปลาย ใช้งบประมาณ 3 หมื่นกว่าล้านบาทต่อปี และยังมีภาระในหลายเรื่อง แต่สำหรับเด็กยากจน เด็กด้อยโอกาส เขาจะเรียนต่อระดับอุดมศึกษาหรือแม้แต่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังจะเรียนปวช. รัฐบาลก็เตรียมการสำหรับเด็กเหล่านี้ไว้แล้ว แม้ว่าค่าเล่าเรียนจะฟรี แต่ก็ได้ไม่ได้แปลว่าเด็กทุกคน พอได้ค่าเล่าเรียนฟรีแล้วเดินไปโรงเรียนได้ ต้องมีค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่ารถ ค่าครองชีพ ค่าอาหาร ฯลฯ ซึ่งเด็กบางคน

เขาจะอยู่ในฐานะที่ดูแลตัวเองได้ เราก็มีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาเริ่มต้นมาตั้งแต่สมัยรัฐบาลท่านนายทวยช้วน หลีกภัย จนถึงปัจจุบัน แต่ยุคแรกๆ มีนโยบายให้เด็กยากจนได้ยืม แต่รัฐบาลชุดหลังๆ บางชุดก็มาเปลี่ยนวัตถุประสงค์ โดยกำหนดให้ใครก็ได้สามารถกู้ได้ ที่สุดเด็กกรวยก็มาแย่งเงินเด็กจน และเด็กจนก็ต้องโอกาสต่อไป ฉะนั้นในระยะหลังได้มีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่วัตถุประสงค์เดิม จนกระทั่งรัฐบาลชุดนี้ได้ยืนยันชัดเจนว่าต่อไปนี้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาต้องเริ่มต้นให้สำหรับเด็กยากจน เด็กต้องโอกาสก่อน เว้นแต่เด็กจนกู้จนหมดแล้ว ยังเหลือเงินตรงนั้นก็ค่อยเปิดโอกาสให้เด็กที่จนน้อยกว่าได้มีโอกาสกู้ต่อไป

ปีที่แล้วมีการให้กองทุนกู้ยืมให้เด็กกู้ได้เป็นจำนวนมาก เป็นเงิน 26,000 ล้านบาท แต่ปีนี้ภายใต้นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ รัฐบาลชุดนี้ เราจะเพิ่มเงินกู้ยืมให้อีก 10,000 ล้านบาท จาก 26,000 ล้านบาท จะเป็น 36,000 ล้านบาท เพื่อที่จะให้เด็กได้กู้และมุ่งเน้นที่จะจูงใจให้เด็กที่กู้ยืมไปเรียนสายอาชีพมากขึ้น แทนที่จะไปเรียนสายสามัญ เพราะคนไทยนิยมเรียนสายสามัญและเรียนต่อถึงปริญญาตรี เพื่อนำไปสู่การรับใบปริญญา ซึ่งเป็นค่านิยมที่ฝังรากลึกมานาน แต่ผมคิดว่าถึงเวลาที่ประเทศต้องปรับค่านิยม เพราะการเรียนสายสามัญมากเกินไป และเรียนเพื่อรับปริญญามากเกินไป ในที่สุดก็ไปเรียนสาขาเดียวกันและตกงาน และกลายเป็นการสูญเปล่า แม้จะไม่สูญเปล่า 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ก็สูญเปล่าทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ฉะนั้นนโยบายรัฐบาลชุดนี้จึงต้องการมุ่งเน้นให้เด็กเรียนสายอาชีพ

ปวช. ปวส. หรือแม้แต่ปริญญาตรีก็ให้มุ่งเน้นไปเรียนสายอาชีพ เพราะจบมาเขามีโอกาสที่จะมีงานทำค่อนข้างแน่นอน และการปรับสัดส่วนก็คงจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย ปัจจุบันนี้เราไปเรียนสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ เรียนสายสามัญร้อยละ 60 สายอาชีพร้อยละ 40 ทำอย่างไรให้เรียนสายสามัญ : สายอาชีพ เป็น 50 : 50 แล้วค่อยปรับสายอาชีพให้มากขึ้นกว่าสายสามัญ

ประเทศที่พัฒนาแล้วจำนวนมาก เด็กที่จบมาจะเรียนสายอาชีพมากกว่าสายสามัญเกือบทั้งสิ้น ฉะนั้นเราจะต้องเดินไปสู่จุดนั้น กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาจะเป็นหัวใจสำคัญที่จะมุ่งเน้นให้คนกู้เพื่อไปเรียนสายอาชีพจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ และได้กำหนดสาขาที่ขาดแคลนไว้แล้วขณะนี้ 400 กว่าสาขา ถ้าใครจะไปเรียนตามนี้ จะได้รับการพิจารณาทันที หลายท่านในที่นี้เป็นเจ้าของโรงเรียนเอกชน และปัญหาประการหนึ่งแม้แต่โรงเรียนรัฐ สถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรีหรืออะไรก็ตาม มีปัญหาเรื่องเด็กกู้เงินแล้วได้เงินช้า บางครั้งกู้เมื่อ 1 มกราคม แต่เดือนพฤศจิกายนยังมาร้องว่ายังไม่ได้รับเงิน และในที่สุดก็เป็นปัญหากับผู้บริหารสถานศึกษาที่เขาได้รับค่าเล่าเรียนจากเด็กเพื่อเอาไปหมุน สถานศึกษาเอกชนบางแห่งก็มีปัญหา ไม่ออกเกรดให้เด็กบ้าง หรือเรื่องอื่นๆ บ้างต่อไปนี้มีมติคณะรัฐมนตรีออกมาแล้ว ระบุไว้ชัดเจนในรายละเอียดว่า ถ้ากู้เงินโดยที่เด็กมีคุณสมบัติครบถ้วน เอกสารครบถ้วน ภายใน 90 วันเขาต้องได้รับเงิน ซึ่งเป็นมติคณะรัฐมนตรีที่กยศ. จะต้องปฏิบัติ

อีกประการหนึ่ง ปัจจุบันเวลาไปกู้เงินจะใช้บริการของธนาคารกรุงไทย แต่จากนี้ไปมติครม.ออกมาแล้ว นักเรียนที่เป็นมุสลิมสามารถไปใช้บริการธนาคารอิสลามที่มีอยู่ในเรื่องกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาได้ ถ้ายังปฏิบัติไม่ได้ จะไปเร่งรัดว่าเขาจะต้องทำอย่างไร แต่โดยหลักการได้ออกเป็นนโยบาย ซึ่งเป็นข่าวดีอีกเรื่องหนึ่ง

อีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องนมโรงเรียน อาจจะไม่เกี่ยวกับเรื่องโอกาสโดยตรง แต่จะเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพของเด็กในอนาคต ปัจจุบันเราให้เด็กกินนมฟรี โดยเริ่มต้นสมัยท่านนายกฯ ชวนเหมือนกัน ให้เด็กกินนมฟรีตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงป.4 และรัฐบาลชุดนี้ก็มาต่อยอด มติคณะรัฐมนตรีได้ออกมาแล้วว่า ต่อไปนี้เด็กจะได้กินนมฟรีไม่เฉพาะแค่อนุบาลถึงป.4 แต่จะขยายให้ไปจนถึงชั้นป.6 ทำให้รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับเรื่องนมที่เด็กจะต้องดื่มอย่างมีคุณภาพ ก็เพราะว่านมจะมีส่วนสำคัญในด้านพัฒนาการทั้งร่างกายและสมองของเด็ก ผลการวิจัยพบว่าถ้าเด็กกินนมน้อย โตขึ้นความสูงจะต่ำกว่ามาตรฐาน 10 เซนติเมตร แต่ถ้าได้กินนมในอัตราที่ถูกต้องเหมาะสม จะมีผลต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก เพราะว่าการให้น้ำนมมีธาตุเหล็กจะทำให้เด็กฉลาด ฉะนั้นตรงนี้จะเป็นการเสริมคุณภาพทางการศึกษาในอนาคตได้ โดยจะเริ่มในปีการศึกษา 2552 เทอม 2 นี้ในเดือนตุลาคม ซึ่งรัฐบาลได้ตั้งงบประมาณไว้แล้ว

ที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งนอกจากเรื่องการปฏิรูปการศึกษาที่จะต้องเดินหน้า ภายหลังจากได้ข้อสรุปทั้งหมดสิ้นเดือนมีนาคมแล้ว ก็มีเรื่องที่จะต้องทำอีกเรื่องหนึ่งในระดับมหภาค คือประเทศไทย

มีแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เราใช้แผนปี 2545 และจะสิ้นสุดแผนปี 2559 รวม 15 ปี แต่มาถึงตรงนี้ ผมคิดว่าถึงเวลาที่ต้องปรับแผนการศึกษาแห่งชาติแล้ว เพราะไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ สถานการณ์ปัจจุบัน และเหตุการณ์ทางการศึกษาหลายเรื่องที่เปลี่ยนไป ฉะนั้นตรงนี้จึงเป็นนโยบายที่ผมมอบสภาการศึกษาไปแล้วว่า จะต้องไปจัดการประชุมในรูปแบบไหนก็ตาม ให้มีการระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อปรับแผนการศึกษาแห่งชาติ ก็คงแล้วเสร็จภายในไม่ช้า ภายใน 2 เดือนนี้ และทุกฝ่ายจะได้ถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป แต่ว่ามีแผนการศึกษาแห่งชาติอย่างเดียวไม่พอ ผมคิดว่าถึงเวลาที่ประเทศไทยจะต้องมีแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด ซึ่งยังไม่เคยเป็นรูปธรรมจริงๆ หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดก็มีหลายหน่วยงาน มีทั้งโรงเรียนอนุบาล ศูนย์เด็กเล็ก สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีโรงเรียนประถมฯ โรงเรียนมัธยมฯ อาชีวะ วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง เทคนิค สถาบันการอุดมศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน วิทยาลัยชุมชน ฯลฯ มีหลายส่วน ทั้งหมดนี้ควรจะได้เดินไปอย่างเป็นเอกภาพ รวมทั้งกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

ฉะนั้นแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเกิดขึ้นเพื่อให้ทุกหน่วยเดินไปในทิศทางเดียวกัน แม้แต่ตัวอย่างเรื่องการผลิตบุคลากรทางการศึกษา เราจะต้องผลิตนักเรียนอาชีวะเท่าไร ในปี่นี้ หรือ 3 ปีข้างหน้าต้องผลิตเท่าไร สาขาอะไร จังหวัดสงขลาต้องผลิตการประมงกับการโรงแรมใช่หรือไม่ หรือผลิตช่างซ่อม ช่างอุตสาหกรรม จะได้กำหนดทิศทางให้ถูกต้องชัดเจน

และจะได้เดินทางไปด้วยกัน วิทยาลัยสารพัดช่างปีนังรับโควตาผลิตสาขานี้ จำนวน 2,000 คน กศน.ช่วยเสริมในรูปแบบหลักสูตรระยะสั้น เพื่อจะได้ไปเติมเต็มในสิ่งที่ตลาดแรงงานต้องการ ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างเดินแล้วไปซ้ำซ้อนกัน และสาขาที่ขาดก็ไม่มีใครผลิต ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดเป็นตัวอย่าง แต่ว่ามีแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดอย่างเดียวไม่พอ ต้องมีแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดด้วย เพราะบางจังหวัดไม่มีมหาวิทยาลัยแม้ช่วย แต่บางจังหวัดมี และจำเป็นจะต้องวางแผนร่วมกันในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือในเรื่องวิชาการ ฉะนั้นแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดจึงมีความจำเป็นจะต้องเกิดขึ้น และได้มอบสภาการศึกษาไปจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดให้จบภายในระยะเวลา 2-3 เดือนนี้

กลุ่มจังหวัดจะแบ่งเป็น 18 กลุ่มจังหวัด ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการจะเป็นประธานในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด ซึ่งมีผู้ตรวจราชการที่จะดูแลเขตทุกเขตอยู่แล้ว ส่วนในระดับจังหวัดนี้กำลังตกลงกันว่าใครควรจะมีหน้าที่เป็นเจ้าภาพในการที่จะจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด ซึ่งในวันนี้เรากำลังมาทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็น 1 ใน 18 กลุ่มนั้น และจะเป็นแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดกลุ่มแรกของประเทศไทยที่จะเสร็จเพราะที่อื่นยังไม่ได้เริ่มต้น ส่วนจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผมมอบสภาการศึกษาเมื่อ 2 เดือนที่แล้วให้ดำเนินการเรื่อง

แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เราจะต้องทำอย่างไรให้ครบวงจรทั้งหมด และให้ทุกฝ่ายรับร่วมกัน วันนี้สภาการศึกษาทำแผนต้นร่างเสร็จแล้วและกลับมาที่นี่เพื่อต้องการฟังความเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะสรุปเป็นแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ แล้วทุกฝ่ายจะได้ลงมือปฏิบัติ ฉะนั้นความเห็นของทุกท่านในวันนี้จึงเป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์มาก

สำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ผมขอเรียนว่ามีโจทย์อยู่หลายเรื่อง และบางเรื่องที่ต้องดูเป็นพิเศษ คือ 1) คุณภาพ ต้องยอมรับความจริงว่าคุณภาพมีปัญหา 2) โอกาส 3) การบริหารจัดการการศึกษาในพื้นที่ ซึ่งมีหลายเรื่องมากกว่านี้ ขออนุญาตยกตัวอย่างขึ้นมา 3 เรื่อง คือ เรื่องคุณภาพต้องยอมรับความจริงว่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดูตัวเลขแล้วน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง เพราะปัญหาคืออ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ คงไม่ต้องตอบว่าแล้วจะเรียนได้อย่างไร เข้าใจบทเรียนและตำราได้อย่างไร เป็นปัญหาข้อใหญ่ที่ต้องได้รับการแก้ไขด่วน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ต้องยอมรับความจริงว่า ผลการเรียนในกลุ่มวิชาหลัก คือ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคม ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของภาคใต้ทั้งหมด และตัวเลขที่น่าเป็นห่วงอีกตัวเลขหนึ่งคือผลการสอบ O-net ใช้ข้อสอบรวมเหมือนกันทั่วประเทศ แล้วนำมาทดสอบรวมกับเด็กทั่วประเทศ ซึ่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะ 3 จังหวัด จะพบว่าอยู่ลำดับสุดท้ายของประเทศคือ ลำดับที่ 74, 75, 76

นี่คือข้อเท็จจริงที่จะต้องมีการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะ เป็นโจทย์ข้อใหญ่สำหรับทุกคนรวมทั้งผมด้วย ที่จะต้องมาช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร ในเรื่องของโอกาส ท่านอาจจะมีความเห็นหลายประการที่อาจจะเป็นประโยชน์ แต่อย่างน้อยในทางนโยบายนั้น ผมคิดว่าจะต้องทำหลายเรื่องที่ต้องให้โอกาสกับเด็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มีโอกาสเรียนมากขึ้น เช่น การให้โควตาไปเรียนในระดับสูงขึ้นกว่าการศึกษาภาคบังคับ ไม่ว่าจะป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอาชีววะ หรือในระดับอุดมศึกษาก็ตาม เด็กเหล่านี้ควรจะให้มีโอกาสไปเรียนและหรือเดินทางไปเรียนในพื้นที่ที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ควรได้รับโอกาสไปเรียนที่กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยในภาคเหนือ มหาวิทยาลัยในภาคใต้ หรือจังหวัดอื่นๆ มากขึ้น เพื่อให้เด็กเหล่านี้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาในระดับสูงมากขึ้น และผมได้พบกับท่านองคมนตรี พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ท่านฝากมาเรื่องหนึ่งว่าท่านรัฐมนตรีจะอย่างไรที่จะให้โอกาสเด็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้เรียนในระดับอุดมศึกษามากขึ้น ในสมัยที่ท่านอยู่ ท่านก็ช่วยให้โอกาส ผมก็บอกว่าผมจะรับมาและมาต่อยอด และจะให้โอกาสกับเด็กเหล่านี้ได้ไปเรียนโดยให้โควตามากขึ้น เด็กจะได้จบการศึกษาที่ดีขึ้น และกลับบ้านมาพัฒนาบ้านเกิดของตัวเอง

ที่กล่าวมาเป็นนโยบายที่ผมเรียนให้ทราบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปแปลงให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อไป หรือการที่จะต้องเสริมวิชาเข้าไปในโรงเรียนประจำมากขึ้น นอกจากเขาจะเรียนวิชา

สามัญพื้นฐาน หรือเรียนเรื่องศาสนาซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่แล้ว ทำอย่างไรให้เขาได้เรียนวิชาเพิ่มเติมทางด้านอาชีพเข้าไปด้วย เมื่อจบแล้วไม่อยากจะเรียนต่อก็จะได้มีงานทำ และจะได้มีความรู้ทางด้านวิชาชีพติดตัว ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) คงต้องเข้าไปช่วยเสริม รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อว่าจะทำอย่างไรให้เขาได้รับความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากวิชาศานากับวิชาสามัญทั่วไป สิ่งนี้คือนโยบายที่ควรจะได้เข้าไปช่วยเสริมให้เด็กเหล่านั้นได้มีโอกาสมากขึ้น

เรื่องการบริหารจัดการ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารจัดการการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผมดูตัวเลขแล้วจะเห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนเอกชน สัดส่วนของโรงเรียนเอกชนประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ โรงเรียนรัฐ 30 เปอร์เซ็นต์ และในโรงเรียนเอกชนนั้น รัฐบาลจะให้เงินอุดหนุนรายหัวกับโรงเรียนเอกชนกับนักเรียนทุกคน ซึ่งปีนี้รัฐบาลจะให้เงินอุดหนุนสำหรับโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมแล้วทั้งหมดประมาณ 1,400 ล้านบาท อุดหนุนรายหัวให้กับลูกหลานทุกคนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเอกชน เฉพาะปี 53 จะตั้งงบประมาณอีกก้อนหนึ่ง คิดว่าจะไม่ต่ำกว่านี้ แต่ปีนี้ 1,400 ล้านบาท โดยเหตุที่โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีมาประชุมที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และได้รับข้อเสนอว่า ควรจะมีสำนักงานการศึกษาเอกชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยกเลิกไปแล้ว จำเป็นจะต้องกลับมาอีก

หรือไม่ เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ในภาคนี้เป็นโรงเรียนเอกชน จำเป็นจะต้องมีผู้ที่เข้ามารับผิดชอบโดยตรงหรือไม่ ซึ่ง ศอ.บต.ได้เสนอความคิดนี้ขึ้นมา ผมขอฝากประเด็นนี้ช่วยกันอภิปรายด้วย

ที่กล่าวมาเป็นเรื่องที่ผมรับทราบแล้วในฝ่ายนโยบาย แต่ถ้าทุกท่านเห็นพ้องถึงความจำเป็นร่วมกัน เพื่อมาช่วยสนับสนุนการศึกษาที่นี้ ก็จะรับและนำไปสรุปไว้เป็นแผนพัฒนาฯ ขั้นสุดท้ายว่าเราจะทำอะไรบ้าง อย่างไร ในเรื่องของพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลอุดหนุน 1,400 ล้านบาท เป็นค่าเล่าเรียน 60 เปอร์เซ็นต์ หมายความว่าลูกหลานของท่านถ้าไปเรียนโรงเรียนเอกชน แทนที่จะต้องจ่ายค่าเล่าเรียน 100 บาท ก็จ่ายแค่ 40 บาท เพราะรัฐบาลอุดหนุน 60 เปอร์เซ็นต์ จ่ายให้แทน 60 บาท แต่ภายใต้โครงการเรียนฟรีอย่างมีคุณภาพ ท่านจะจ่ายน้อยลง เพราะรัฐบาลจะอุดหนุนให้โรงเรียนเอกชนต่อหัวของเด็กทุกคนเพิ่มขึ้น จาก 60 เปอร์เซ็นต์ จะช่วยเป็น 70 เปอร์เซ็นต์ ฉะนั้นผู้ปกครองทุกคนจะได้รับการลดค่าเล่าเรียน จากที่ต้องจ่าย 40 เปอร์เซ็นต์ จะเหลือจ่ายแค่ 30 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งอยู่ภายใต้โครงการเรียนฟรี และตั้งอยู่ในงบประมาณรายจ่ายกลางปี เป็นการลดภาระผู้ปกครองและช่วยเงินอุดหนุนมากขึ้น

ขณะเดียวกันครูที่สอนในโรงเรียนเอกชน ต่อไปนี้จะได้รับโควตาในการเข้ารับการอบรมและพัฒนามากขึ้น สมมุติว่าท่านเคยได้รับโควตาอบรม 100 คน ต่อไปท่านต้องได้มากขึ้น เพราะถ้าครู

โรงเรียนเอกชนมีคุณภาพ ผลก็ไปเกิดกับเด็กไทย ทำให้เด็กไทยทุกคนมีคุณภาพ รวมทั้งจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เช่นเดียวกัน ในภาพรวมเรื่องของการนิเทศภาคเอกชน โรงเรียนเอกชนที่ผมไปเข้าร่วมประชุม เขาต้องการให้ศึกษานิเทศก์ของกระทรวงฯ ไปช่วยนิเทศมากขึ้น นอกจากเน้นการนิเทศครูของรัฐบาลแล้ว ผมได้มอบเป็นนโยบายแล้วว่าต่อไปจะให้ศึกษานิเทศก์ไปนิเทศครูโรงเรียนเอกชนในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นด้วย เพื่อเปิดโอกาสให้ครูโรงเรียนเอกชนได้รับการพัฒนาเช่นเดียวกันและจะได้สอนเด็กให้มีคุณภาพมากขึ้น

ในเรื่องตัวครู เป็นเรื่องเกี่ยวกับกระทรวงศึกษาธิการ ครูที่นี้จะมีปัญหาทั้งเรื่องปริมาณ สวัสดิภาพ สวัสดิการ และคุณภาพ เหล่านี้เป็นภาพรวมของครูทั้งประเทศที่เราจะต้องปรับปรุงและพัฒนากันไป เรื่องแรกที่รัฐบาลกำลังทำคือ คืนครูให้นักเรียน ครูที่สอนอยู่ที่โรงเรียนปัจจุบันมีปัญหาคือไปทำธุรการ ไปทำบัญชี และอื่นๆ เรากำลังจะจัดคนที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องงานธุรการมาทำหน้าที่แทนในโรงเรียนและให้ครูกลับไปสอนนักเรียน ไม่ต้องมาเสียเวลาทำบัญชี ซึ่งไม่ถนัดทำงานธุรการ สิ่งนี้เรียกว่าโครงการ คืนครูให้นักเรียน กำลังเจรจากับรัฐบาลซึ่งมีอยู่ 14,000 อัตรา และผมคิดว่า ท่านนายกรัฐมนตรี และทีมเศรษฐกิจก็รับทราบแล้ว ซึ่งเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระครู และจะทำให้ครูมีเวลากลับไปสอนนักเรียนได้เต็มที่ เป็นการเพิ่มคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตครู ผมตั้งคณะทำงานและมีการประชุมไปหลายครั้งซึ่งกำลังจะสำเร็จ นอกจากนั้นยังเน้นเรื่องช่วยสวัสดิการ

พัฒนาคุณภาพชีวิตครู ยังช่วยเรื่องหนี้สินด้วย โดยจะระดมเงินจากสถาบันการเงินก้อนหนึ่งแล้วให้ครูที่เป็นหนี้มาปรับโครงสร้างหนี้ ซึ่งจะนำไปสู่การลดหนี้ ลดดอกเบี้ย หรือยืดเวลาการชำระดอกเบี้ย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งสำหรับที่จะช่วยแก้ปัญหาครูที่มีหนี้สิน

ที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่ง คือ เรื่องการผลิตและพัฒนาครู ขณะนี้กำลังมีปัญหายุ่ง 2 เรื่อง เรื่องที่ 1 คือ การขาดครูของครูในสถาบันอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ คณะครุศาสตร์ที่ผลิตครูอีกไม่กี่ปีข้างหน้าจะมีการประเมินตัวเลขว่า การขาดครูที่สอนนิวิชาครู เพราะครูที่สอนปริญญาเอก ปริญญาโท เมื่อเกษียณแล้วก็หายไป จะต้องเร่งสร้างครูของครู ขณะเดียวกันต้องเร่งผลิตครูที่มีคุณภาพ ผมได้ประชุมร่วมกับสถาบันการผลิตครู และมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ 71 สถาบัน โดยมีการตั้งคณะกรรมการพัฒนาการผลิตและพัฒนาครูขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อให้กรรมการชุดนี้ได้ประชุมร่วมกับ 71 สถาบัน และกำหนดว่าต่อไปนี้จะต้องผลิตครูวิชาไหนบ้าง สาขาใดบ้างที่ขาดแคลน ครูคณิตศาสตร์ ครูวิทยาศาสตร์ที่ขาดแคลน มากๆ ครูภาษาอังกฤษ จะผลิตกันอย่างไร ความต้องการของตลาดครูในปีนี้ หรืออีก 5-10 ปีข้างหน้า มีจำนวนเท่าไร สาขาไหนอย่างไร แล้ว 71 สถาบันก็จะรับโควตามาว่า มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะผลิตจำนวนเท่าไร ผลิตสาขาไหน อย่างไร ภายในกี่ปี เพื่อจะได้วางแผนให้สอดคล้องกัน โดยเป็นการแก้ปัญหาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของครูในอนาคต รวมทั้งครูของครูด้วย และหลักสูตรมาตรฐานการพัฒนาครูจะต้องมีหลักสูตรอะไร อย่างไร และ

ทุกสถาบันการพัฒนาครูจะได้รับไปดำเนินการ กำหนดให้เสร็จและจะวางแผนว่าปีการศึกษาหน้าต่อไปจะอย่างไรภายใน 3 ปี 5 ปี ข้างหน้า และที่สำคัญสิ่งหนึ่งที่ขอฝากคือรัฐบาลมีนโยบายที่ต้องการสร้างครูพันธุ์ใหม่ ครูพันธุ์ใหม่จะต้องเป็นครูเก่งและดี โดยเฉพาะการคัดเลือก (screen) เบื้องต้น การให้ทุนเด็กมาเรียนครูหรือถ้าไม่ให้ทุน จะมีหลักประกันว่าถ้าเขามาเรียนครูตามโครงการครูพันธุ์ใหม่ เขามีหลักประกันว่าจบแล้วได้บรรจุทันที เขามีงานทำแน่นอน อันนี้คือสิ่งที่จะทำ แต่ต้องการเด็กเก่ง เพราะต้องการสร้างครูพันธุ์ใหม่ที่เก่งตั้งแต่ต้น เช่น อาจกำหนดเกรดว่า เขาต้องมีคะแนน 3 คะแนนขึ้นไป หรือ 3.25 คะแนนขึ้นไปแล้วจะได้เข้าโครงการนี้ ผมอาจจะระดมทุนช่วยคนละ 1 โครงการ ประมาณ 3-4 แสนบาท ท่านส่งเด็ก 1 คน มาเรียนตามโครงการนี้เขาเรียนจบกลับบ้านไปเป็นครูที่มีคุณภาพ เป็นครูพันธุ์ใหม่ที่โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งมา ส่วนรัฐวิสาหกิจอาจจะมาช่วยคนละ 3 ทุน 5 ทุน ซึ่งขอฝากคณะกรรมการพัฒนาการผลิตและพัฒนาครูชุดดังกล่าวไปคิดว่าจะเป็นอย่างไร

เรื่องครูอัตราจ้างจะขอให้เป็นพนักงานราชการ ครูพนักงานราชการจะขอเป็นข้าราชการและมีปัญหาถกเถียงกันอยู่ในขณะนี้ โดยเฉพาะในเรื่องอัตราเกษียณ 100 เปอร์เซ็นต์ สมมุติว่ามีครูเกษียณ 100 คน ขณะนี้รัฐบาลอนุญาตให้รับครูใหม่ได้ครบ 100 คน และในจำนวน 100 คน ที่จะกลับมาเป็นประเด็นที่อาจจะพูดกันในที่ประชุมนี้ คุณหญิงกษมาซึ่งดูแลรับผิดชอบโดยตรง ท่านจะ

ได้หาทางแก้ไขปัญหาว่าจะอย่างไร ก็มีทั้ง 2 ความคิด ความคิดหนึ่งบอกว่า ทำอย่างไรกับอัตราใหม่ อัตราที่จะต้องรับครูใหม่ 100 คน จะเปิดโอกาสให้กับพนักงานราชการได้มีโอกาสขอ 25 เปอร์เซ็นต์ ได้หรือไม่ หรือมากกว่านั้น ครูอัตราจ้างจะขอเป็นพนักงานราชการ โดยจะขอ 20 เปอร์เซ็นต์ หรือมากกว่าที่ขอ 100 เปอร์เซ็นต์ ไม่ได้ เพราะว่ามีคนที่เขาสอบครูขึ้นทะเบียนรออยู่จำนวนหนึ่งในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา คนเหล่านั้นเขาก็จะเรียกร้องสิทธิอยู่เหมือนกันว่า ทำอย่างไรให้เขาได้ 70 เปอร์เซ็นต์ หรือได้ทั้ง 100 เปอร์เซ็นต์ ก็จะสวนทางกันอยู่อย่างนี้ ฉะนั้นจึงเป็นที่มาของประเด็นที่ต้องถกเถียงกันว่าจะอะไรคือความเหมาะสมพอดี แต่หลักการอันหนึ่ง คือให้สอบครูขึ้นทะเบียนไว้ หมายความว่าถ้าเขาได้ เขาต้องสอนอยู่ในพื้นที่นั้นก่อน ซึ่งอย่างน้อยสักระยะหนึ่ง ไม่อย่างนั้นจะทำให้ขาดครูอีก

สิ่งที่รัฐบาลทำให้อีกหนึ่งเรื่องคือ มติเรื่องการประกันชีวิตครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตอนนี้จะทรวงฯ ประกันไว้ 5 แสนบาท เป็นเรื่องใหม่เพิ่มเติมเข้ามา และล่าสุดก็ยังไม่ทราบผลคือที่รัฐบาลจะจ่ายให้กับผู้ที่ได้ประกันสังคมทุกคน คนละ 2,000 บาท แต่กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน เอาครูออกจากประกันสังคม ทำให้ครูเหล่านั้นกลายเป็นไม่ได้สิทธิประกันสังคม และผมได้เสนอ พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชนใหม่แล้ว แก้ไขกลับมาให้ครูกลับเข้าประกันสังคมได้ ไม่อย่างนั้นก็ไม่ยุติธรรมกับครูที่จ่ายค่าประกันสังคมต่อเนื่องกันมาแล้วอยู่ๆ เขาหลุดจากประกันสังคมไป ทำให้เขาไปใช้สิทธิแล้วมีปัญหา เขาจะต้องกลับมาที่เดิม ผมได้แก้ไข

ให้แต่ต้องผ่านกระบวนการทางรัฐสภา เพราะใครมีประกันสังคมเขาจะให้เงิน 2,000 บาท ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องพิเศษที่ผมทำเรื่องเสนอ ค.ร.ม.ไปแล้ว มีครูเอกชนอยู่ 130,000 คน เงินทั้งหมด 265 ล้านบาท ซึ่งรัฐบาลก็ทราบแล้วว่าหาทางแก้ไขปัญหาให้ได้ใช้เวลาพอสมควร ขอความกรุณาทุกท่านช่วยกรุณาแสดงความคิดเห็น และขอขอบคุณทุกท่านที่สละเวลามา ขอให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

อภิปรายทั่วไป

การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ดำเนินการโดย รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ

~~~~~

ในฐานะผู้ดำเนินการสัมมนาระดมความคิดเห็นในวันนี้ ขอขอบพระคุณท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่กรุณาเป็นประธานและบรรยายพิเศษในพิธีเปิดการสัมมนาระดมความคิดเห็นที่ท่านรัฐมนตรีฯ ได้กรุณาเล่าให้ฟังนั้นเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายและวางแผนการศึกษาในภาพกว้างทั้งประเทศ และบางเรื่องที่เป็นเรื่องเฉพาะเจาะจงของเขตพื้นที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย กล่าวโดยสรุป

เรื่องแรกคือสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางที่จะแก้ไขสภาพปัจจุบันคือ ความจริงที่ว่าการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งหมายถึงจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส ครอบคลุมไปถึงกรณีของจังหวัดสตูลและพื้นที่บางส่วนของจ.สงขลาด้วย ทุกท่านที่อยู่ในพื้นที่ ย่อมทราบกันดีว่ามีการจัดการศึกษาที่หลากหลายและเป็นลักษณะที่มีความเฉพาะเจาะจงยิ่งกว่าพื้นที่อื่นๆ ของประเทศ ผู้ที่รับผิดชอบหรือเป็นเจ้าของสถานศึกษานั้นก็มีทั้งภาครัฐ เอกชนรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

สัดส่วนของสถานศึกษาก็เป็นอย่างไรที่ท่ามรัฐมนตรีฯ ได้กล่าวถึงตัวเลขเบื้องต้นแล้ว จะพบว่าตัวเลขที่ปรากฏอยู่เป็นตัวเลขของภาคเอกชน จะพบว่าจำนวนสถานศึกษาของภาครัฐมีจำนวนน้อยกว่าสถานศึกษาเอกชน เฉพาะสถานศึกษาที่ดูแลการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษาก็มีหลายระดับ ตั้งแต่ศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ ประจํามัธยม (เรากล่าว) ซึ่งเป็นชั้นต้น หรือเป็นชั้นก่อนปฐมวัยที่เป็นเรื่องของการเลี้ยงดูเด็ก เป็นตาดูที่ที่เป็นระบบควบคู่กับมัธยม การให้ความรู้ในเรื่องศาสนา และสถาบันศึกษาปอเนาะซึ่งมีลักษณะเฉพาะพิเศษที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่พิเศษ มีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามซึ่งมีพัฒนาการมาพอสมควรและในกลุ่มนี้ก็ยังมียังมีทั้งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เป็นทั้งของเอกชน และเป็นองค์กรการกุศลในรูปแบบมูลนิธิ ในส่วนของสถานศึกษาถ้าเทียบร้อยละแล้ว จะพบว่ารัฐมีอยู่ประมาณร้อยละ 31 ในขณะที่เอกชนมีประมาณร้อยละ 69 ตามสัดส่วนสถานศึกษาเอกชน : รัฐ เป็น 70 : 30

จำนวนนักเรียนมีตัวเลขที่น่าสนใจในทางสถิติ คือเมื่อพูดถึงจำนวนนักเรียนจะพบว่าในชั้นประถมศึกษา เด็กส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนภาครัฐ คิดเป็น 83 ต่อ 17 ตัวเลขนี้ถือว่าเป็นภาพรวมทั้งระบบของทุกระดับชั้น ตัวเลขเด็กประถมศึกษานั้นจะอยู่ในโรงเรียนภาครัฐมากพอสมควร ในขณะที่โรงเรียนเอกชนอยู่ที่ 17 แต่พอกลับขึ้นมาถึงขั้นมัธยมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นช่วงชั้น ม.1, ม. 4 หรือที่เป็นภาพรวม ม.1 - ม. 6 จะพบว่า ตัวเลขใกล้เคียงมาก กลับไปอยู่ที่ประมาณ 30 กับ 70 แต่จำนวนครูและบุคลากรไม่สัมพันธ์กัน เพราะจำนวนครูและบุคลากรที่นับจำนวนแล้วทุกประเภท พบว่าครูภาครัฐ

มีจำนวนมาก แต่ครู/บุคลากรทางภาคเอกชนมีจำนวนน้อย ก็อาจจะหมายถึงว่าพอถึงเวลาต้องไปใช้ครูมาก แต่กลับกลายเป็นจะขาดครูเพราะนักเรียนมาก

ตัวอย่างของปีล่าสุด นักเรียนจบป.6 จำนวน 3 หมื่นกว่าคน จะพบว่า เข้ามาอยู่ในภาครัฐประมาณ 9,000 คน และไปอยู่ในโรงเรียนเอกชน 22,000 คน สัดส่วนเป็น 30 : 70 อยู่เสมอ ตัวเลขอย่างเดียวกัน ถ้าหากพูดถึงโรงเรียนภาครัฐกับภาคเอกชนแล้ว จะพบว่า มีจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนต่อในชั้นที่สูงขึ้นไป ประมาณ 30 : 70 เช่นเดียวกัน มีหลุดจากระบบออกไปบ้าง จำนวนเงินที่รัฐอุดหนุนที่ทำนุรัฐมนตรีฯ ได้ปรารถนา และพูดถึงว่าปี 51 คือตัวเลขล่าสุด ปีก่อนและปีนี้คงจะใกล้เคียงกัน อยู่ที่ประมาณ 1,400 ล้านบาท ตัวเลขเหล่านี้แยกให้ดูตามจังหวัดต่าง ๆ เป็นรายจังหวัด ผมมีข้อสังเกตส่วนตัวที่ได้รับข้อมูลจากการไปพบปะสนทนากับผู้บริหารสถานศึกษา โดยมากจะได้รับทราบข้อเท็จจริงว่าประชาชนและเด็กนักเรียน บางทีก็ไม่ทราบว่าเงินที่เป็นค่าบริหารจัดการอุดหนุนการศึกษามาจากที่ไหน หลายท่านเล่าให้ผมฟังว่า มาจากต่างประเทศบ้าง มาจากมูลนิธิซึ่งเป็นค่ากลางๆ บ้าง เราลงทุนในเรื่องนี้ ปีนี้ 1,400 ล้านบาท และคงจะเพิ่มขึ้นอีกตามที่ท่านรัฐมนตรีฯ ได้เล่าว่า ปีที่แล้วเฉพาะการอุดหนุนได้จ่ายให้ร้อยละ 60 และกำลังจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 70 ขึ้นไป

สภาพปัจจุบันยังคงมีหลากหลายปัญหา เช่น เรื่องความไม่ปลอดภัยของครู บุคลากร ผมได้รับความกรุณาจากท่านผู้แทนที่

ทำงานในศูนย์ครูใต้ตามโครงการพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ซึ่งมาร่วมประชุมในห้องนี้ด้วย ท่านอาจจะมีข้อเท็จจริงหรือมีอะไรที่อยากจะเสริมได้ในช่วงที่เป็นการแสดงความคิดเห็น หลายปีที่ผ่านมา มีเหตุการณ์รุนแรง รวมทั้งการเผาโรงเรียน ทำให้มีการหยุดเรียนเป็นช่วง ๆ ไป ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา O-Net ว่าสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ในระดับท้ายของ 76 จังหวัดทั่วประเทศ ปัญหาเรื่องครูขาดแคลนในวิชาหลักทั้งหลาย ครูขอย้ายออก ครูอัตราจ้างขาดประสิทธิภาพซึ่งได้มีการหมุนเวียน (turn over) มากพอสมควร

เรื่องศาสนศึกษามีความหลากหลายในหลายระดับ และระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถเทียบวุฒิทางการศึกษาหรือโอนเข้าไปสู่ระบบสามัญได้ แต่พอจะต่อยอดหรือเข้ามาเป็นระบบที่เสริมซึ่งกันและกันก็มีความ خلุกหลัก โรงเรียนในสังกัด สพฐ. พบว่าเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนน้อย การบริหารจัดการค่อนข้าง خلุกหลัก โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดปัจจัยพื้นฐานด้านเทคโนโลยี ขาดหน่วยงานหรือหลาย ๆ หน่วยงานช่วยดูแล ทำให้ขาดเอกภาพ ในส่วนของการจัดการศึกษาเอกชน ที่โรงเรียนเอกชนมีจำนวนมาก ถึงร้อยละ 70

ประเด็นเรื่องการศึกษาเอกชนเป็นงานซึ่งไปรวมอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยธรรมชาติของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานั้น ก็จะต้องมีความคุ้นเคยกับการดูแลโรงเรียนในระบบซึ่ง ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนภาครัฐ เป็นต้น

เงินอุดหนุนรายหัวนักเรียน มีความไม่เท่าเทียมกัน เป็นข้อที่มีคนร้องเรียน จริงเท็จอย่างไรก็อยากจะฟังจากท่านทั้งหลาย เรื่องความไม่เท่าเทียมกันระหว่างโรงเรียน มูลนิธิ ซึ่งได้เงินอุดหนุน 100 เปอร์เซ็นต์ กับโรงเรียนเอกชนอื่นซึ่งได้เงินอุดหนุนร้อยละ 60 หรือจะปรับขึ้นเป็นร้อยละ 70 ครูวิชาสามัญได้รับเงินอุดหนุนหรือ โดยตรรกที่จ่ายเงินอุดหนุนสำหรับเป็นค่าเงินเดือนครูวิชาสามัญ แต่ครูสอนวิทยาศาสตร์นั้นไม่ได้อุดหนุน ในภาคปฏิบัติเจ้าของโรงเรียนนำไปเกลี้ย แต่ในทางปฏิบัติจริงก็เป็นปัญหาอยู่ การอุดหนุนทางกายภาพไม่สอดคล้องกับความต้องการ ผมมีโอกาสไปเยี่ยมชมสถานศึกษาปอเนาะ บางแห่งก็บอกว่า ที่เขาขาดแคลนคือขาดความสะอาดในเรื่องสาธารณสุข โภค เรื่องห้องน้ำ เป็นต้น แต่เราจัดเงินให้ไปใช้ในเรื่องไม่จำเป็น

เรื่องระบบงบประมาณ มีเรื่องบุคลากรภาครัฐจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ส่งไปช่วยงานโรงเรียนเอกชน ตอนนี้จะต้องออกระบบการตรวจสอบงบประมาณ การจ่ายเงินอุดหนุน จำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียน การดำรงอยู่ อัตราการเข้า-ออกในระหว่างปีมีหรือไม่ และการตรวจสอบค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ เพื่อให้เกิดความสบายใจสำหรับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งยังมีจุดอ่อนที่น่าจะต้องปรับปรุงกันต่อไป เรื่องทุนการศึกษาก็มีอยู่น้อยและเป็นเรื่องที่จะต้องเติมเต็มให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเรียนในพื้นที่ หรือมีโอกาสที่จะไปศึกษาต่อยอดอย่างที่ท่านรัฐมนตรีได้ให้นโยบายไว้ การส่งเสริมวิชาความรู้สามัญ ยังไม่สอดคล้องกับความเชื่อและวิถีชีวิต เช่น หลักสูตรวิชาสามัญ จะมีลักษณะที่เป็นกึ่งกลางมาก และ

ความสามารถในแต่ละพื้นที่ที่จะปรับให้เข้ากับท้องถิ่นยังไม่ลงตัว การส่งเสริมอาชีพยังไม่ตรงกับความต้องการและไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน อาจเป็นเพราะครูที่มาสอนมีความเชี่ยวชาญทางหนึ่ง อาจจะต้องช่วยกันดูแลและพัฒนาด้วย

ร่างข้อเสนอนโยบายมีประเด็นที่เสนอ 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ ประเด็นเรื่องคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมสถานศึกษา การเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาในเชิงอาชีพและการมีงานทำ การบริหารจัดการ และการเสริมสร้างความมั่นคงของรัฐ

ประเด็นเรื่องการพัฒนาการศึกษา เรื่องครู นักเรียน ทำอย่างไรจึงจะมีคุณภาพในเรื่องการเรียนการสอนให้มากขึ้น ประเด็นเรื่องการส่งเสริมสถานศึกษา ความหลากหลายของสถาบันต่างๆ ความสัมพันธ์กับภาครัฐและเรื่องการเทียบโอน เป็นต้น

เมื่อพูดถึงเรื่องการศึกษา ประเด็นที่มีความสำคัญยิ่งยวด และเป็นลำดับความสำคัญสูงสุด (top priority) คือเรื่องคุณภาพการศึกษา แต่ผมขออนุญาตกล่าวถึงประเด็นที่ไม่ซับซ้อนขึ้นมาอภิปรายก่อน 2 ประเด็นแรก ก็คือเรื่องการบริหารจัดการ เป็นข้อเสนอที่จะให้มีคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอ เรื่องการจัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนในระดับจังหวัดและอำเภอ ตลอดจนเรื่องการอุดหนุน ประเด็นนี้ ผมอยากจะเรียกว่าการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโครงสร้างกรรมการในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ผมขออนุญาตที่ประชุมโปรดพิจารณา เรื่องระบบบริหารจัดการ ส่วนเรื่องวิธีจะพัฒนาคุณภาพ

อะไร อย่างไร อีกสักพักคงเข้าสู่ประเด็นดังกล่าว ขอความกรุณาให้ช่วยกันคิด และมองให้รอบด้าน กระทั่งประเด็นโดยขอให้เสนอความเห็นในประเด็นเรื่องการจัดองค์กร การจัดตั้งกรรมการ การจัดตั้ง สข. กรรมการ และการตั้งหน่วยงานก่อน แล้วค่อยไปเรื่องเงินอุดหนุนและเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เรื่องการจัดตั้งกรรมการระดับอำเภอ จังหวัด และเรื่อง สข. มีท่านใดอยากแสดงความคิดเห็นหรือจะสนับสนุนประเด็นนี้ ประเด็นคำถามว่าควรจะต้องหรือไม่ควรตั้ง ตั้งแล้วเป็นประโยชน์จริงหรือเปล่า เชิญครับ

นายอำพล วนิกะอะมะ : กรรมการเลขาธิการสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี

ประเด็นเรื่องการปรับปรุงการบริหารจัดการ การจัดระบบเขตพื้นที่การศึกษา ผมมีความเห็นว่าเดี๋ยวนี้เขตพื้นที่การศึกษาดีอยู่แล้ว แต่ปัญหาอยู่ที่การบริหารจัดการในเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งจะต้องมีหน้าที่ดูแลตรงนี้ให้ชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งเป็นตัวจักรใหญ่ ถึงแม้ว่าในขณะนี้ พ.ร.บ. และกฎหมายเกี่ยวกับกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาได้ออกมาแล้ว แต่บทบาทอำนาจหน้าที่ต่างๆ ในทางปฏิบัติยังไม่เป็นรูปธรรม ผมเป็นคนหนึ่งในคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 ผมอยากให้คณะกรรมการเขตพื้นที่ศึกษากำหนดว่า แต่ละเขตของท่านจะผลิตนักเรียนอย่างไร ยกตัวอย่างเช่น ตอนนี้อันดักที่จบป.3 อ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ แล้วถ้าเป็นเด็กจบป.6 ก็ยิ่งแย่มาก ตอนนี้อยู่ที่สมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นจำเลยของ

สังคมแล้ว ซึ่งผมเป็นผู้ดูแลสมาคมอยู่ เพราะส่วนมากเด็ก 70-80 เปอร์เซ็นต์ เรียนในระดับมัธยมฯ ใน 3-4-5 จังหวัด จะเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แต่มีคนพูดว่าทำไมครูโรงเรียนเอกชนผลิตเด็กไม่มีคุณภาพ

ประเด็นการศึกษาในขณะนี้ เด็กป.3 อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้จะทำอย่างไร ยกตัวอย่างในขณะนี้ โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลกำลังเป็นที่นิยมอยู่ใน 3 จังหวัด โรงเรียนทุ่งยางแดงที่ผมรับผิดชอบ ทุ่งยางแดงเป็นพื้นที่ที่เป็นท้องถิ่น มีโรงเรียนที่เพิ่งตั้งใหม่จากสถาบันการศึกษาปอเนาะ โรงเรียน 5 ปี รวมทั้งมีเด็กประถมฯ กว่า 300 คน อีกโรงเรียนมีเด็กประถมฯ กว่า 400 คน และเด็กที่จบมามีคุณภาพด้วย ตอนนี้มีชั้นสุดท้ายคือป.3 อ่านหนังสือชัดเจน อ่านภาษาไทย ภาษามลายู อัลกุระอ่านได้ วิถีชีวิตอิสลามก็รู้ ถ้ากรรมการเขตพื้นที่การศึกษาไม่สามารถกำหนดตรงนี้ให้ชัดเจน ผมคิดว่าในอนาคตโรงเรียนเอกชนที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะเป็นตัวเลือกของสังคม ผมอยากจะสะท้อนให้เห็นว่า คุณภาพมันไม่เกิดจริง ๆ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ลำดับที่ 74, 75, 76 คุณภาพการศึกษาแล้วหลังสุด ตรงนี้ผมอยากจะให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามีบทบาทให้มากตามอำนาจหน้าที่ และให้ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาให้ความสำคัญต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาต้องมีอำนาจในการตรวจ ติดตาม นิเทศเพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนด

ประเด็นเรื่องคณะกรรมการพัฒนาระดับอำเภอและระดับจังหวัด ผมว่าเรื่องนี้ดีมาก เพราะเป็นการต่อสู้ที่เกิดขึ้นหลายปี

มาแล้ว และผมหวังว่าปีนี้จะจะเป็นปีที่ จะจัดตั้งกรรมการชุดนี้ให้ได้ เพราะคณะกรรมการระดับอำเภอ จังหวัด ซึ่งมีนายอำเภอเป็นประธาน จะรู้ว่าแต่ละบริบทของอำเภอและจังหวัดนั้น เขาต้องการอย่างไร ชุมชนต้องการอย่างไร จะผลิตและจัดกระบวนการเรียนรู้ อย่างไร ซึ่งการจัดการตรงนั้นจะเป็นไปตามความต้องการของสังคม ดังนั้น ผมขอสนับสนุนการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อจะกำหนดเป้าหมายว่าจะผลิตนักเรียนอย่างไร และขอให้ระบุดำเนินงานที่ให้ชัดเจน

พลตรีอรรถพร บุษวรินทร์ : เสนาธิการคณะกรรมการพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

เห็นด้วยกับท่านเลขาธิการฯ ที่ท่านกล่าวไว้เมื่อสักครู่นี้ เพราะที่ผ่านมา ผู้ปกครองของพี่น้องมุสลิมและไทยพุทธ ได้ร้องเรียนเรื่อง การศึกษาว่าจะทำอย่างไร ลูกเรียนอยู่โรงเรียนนี้ อ่านหนังสือไม่ออก และล่าช้า ผมก็ส่งเด็กซึ่งเป็นลูกของแม่มาอยู่ในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่เราผลักดันเข้าไปในโครงการของคุณหญิงปัทมา วีระตระกูล ที่ช่วยเหลือนำเด็กไปเรียนที่กรุงเทพฯ ซึ่งท่านให้ทุนและ ถ้าเด็กเรียนดีท่านก็จะส่งเสริมให้เรียนถึงระดับปริญญา ปรากฏว่า เป็นเด็กไทยไม่ใช่เด็กมุสลิม เด็กไทยพอไปเรียนที่กรุงเทพฯ อยู่ชั้น ป.6 แล้วอ่านหนังสือไม่คล่องเป็นการสะท้อนให้เห็นหลายๆ อย่าง ซึ่งในประเด็นเรื่อง คุณภาพการศึกษา คงต้องมีการประเมินโรงเรียน หรือครูผู้สอน อย่างกรณีตัวอย่างที่ผมพบไม่ได้เป็นเรื่องของความ มั่นคง ไม่ได้เกี่ยวกับครูไม่กล้าเข้าไปสอน แต่ว่าครูมีธุรกิจที่บ้าน พอถึงเวลาก็เข้าไปที่โรงเรียน เป็นผู้อำนวยความสะดวก พอเวลาเที่ยงก็ออก

มาทำธุรกิจส่วนตัว ฉะนั้นถ้าผู้อำนวยการทำอย่างนี้ ครูน้อยก็คงจะไม่
มีกำลังใจ เพราะทำให้ระบบการศึกษาของโรงเรียนล้มเหลว

นายอหันธ์ ทิพย์รัตน์ : รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัย
หาดใหญ่ อดีตเคยเป็นคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และรองอธิการบดี
วิทยาเขตปัตตานี

ประเด็นการปรับปรุงการบริหารจัดการ การจัดระบบเขต
การศึกษา จำเป็นจะต้องมีคณะกรรมการพัฒนาขึ้นมา และในการ
ปรับปรุงการบริหารจัดการและการจัดระบบต้องตั้งเป้าหมายให้
ชัดเจนว่า เราจัดเพื่ออะไร สภาพปัจจุบันที่พูดกันมาทั้งหมด ผมคิด
ว่าเป็นสาเหตุประการหนึ่งโดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้
ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติอยู่หลังสุดของประเทศ อันดับที่
74, 75, 76 ประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่ง ผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนทั่วๆ ไปก็ต่ำ

เมื่อเป็นอย่างนี้ การปรับปรุงการบริหารจัดการต้องมุ่งไปสู่
การแก้ปัญหาตรงนี้ด้วย ฉะนั้นการจัดตั้งกรรมการชุดที่ตั้งขึ้นมา
ดังกล่าว จะเป็นคำตอบในการแก้ปัญหาตรงนั้น และกรรมการชุดนี้
จะมีบทบาท มีศักยภาพ มีส่วนช่วยในการทำให้การจัดการศึกษาใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งหมดมีคุณภาพดีขึ้นได้อย่างไร จาก
ประเด็นที่ตั้งไว้ชัดเจนว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็ต่ำ อ่านก็ไม่ออก
เขียนก็ไม่ได้ ผมคิดว่าทั้งหมดต้องไปด้วยกัน และเห็นด้วยในการที่
จะปรับปรุง แต่การตั้งกรรมการขึ้นมาต้องมีคำตอบว่าตั้งขึ้นมา
แล้วจะไปช่วยอย่างไร

รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัช ชิตตระการ : รองอธิการบดีฝ่าย
วางแผน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ประเด็นแรก ทำอย่างไรที่จะปรับแนวคิดของผู้ที่ดูแลเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งได้เปลี่ยนระบบจากศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ มาเป็นเขตพื้นที่ และจะสามารถดูแลพื้นที่ใต้ครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งในระบบของพื้นที่ดูเสมือนว่าคงบรรลุวัตถุประสงค์ แต่ในรูปแบบของการบริหารจัดการ ไม่ทราบว่าใครจะเป็นคนรับผิดชอบโดยตรง ผมคิดว่าคงจะต้องเปลี่ยนรูปแบบว่า โรงเรียนที่เป็นลูกค้า ทำอย่างไรลูกค้าถึงจะสะดวกในเรื่องการติดต่อหรือการบริหารจัดการ ขณะนี้เขตพื้นที่ก็ทำหน้าที่เป็นหัวหน้า ยกตัวอย่างเช่น การติดต่อสื่อสาร ปัจจุบันทางด้าน IT หรือ ICT พัฒนาก้าวหน้าไปมาก แต่ท่านก็ยังใช้วิธีเอาหนังสือทุกฉบับหยอดไว้ในตู้นกกระจอกของเขตท่าน แล้วเราจะต้องตระเวนไปทุกเช้าเพื่อจะไปรับเอกสารข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ ซึ่งตรงนี้คงไม่สอดคล้องกับเทคโนโลยีปัจจุบัน ฉะนั้นจะต้องทำให้สิ่งเหล่านี้มีความสะดวก สำหรับผู้ที่อยู่ในการดูแลหรือติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะในภาคใต้ การเดินทางไม่ค่อยสะดวก ฉะนั้นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในเรื่องของการติดต่อสื่อสาร ผมเห็นว่าโครงสร้างเดิมอาจจะยังไปได้ แต่จะต้องทำให้ผู้ที่อยู่ในระบบของการบริหารจัดการในปัจจุบันหันกลับมาปรับรูปแบบในเรื่องการบริหารจัดการใหม่ ไม่อย่างนั้นคงจะไม่สามารถขับเคลื่อนหรือทำให้การกำกับดูแลเป็นไปตามระบบได้

ประเด็นด้านภาษาเป็นเรื่องที่สำคัญ จะทำอย่างไรถึงจะทำให้ให้นักเรียนที่อยู่ในระบบพื้นฐานตั้งแต่เริ่มต้นใช้ภาษาไทยได้แข็งแรง

กว่าปัจจุบัน เพราะว่าในระบบของมหาวิทยาลัยที่รับนักเรียนเข้ามา ไม่ว่าจะโดยระบบโควตาหรือโดยการแข่งขัน ปัญหาหนึ่งที่มหาวิทยาลัยประสบอยู่คือ นักเรียนไม่เข้าใจภาษาไทยได้เพียงพอที่จะสามารถสื่อสารในเชิงวิชาการ ต้องยอมรับว่าภาษาที่ใช้ อาจจะเป็นภาษาถิ่น หรือภาษาอื่น ๆ เวลาตีความภาษาในเชิงวิชาการ เขาตีความหมายผิดพลาดซึ่งเป็นเพราะความเข้าใจผิด

ฉะนั้นโดยโครงสร้างพื้นฐาน ภาษาถิ่นยังไม่กว้างและลึกพอที่จะต่อยอดกับภาษาในเชิงวิชาการได้ สิ่งที่จะต้องทำให้เร็วที่สุดคือ ต้องให้เขาสามารถมีความเข้าใจทางภาษาไทยอย่างเข้มแข็ง และสามารถต่อยอดไปได้ เราคงต้องใช้ครูภาษาไทยที่อยู่ในท้องถิ่นสอนให้นักเรียนของเรามีความเข้าใจตรงนี้ให้มากขึ้น ไม่มีการบริหารจัดการในเบื้องต้นที่กำกับในเชิงทิศทางการหลักสูตรนี้ดีพอ และคิดว่าตรงนี้จะต้องมีการกำกับในเชิงนโยบายตั้งแต่รากหญ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะทำให้เกิดขึ้นในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นตาดีกาหรือปอเนาะ ทำอย่างไรถึงจะมีศักยภาพทางด้านภาษาไทยที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะต่อยอดออกไป ถ้าไม่แก้ปัญหาด้านนี้ความเข้าใจในเชิงวิชาการต่าง ๆ ก็แก้ไม่ได้ ต้องทำเรื่องภาษาตรงนี้ให้เข้มแข็งก่อน

นายเจน ขวัญทอง : ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปาเต๊ะ จังหวัดสตูล

เห็นด้วยกับปรัชญาที่ว่าเราต้องทำงานกับหลายฝ่าย ถ้าคิดคนเดียว ทำคนเดียว คงขาดความหลากหลาย โดยปรัชญาใน

วิถีชีวิตของคนย่อมมีความรู้ เพียงแต่เครื่องมือที่จะไปวัดว่าเรามีความรู้ในทางจรรยา (ethic) และเขาอยู่ในสังคมนั้นได้หรือไม่ เห็นด้วยว่าเราจะต้องช่วยกันทำ ช่วยกันคิดว่าอบต.เขาเป็นอย่างไร พี่น้องประชาชนมุสลิมเป็นอย่างไร

วันนี้เราทำสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด และให้รู้ว่าผลที่ได้เป็นผลที่เกิดกับเด็ก ผมเป็นนักเรียนทุนในอดีตเมื่อ พ.ศ. 2504 เราเป็นเด็กชนบท และถ้าไม่ได้รับทุนจากรัฐบาลยุคนั้น นักเรียนมุสลิมคนนี้ไม่มีทางจะยืนอยู่ได้ทุกวันนี้

ดร.รุ่ง แก้วแดง : ประธานมูลนิธิสุข แก้ว แก้วแดง

ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความสำคัญและให้ความสนใจในปัญหาของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งท่านเลขาธิการฯ ที่ลงมาเก็บข้อมูลทางภาคใต้ แต่อยากเรียนท่านรัฐมนตรี เรื่อง การจัดตั้งองค์กรการศึกษาที่บอกว่าเราจะทำกันอย่างไรในพื้นที่นี้ การปฏิรูปการศึกษารอบที่แล้วเราเน้นเรื่องโครงสร้างมาก และจริง ๆ แล้วการปฏิรูปการศึกษารอบที่แล้ว เรื่องเด่นที่สุดไม่มีใครพูด ไม่มีใครเข้าใจ คือ หมวดที่ว่าด้วยสิทธิทางการศึกษาของคนไทย เดิมนโยบายรัฐบาลจะเขียนว่าทุกคนได้เรียนแต่ในนโยบายใหม่ ที่เราเขียนพลิกหน้ามือเป็นหลังมือ และเป็นประเทศเดียวในโลกที่ทำ ก็คือการศึกษาเป็นสิทธิของคนไทยทุกคน ถ้ารัฐไม่จัดให้สามารถฟ้องได้ นี่คือที่มาของการศึกษา 12 ปี ในครั้งนั้น และเป็น 15 ปีในครั้งนี้ ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษารอบที่แล้ว ทำให้เกิดสิ่งที่เราเรียกกันว่า education for all เกิดขึ้น

ในประเทศของเรา เป็นข้อตกลงที่เราทำกับยูเนสโก และเวลาเราไปรายงานเรื่องนี้ต่อองค์กรยูเนสโกเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่มาก

วันนี้ สิ่งแรกที่ผมอยากเรียนท่านรัฐมนตรีฯ และท่านเลขาธิการฯ คือ ปัญหาทุกเรื่องที่เราพูดในสามจังหวัด เราพูดกันมาก เรามีแผนทั้งหมด 3 แผนแล้ว แต่ทุกแผนไม่เคยมีโอกาสได้นำไปปฏิบัติ เพราะพอทำแผนเสร็จ รัฐบาลก็เปลี่ยน เมื่อสักครู่เราพูดกันถึงเรื่องปัญหาภาษา ซึ่งไม่จริงที่ว่าเด็กมุสลิมของเราภาษาดีกว่าคนอื่น เราไม่เคยนึกถึงว่าตอนเราไปเรียนเมืองนอกกัน เราก็อพูดไม่ทันฝรั่ง เพราะฝรั่งคิดแล้วพูดเลย แต่เราต้องมาแปลเป็นไทยก่อน เด็กพี่น้องมุสลิมในสามจังหวัดก็เป็นอย่างนี้ แต่วันนี้ผมเรียนท่านรัฐมนตรีฯ ด้วยความเคารพว่าบรรยากาศอย่างนี้ เมื่อ 50 ปีที่แล้ว วันที่ 23 มีนาคม ตอนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินที่จังหวัดยะลาครั้งแรก ท่านก็รับสั่งว่า การศึกษาที่นี่สำคัญมาก เราต้องทำให้เขาสามารถสื่อสารได้ มูลนิธิของเราจึงทำโครงการเยาวชนนักเขียน เด็กที่ได้อันดับ 1 อันดับ 2 อันดับ 3 เป็นเด็กจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้งนั้นเลย ฉะนั้น แสดงว่าความสามารถในการเขียนของเขาไม่ได้ด้อย เพียงแต่ว่าเขาขาดโอกาส

ประเด็นเรื่องครู ปัญหาครูมีมาก ครูน่าสงสาร เป็นโจทย์ของสังคม แต่เรื่องครูดีๆ ที่เขาสู้ที่จะทำ เขาก็ทำอยู่ตลอดเวลา เพียงแต่คนเหล่านั้นเราไม่พบเขา ฉะนั้นสิ่งที่ผมอยากขอร้องคือ 1) ควรเลิกพูดถึงปัญหาได้แล้ว เพราะพูดถึงปัญหามันไม่เกิดประโยชน์

อะไร 2) ควรทำโครงสร้างใหม่ เป็นโครงสร้างเล็กๆ ให้มีภาคประชาชนเข้ามา และเรียนรู้กับหน่วยงานที่เขาทำหน้ามากที่สุด กระทรวงศึกษาธิการควรเรียนรู้จากสายสาธารณสุข ซึ่งสาธารณสุขมีองค์กรเอกชนเข้ามาช่วยมาก ทำโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยภาครัฐแต่ฝ่ายเดียว ฉะนั้น ถ้าวันนี้ไม่ต้องทำใหม่ ใช้แผนเดิมแล้วเสนอกลับเข้าไปในกรม. ซึ่งจริงๆ แผนเดิมกรมอนุมัติไปแล้ว แต่ยังไม่ได้ใช้สมัยรัฐบาลท่านสุรยุทธ์ ฉะนั้นเอาแผนฯ นั้นขึ้นมาคุยกัน และติดตามกัน

ท่านรัฐมนตรีฯ โบกธงให้ ณ วันนี้ เราเริ่มต้นทำกัน เรื่องไหนไม่มีเงินเราก็ทำ แล้วก็ช่วยกัน ผมเชื่อว่าถ้าเราทำอย่างนี้ไม่เกิน 3 ปี การศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จะเปลี่ยน เพราะตอนนี้มูลนิธิของเรามีโครงการอยู่ทุกอำเภอ โดยการลงไปพบทั้งเด็ก ทั้งครู ทั้งใครต่อใคร ผมยังยืนยันว่าสถานการณ์ถึงแม้จะรุนแรง แต่เราก็ยังทำงานอยู่ ฉะนั้นตรงนี้เริ่มต้นทำเรื่องเล็กๆ จากโรงเรียนปอเนาะ และชุมชนเล็กๆ ทำลักษณะนี้ ซึ่งยังมีคนที่เขาสู้และพร้อมที่จะทำงาน

พลเอกธีรพงษ์ ศรีวิพัฒน์กุล : หัวหน้าคณะทำงานโครงการพระราชดำริฯ คณะที่ 2 จังหวัดปัตตานี

สิ่งที่จะกราบเรียน คือผลสะท้อนที่ได้รับข้อคิดเห็นจากพี่น้องประชาชน รวมทั้งพี่น้องมุสลิม พี่น้องไทยพุทธ ท่านอิหม่าม และเจ้าอาวาสวัดที่อยู่ในพื้นที่มี 4-5 ประเด็น ประเด็นแรก ท่านย้วนบอกว่า ท่านเรียนรู้อาษาไทยจากโรงเรียนสุเหร่า แต่ปัจจุบันทำไม

โรงเรียนอาทิตยสถาน โรงเรียนธรรมวิทยา ซึ่งใช้เงินจากรัฐ ถึงไม่มีเด็กไทยพุทธสักคนที่มีโอกาสได้เรียน

เด็กมุสลิมหลายคนที่ผมได้ไปสัมผัส รวมทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ท่านมีความคิด มีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบปฏิภาณดี แต่ความรู้สึกของผมคือ ท่านขาดโอกาส พี่น้องมุสลิมหลายคนที่ผมได้ไปสัมผัส มีความเฉลียวฉลาดเพราะคนที่ทำละหมาดวันละ 5 ครั้ง เหมือนทำสมาธิ แต่เขาขาดโอกาสทางการศึกษา ขาดการเรียนรู้ทางด้านการศึกษา และในแต่ละพื้นที่ แต่ละชุมชนจะมีลักษณะต่างกัน และมีปัญหาต่างกัน ในลักษณะพื้นที่ที่มีความใกล้เคียงกัน (area approach) ที่ท่านได้เสนอคณะกรรมการตรงนี้ขึ้นมา และที่ท่านอาจารย์ได้พูดถึงมีการกำหนดเป้าหมาย กำหนดทิศทาง กำหนดแนวทางที่ชัดเจน เราจะใช้ข้อมูลนั้นมารวบรวมเพื่อนำมาพัฒนาระบบการศึกษาทั้งระบบเพื่อนำไปสู่การขยายโอกาสการมีส่วนร่วม

สถาบันแต่ละแห่ง แทบจะไม่มีการประชุมและไม่มีการประชุมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเหตุนี้จึงนำไปสู่ปัญหาและระบบทำให้เกิดการหวาดระแวงกัน แต่หลังจากที่ผมไปคุยทำความเข้าใจแล้วก็ดีขึ้น ซึ่งบางครั้งเราคิดว่าคนที่อยู่ในพื้นที่ก็จะสามารถนำข้อมูลตรงนี้มาประชาสัมพันธุ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อนำไปสู่การปรับระบบการเรียนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป็นการขยายโอกาสให้มีคุณภาพที่ถูกต้อง หรือมีการบริหารจัดการที่ดีเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ท่านรัฐมนตรีฯ ได้ให้เป้าหมายไว้

นายรังสรรค์ ทองทา : ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ศอ.บต.

เรื่องการบริหารจัดการของเขตพื้นที่การศึกษา ความสำคัญน่าจะอยู่ที่กรรมการสถานศึกษาด้วย ตามมาตรา 40 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 ระบุว่า กรรมการสถานศึกษามีหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีมาก และมาตรา 39 กำหนดว่า จะต้องมีการกระจายอำนาจทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป ก็เป็นเรื่องที่ดีเช่นเดียวกัน แต่กว่าจะกระจายอำนาจก็เมื่อปี 2550 เป็นเวลา 8 ปี ซึ่งในการกระจายอำนาจ พบว่าเอกสารที่สื่อสารกับคนในพื้นที่นั้นเกิดความคลาดเคลื่อน เช่น ด้านวิชาการบอกว่าให้กรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นและข้อเสนอ ซึ่งในกฎกระทรวงบอกว่า ผอ.กรรมการสถานศึกษาจะต้องขอความเห็นชอบ แต่ความเห็นกับความเห็นชอบแตกต่างกัน ถ้าหากว่าให้เฉพาะความเห็น กรรมการสถานศึกษามาประชุม ขับรถมาเสียเงินเสียเวลา แต่เมื่อให้ความเห็นแล้ว ผอ.สถานศึกษาไม่ยอมรับ แต่ถ้าทางกรรมการสถานศึกษาไม่ให้ความเห็นชอบ การทำงานก็จะทำงานไม่ได้ ฉะนั้นเป็นเรื่องที่อยากจะฝากไว้ว่า การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นส่วนสำคัญ ถ้าการสื่อสารคลาดเคลื่อนอย่างนี้แล้วภาคประชาชน ก็ไม่ยอมมีส่วนร่วม

นายสิโรตม์ มยุรภักดิ์ : ผู้ปฏิบัติงานให้วุฒิสมาชิก

ผมเป็นอดีตผู้บริหารด้านการศึกษาในระดับอำเภอ หลายอำเภอในจังหวัดปัตตานี ปัจจุบันทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติงานของ

สว.อนุศาสน์ สุวรรณ ประเด็นของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา เดิมการศึกษาที่เราจัดกันสมัยสปช. หรือสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ในระดับอำเภอ มีท่านนายอำเภอเป็น ประธาน ในระดับจังหวัดนั้นมีท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง เราได้ตัดทิ้ง เพราะว่าเราอยากจะเป็น ประชาธิปไตย ซึ่งในภาวะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันจำเป็นอย่างยิ่งที่จะ ต้องเอาคนที่มีความมีพลัง (power) หลายๆ ฝ่ายเข้ามาเป็นคณะกรรมการ ที่จริงแล้วปรัชญาการศึกษาบอกว่า ทุกฝ่ายจะต้องมาระดมเพื่อการ ศึกษา แต่ว่าเรากำลังผลักดันบุคคลที่มีความสำคัญออกไป ที่จริงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถ้าคณะกรรมการการศึกษา จะมาจากตำรวจ ทหารหรือท่านผู้ว่าฯ หรือหากท่านผู้ว่าฯ มอบอำนาจ ก็จะได้ ครุจะได้มีโอกาสสัมผัสฝ่ายปกครองกับฝ่ายความมั่นคงเพื่อ จะได้รับรู้ ฉะนั้นผมเห็นว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือ แม้แต่คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ จำเป็นจะต้องมีฝ่ายปกครองเข้ามาร่วมด้วย เพราะพลัง (power) ของท่านเหล่านี้มีมากกว่าคนที่อยู่ในวงการศึกษา

นายบุญสม ทองศรีพราย : ประธานสมัชชาพันธมิตรครูสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้

ผมอยากสะท้อนให้ท่านรัฐมนตรีฯ ทราบว่า เราไปเวทีไหน ปัญหาการศึกษา มักจะถูกมองว่าเป็นประเด็นใหญ่ที่แก้ไม่ได้ ฝ่ายความมั่นคงก็บอกว่า ปัญหาการศึกษาเป็นปัญหาใหญ่ที่ต้อง แก้ไข และพยายามจะทำแผนกันหลายฉบับ และด้วยความพยายาม ของท่านรัฐมนตรีฯ กับคณะ ผมเห็นภาพของการติดตามดูแลเพื่อน

ครูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 5 อำเภอในสงขลา ผู้ใหญ่ในระดับกระทรวง ตั้งแต่ท่านเลขาธิการฯ ปลัดกระทรวงฯ ผู้ตรวจราชการฯ ทุกท่านทำหน้าที่ด้วยความสมบูรณ์แบบ พยายามดูแลพวกเรามาด้วยดีตั้งแต่ปี 47 สถานการณ์มีความรุนแรงมาเรื่อยๆ จนกระทั่งถึงวันนี้ เพื่อให้กระบวนการทำแผนสั้นลง ผมว่าอย่างน้อยหนึ่งใหม่ ควรดูว่าแผนยุทธศาสตร์สมัยท่านสุรยุทธ์ ซึ่งผมก็เป็นคณะกรรมการคนหนึ่ง และหลายคนตรงนี้ก็นั่งอยู่ ซึ่งหากไปดูร่างแผนฯ ที่สภาการศึกษาให้ผมดู 6 ข้อ กับ 6 ยุทธศาสตร์ก็ไม่ต่างกันเลย และเห็นด้วยว่าน่าจะต้องสนับสนุน เพียงแต่ปรับประเด็นให้สอดคล้องกับบริบทของปัจจุบันว่าวันนี้อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ สิ่งที่ครูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อยากเห็น คือ อยากเห็นการขับเคลื่อนเรื่องการจัดการศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ชุมชน ซึ่งผู้ปกครองเขามีความประสงค์เช่นนั้น

เรื่องของคุณภาพการศึกษา O-net และ NT ที่พูดว่า บัดดาเนียลา นราธิวาส อยู่ใน 3 อันดับสุดท้ายเป็นเรื่องจริง แต่ทราบเรียนว่า ด้วยความพยายามของสำนักงานเขตพื้นที่ที่ดี ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ที่ดี มีนโยบายว่าปีนี้ต้องเพิ่มขึ้น 2 เปอร์เซ็นต์ เหมือนเขต 1 ให้ได้ แต่ผมมองว่าตรงนั้นเป็นตัวชีวิตที่ไม่สามารถเปรียบเทียบกับเพื่อนนักเรียนทั้งประเทศได้ เพราะข้อจำกัดหลายอย่างในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งใช้มาตรฐานเดียวกัน ผมมีความคิดว่าคุณภาพการศึกษาของสามจังหวัดไม่ได้อยู่ที่ NT และ O-net อย่างเดียว แต่อยู่ที่ว่าจัดการศึกษาแล้วเป็นอย่างไร ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมมีความพึงพอใจที่จะให้เด็กเรียนโรงเรียนเอกชน โรงเรียนราษฎร์

โรงเรียนสามัญ หรือโรงเรียนสังกัด สพฐ. ถ้าเขาเรียนแล้วเป็นคนดี มีวินัย รักชาติ มีความเป็นไทยสมบูรณ์แบบ ผมเชื่อว่าไม่มีปัญหา เพียงแต่มีระบบการติดตามให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทุกอย่าง จะเดินไปด้วยดี เพราะประเด็นอยู่ที่ว่าเราจะจัดการศึกษาอย่างไรให้ เด็กได้มีคุณภาพ

วันนี้คนในพื้นที่ที่ได้รับการแต่งตั้ง ได้รับการสอบบรรจุ หรือได้รับการสรรหาไม่ว่าจะเป็นครูอัตราจ้าง พนักงานราชการก็ ยังมีความหวังอยู่ ถ้าเขาได้ทำงานในพื้นที่ ผมขอให้คำนิยามครูใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 5 อำเภอสงขลาว่าเป็นวีรชนของ แผ่นดิน เพราะเดินทางไปท่ามกลางความไม่ปลอดภัย วันนี้เราเสีย บุคลากรทางการศึกษาไป 108 คน จากปี 47 ไปจนถึงเดือน ธันวาคมที่ผ่านมา และคิดว่าตัวเลขน่าจะอยู่ตรงนี้ ผมไม่นับเรื่อง โรงเรียนถูกเผา ทรัพย์สินสมบัติโรงเรียนถูกทำลาย อยากจะฝาก ประเด็นเหล่านี้ ขอให้ท่านรัฐมนตรีฯ ได้ดูแลขวัญและกำลังใจของ คนในพื้นที่อย่างจริงจัง วันนี้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ออกมา ตั้งแต่ปี 50 ลองไปศึกษาดูว่าทั้ง 2 ประเด็นคือ ทั้งที่เป็นตัวเงินและ ไม่มีตัวเงิน อะไรที่ครูได้ อะไรที่ครูไม่ได้ ผมยกตัวอย่างง่ายๆ ถ้าเรา จะช่วยเหลือกัน เรื่องของการยกวิทยฐานะ วันนี้ออกมา ออกเกณฑ์มา เกณฑ์เหี่ยวยาใช้ทั่วประเทศ นั้นแสดงว่า คนในอำเภอศรีเชียงใหม่ กับอำเภอศรีสาคร ใช้เกณฑ์เดียวกัน แต่ถ้าถามว่าให้คนในอำเภอ ศรีเชียงใหม่ย้ายไปอยู่ศรีสาคร เขาก็ไม่ยอมมา คนที่เขาอยากจะทำ งาน เขาจะทำงานด้วยความเกรงใจและตั้งใจ เพราะอยากเห็น คุณภาพการศึกษา เพราะว่าเขารักเด็ก รักสถานศึกษา ซึ่งต้องให้ กำลังใจเขา ต้องดูแลเขาให้มีกำลังใจที่จะทำงาน

ประเด็นสำคัญของการแก้ปัญหา นอกเหนือจากระบบการศึกษาแล้ว จะทำอย่างไรให้นักการภารโรงใน 300 โรงเรียน กลับคืนมาสู่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ได้ เพราะนักการภารโรงเป็นคนในพื้นที่ จะทำอย่างไรให้สังคมเข้มแข็ง ทำอย่างไรให้ผู้ปกครองรักโรงเรียน ผมเชื่อว่าถ้าผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ ก็จะไม่บรรลุผล และขอฝากรัฐบาลที่มาบริหารบ้านเมือง ถ้าหากเหตุการณ์ไม่ดีขึ้น ก็เป็นความหวังที่ค่อนข้างกลางเลือน ฝากความหวังและให้กำลังใจท่าน ผมในฐานะตัวแทนครูทั้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขอให้กำลังใจและพร้อมจะยืนสู้ และคิดว่าเราจะไม่หนีแผ่นดินนี้ไป จะอยู่จนกว่าชั่วฟ้าดินสลาย

นายเจษฎ์เช็น เจ๊ะอุบง : คณะวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ผมเป็นประชาชนที่ให้ความสนใจกับการศึกษาของบ้านเมืองมากพอสมควร ขอแสดงความเห็น ซึ่งอย่างน้อยที่สุดเป็นเสียงสะท้อนจากพี่น้องประชาชน นี่คือข้อเสนอร่างนโยบาย ซึ่งความจริงแล้วตัวนโยบายต้องโดนใจ

ผมกราบเรียนว่ารัฐกลัวพี่น้องประชาชน กลัวเยาวชนจะพูดไทยไม่เก่ง แต่ในขณะที่เดียวกันพี่น้องประชาชนก็กลัวว่าลูกหลานจะลืมภาษามลายู นี่คือประเด็นที่ตรงกัน แต่รัฐต้องการให้เด็กเก่งภาษาไทยอ่านออกเขียนได้เป็นพื้นฐาน ในขณะที่เดียวกันพี่น้องประชาชนต้องการให้เด็กเก่งภาษาไทยและภาษามลายูควบคู่กัน

ไปด้วย นี่คือข้อเท็จจริง อาจจะไม่ 100 เปอร์เซ็นต์ แต่นั่นคือโจทย์ที่รัฐควรจะต้องใส่ใจ

ประเด็นการเขียนนโยบายต้องไปดูที่โจทย์ จากเอกสารร่างแผนฯ ที่เขียนบอกว่า “เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ (เด็ก ป.3) ร้อยละ 30.82” และพบว่า “เด็กมุสลิมส่วนหนึ่งไม่ต้องการเรียนภาษาไทย” ผมไม่แน่ใจว่า ข้อมูลตัวเลขนี้มาจากไหน ผมถามผู้ปกครองหลายคนไม่มีผู้ปกครองคนใดที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนประถมฯ แล้วไม่ต้องการให้เด็กเรียนภาษาไทย เพราะในเอกสารบอกว่า เด็กมุสลิมส่วนหนึ่งไม่ต้องการเรียนภาษาไทย ถ้าเขาไม่ต้องการเรียนภาษาไทยเขาก็ไม่ต้องส่งลูกมาเรียนตั้งแต่แรกแล้ว สิ่งเหล่านี้ผมว่าน่าจะทบทวน และต้องการให้มีทักษะภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอาหรับ ซึ่งผมไม่แน่ใจว่าโรงเรียนประถมฯ ยังไม่ได้สอนภาษาอาหรับ

ประเด็นปัญหาด้านคุณภาพมาจากเด็กส่วนหนึ่งออกจากโรงเรียนสามัญฯ ไปเข้าโรงเรียนปอเนาะ ทั้งๆ ที่การจัดการศึกษาปอเนาะไม่มีการจัดทำหลักสูตรที่ชัดเจนจึงไม่สามารถเทียบโอนได้กับหลักสูตรพื้นฐานแต่ละช่วงชั้น ควรตรวจสอบให้แน่ชัดว่าเด็กที่จบปอเนาะต้องการเทียบชั้นหรือไม่

เรื่องประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ที่ระบุไว้ในเอกสารร่างแผนฯ ว่า “ในระดับประถมฯ เด็กไทยพุทธและเด็กไทยมุสลิมยังเรียนอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 70 แต่มาในระดับมัธยมฯ ก็เรียนแยกกัน

ซึ่งช่วงอายุดังกล่าวเป็นช่วงสำคัญในการปลูกฝังความคิดด้านการเมืองการปกครอง” ประเด็นเหล่านี้ควรมีการทบทวนข้อเท็จจริง ผมขอเสนอในภาพรวม เพื่อให้การแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นรูปธรรม ควรจะต้องเชื่อมโยงระหว่างระดับพื้นที่และระดับชาติ และคิดว่าน่าจะมีสถานการณ์ศึกษาเป็นส่วนหน้า อาจจะตั้งชื่ออะไรก็ได้แล้วแต่เพื่อรับนโยบายข้างบนหรืออาจจะคิดนโยบายข้างล่างเพิ่มเติม และน่าจะมาจากบุคคลหลายอาชีพ

ข้อเสนอเกี่ยวกับอิสลามศึกษา น่าจะมีคณะกรรมการอิสลามศึกษาแห่งชาติด้วย เพราะเป็นเรื่องสำคัญ และควรจะคืนครู สช. กลับสู่โรงเรียนเอกชน ถ้าเป็นไปได้และไม่ผิดระเบียบ ในกรณีที่ยกบอกว่าเด็กไทยพุทธและเด็กไทยอิสลามเรียนแยกกัน เราจะแก้ปัญหาอย่างไร ซึ่งการที่จะบังคับให้เด็กมารวมกันคงเป็นไปได้ คงต้องสร้างโอกาส สร้างแหล่งเรียนรู้ที่เป็นศูนย์กลางเพื่อให้เด็กไทยพุทธและเด็กไทยอิสลามได้มาเรียนร่วมกันในบางวิชาและในบางกิจกรรม

อีกประการหนึ่งผมเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ คือนโยบายเรื่องภาษา ที่บอกว่าเด็กที่นี่ไม่เก่งภาษาไทย มีการทดลองหลายรูปแบบ ก็สำเร็จบ้าง ไม่สำเร็จบ้าง ขณะนี้มีวิธีใหม่ที่เขาใช้ในต่างประเทศคือ การจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษาเต็มรูปแบบ ที่มีประชาชนพูดหลายภาษาไม่ใช่เฉพาะอนุบาล 1- 2- 3 และ ป.1- 2- 3 ซึ่งจะมีระบบของมันชัดเจน ต่างประเทศทดลองทำได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เมืองไทยก็กำลังทดลองอยู่ที่ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล และกำลังทำวิจัยอยู่ ณ วันนี้ น่าจะอยู่ในนโยบายของรัฐบาลด้วย

นายรอฮิม แยหา : ผู้อำนวยการโรงเรียนพัฒนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

เป็นคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (อ.ก.ค.ศ.) ปัตตานี เขต 1 ประเด็นการบริหารและการจัดการศึกษา ผมขอเสริมว่าปัญหาไม่ใช่เรื่องการจัดสำนักงานการศึกษา เอกชนอำเภอ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ควรจะแก้ที่ตัวบุคลากรทางการศึกษา ตอนนี้จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส มีแต่ตำแหน่งแต่ไม่มีคน ผมในฐานะเป็น อ.ก.ค.ศ.ปัตตานี เขต 1 อัตราครูที่ย้ายไปช่วยราชการต่างจังหวัดมีจำนวนมาก จะรับคนอื่นก็ไม่ได้ ผมอยากจะทำให้รัฐบาลชุดนี้ช่วยแก้ปัญหาเรื่องนี้ก่อน ทำอย่างไรให้ครูแต่ละเขตมีทั้งชื่อมีทั้งตัวคนอยู่ด้วย ทางสมาพันธ์ครูได้เสนอแนะว่าอยากจะทำให้รัฐบาลชุดนี้ช่วยเน้นคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก่อน เพื่อให้อัตราคนที่ผมเชื่อว่าคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นคนที่มีคุณภาพ บางโรงเรียนมีครูอยู่ 20 คน แต่ความจริงไม่ใช่มีแค่ 10 คน อีก 10 คนไปอยู่พัทลุง อยากให้รัฐช่วยแก้ปัญหาดังนี้

ประเด็นการจัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ผมในนามสมาคมโรงเรียนเอกชนจังหวัดกำลังมองว่า ได้มีการพูดคุยกันหลายครั้งตั้งแต่ 4 รัฐบาลที่ผ่านมา กรรมการของชุดนี้ที่คิดจะก่อตั้งโรงเรียนเอกชนจังหวัด มีความรู้สึกที่ดีใจไม่รู้จักรอบ พอใกล้จะคลอดก็เปลี่ยนรัฐบาล เมื่อวานผมได้รับข่าวสารว่าท่านรัฐมนตรีฯ จะมาพบพวกเราที่หาดใหญ่ก็รู้สึกดีใจ ผมอยากให้ท่านอยู่นานๆ ผมอยากให้ท่านทำงานให้สำเร็จ เพราะผ่านมา 4 รัฐบาลแล้วเขียนมาตลอด

ทำไมต้องให้โรงเรียนเอกชนแยกมาตั้งเป็นสำนักงานเอกชนจังหวัด แล้ววิถีชีวิตของคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่รัฐตั้งขึ้นมาว่าเป็นเขตพิเศษจริง ๆ เพราะคนมุสลิมทุกคนที่คลอดลูกออกมา มุสลิมทุกคนต้องส่งลูกเรียนศาสนา พ่อคนไหนไม่ส่งลูกเรียนศาสนาโดยวิถีชีวิต พ่อคนนั้นจะบาป เมื่อ 10 ปีที่แล้วมีการพูดว่าทำไมรัฐไม่เอาตาดีกาที่อยู่ชายคามัสยิดมาอยู่ในระบบ ที่ผ่านมามาตาดีกาถูกทอดทิ้งมานาน ปัจจุบันก็ตั้งใจที่ทางรัฐได้ดึงตาดีกาเข้ามาอยู่ในระบบการแก้ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องแก้ไขให้ตรงกับวิถีชีวิตของคนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ่อเด็กโตขึ้นมาต้องเข้าเรียนที่ตาดีกา ซึ่งจำเป็นต้องจ้างครูที่อุทิศตัวเองไปสอนตาดีกา ซึ่งอาศัยมัสยิดดั้งเดิม เก็บคนละ 5 บาท 10 บาท ก็แล้วแต่ บางคนก็ได้มา 1,000 บาทต่อเดือนเป็นค่าจ้าง ไม่ทำไม่ได้ ถ้าไม่ทำเขาก็บาป ตรงนี้ถามว่าความละเอียดอ่อนของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในการจัดการศึกษาค่อนข้างจะมีเป็นพิเศษมากกว่าที่อื่น

สมัยก่อนมีศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ ยกตัวอย่างเช่น ปัจจุบันรัฐให้เงินอุดหนุนโรงเรียนเอกชน อุดหนุนให้ครูสอนวิชาสามัญ โรงเรียนผมมีครู 20 คน ในขณะที่โรงเรียนเดชะมีครู 20 คน โรงเรียนผมมี ม.1-ม.6 ในขณะที่โรงเรียนเดชะก็มี ม.1-ม.6 แต่ผมจะจ้างครู 40 คนไม่ได้ เนื่องจากผมต้องจ้างครูสอนศาสนาด้วย จะเพิ่มอีกเท่าตัวแต่รัฐไม่ได้ดูแลตรงนี้ ชาวออกมาว่าโรงเรียนเอกชนเอาเงินไปใช้อย่างอื่นโดยหักเงินเดือนไม่ให้ตามวุฒิสมัยนั้น 7,000 บาท แต่ทำไมจ้างไม่ถึง 7,000 บาท จ้างเพียง 5,000 บาท ถามว่าถ้าโรงเรียนไปจ้าง 7,000 บาท แล้วครูที่สอนวิชาศาสนา

เขาจะเอาเงินที่ไหน เราเดือดร้อนมาเกือบ 30 ปีแล้ว บางทีการสร้างอาคารก็ได้มาจากชาวบ้าน อย่างเช่นโรงเรียนผมเป็นโรงเรียนของชาวบ้าน เป็นมูลนิธิที่ก่อตั้งขึ้นมาจากกรรมการมัสยิด ที่ดินของโรงเรียนก็อยู่ในมัสยิด แม้แต่ที่ดินทุกแปลงก็เป็นของมัสยิด ผมทำเพื่อชุมชน เด็กที่อยู่ 5 ตำบลเป็นเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างมาก บางคนพ่อแม่แยกทางกัน บางคนอยู่กับยาย ผมรับเด็กเข้ามาเรียนฟรี ตัดชุดให้ ให้เงินเป็นรายวันอีก เพื่อความชัดเจนและง่ายในการจัดการเรียนการสอน ผมคิดว่าควรจัดตั้งเป็นเอกชนจังหวัด โดยเอาสามจังหวัดเป็นตัวอย่างก่อนก็ได้ ในเมื่อมีโรงเรียนเอกชนจังหวัด การที่จะจัดบอร์ดใหม่เพื่อดูแลตรงนี้โดยเอางค์กรศาสนาในพื้นที่เข้ามาร่วมอยู่ในบอร์ดนี้ มาอยู่ตรงนี้เพื่อจัดให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น และมาประยุกต์ใหม่ แล้วการที่จะอุดหนุนศาสนา อุดหนุนอย่างไร แบบไหน ไม่ต้องไปยุ่งกับเขตพื้นที่ ทุกวันนี้เขตพื้นที่แบกภาระมากมายและหากมองในเรื่องการบริหารจัดการจะง่ายขึ้น ขอเสนอว่าควรแยก ซึ่งในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพหากมีบุคลากรทางการศึกษาครบ และเน้นคนในพื้นที่ ผมเชื่อว่าดีขึ้น

นายสุรียา ปันจอร์ : สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดสตูล

วันนี้มาในฐานะประธานคณะอนุกรรมการกรรมาธิการการศึกษา (กมธ.กศ.) 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้และประธานฝ่ายการศึกษา ประเด็นแรกหากจะตั้งคณะกรรมการพัฒนาการศึกษา ผมอยากจะใช้คำว่า 5 จังหวัดให้ติดปาก ผมไม่อยากจะสตูลหลุดไป ถ้าจะตั้งองค์กรผมมองว่าไม่น่าจะเกิดประโยชน์ เพราะว่าองค์กรมี

มากมายและสับสน ผมอยากจะขอให้ทางสภาการศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ สพฐ. เน้นในเรื่องของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้มีบทบาทเต็มกำลังเต็มความสามารถ ซึ่งการเน้นบทบาทให้เต็มกำลังเต็มความสามารถมีอยู่ 2-3 เรื่อง คือ 1) เรื่องสวัสดิการเพื่อขวัญและกำลังใจ 2) การเสริมเติมเต็มในเรื่องของความรับผิดชอบและภาระหน้าที่ให้ชัดเจน 3) เป็นข้อสังเกตว่าอัตราความเป็นเจ้าของถิ่นกับคนที่ไม่ใช่ประจำถิ่นที่เป็นกรรมการเขตพื้นที่การศึกษายังไม่ลงตัว ถ้าจะพูดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อัตราส่วนอย่างน้อยก็เป็น 80 ต่อ 20 หรือในจังหวัดสตูลความเป็นเจ้าของถิ่นคือมุสลิม ควรมีอัตราส่วนเท่าไรถึงจะเหมาะสม และเป็นผู้ร่วมรับผิดชอบในพื้นที่ได้ ซึ่งขณะนี้บางจังหวัดมีเพียง 2 คนในจำนวน 14 คน บางจังหวัดมี 5 คน ถ้าให้ดีควรปรับแก้ที่ตัวกฎหมาย และสามารถนำบุคลากรเข้าไปร่วมเป็นคณะกรรมการที่มีสัดส่วนที่สังคมยอมรับเช่นเดียวกับกรรมการสถานศึกษา ถ้าเราเน้นและคิดอัตราส่วนตรงนี้ ผมเชื่อว่าช่วยได้ โดยเน้นในเรื่องภาระ หน้าที่และความรู้ที่เสริมให้

ผมในฐานะเป็นประธานอนุกรรมการการศึกษา ลงมาศึกษาดูงานและจัดประชุมสัมมนาในพื้นที่ ได้รับหนังสือร้องเรียนทั่วถึงมาหลายประเด็นว่าขณะนี้ สพฐ. ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้รวม 4 อำเภอ มีโรงเรียนที่ต้องรับผิดชอบประมาณ 4,000 กว่าโรงที่เป็นของ สพฐ. เพียง 1,200 กว่าโรง นอกนั้นเป็นของ สข. ไม่ว่า สข. ที่สอนควบคู่ศาสนา สข. สอนสามัญฯ อย่างเดียว และเรื่องของตาดูตา 1,000 กว่าโรง อยู่ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สพฐ.

รับผิดชอบขณะนี้ตั้งแต่อนุบาล ประถมฯ มัธยมฯ ทั้งของ สช. โดยตรง ซึ่งผมได้รับหนังสือร้องเรียนมาตลอดคือการดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดูแลไม่ทั่วถึงเพราะมีภาระเงินกำลังที่จะต้องรับผิดชอบดูแล และเรื่องการติดตามประเมินผล กำกับดูแล โดยเฉพาะการนิเทศ ชาติผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องหลักศาสนา ซึ่งการนิเทศต้องเกี่ยวข้องและโยงใยกับเรื่องศาสนาด้วย ทำให้การติดตามประเมินผลไม่ต่อเนื่อง นี่คือประเด็นที่เป็นปัญหา ซึ่งผมได้รับคำถามว่าเป็นไปได้หรือไม่หากจะแยกจาก สพท.มาเป็นองค์กรหนึ่งเรียกว่า สช.จังหวัด สช.อำเภอ ผมทราบข่าวว่า ครม.เห็นชอบแล้ว แต่มีปัญหาเรื่องกฎหมาย เมื่อ 2-3 อาทิตย์ที่ผ่านมา ผมลองนำเสนอที่ประชุมกรรมการการศึกษาของสมาชิกรัฐสภา ปรากฏว่าหลาย ๆ ท่านบอกว่าไม่ต้องแยก ยิ่งแยกจะยิ่งมีปัญหามาก ผมบอกว่าถ้าขอแยกเพียง 4-5 จังหวัดได้หรือไม่ อาจจะทำร่องไปก่อนก็ได้เพื่อที่จะดูความพอใจขององค์กร ของโรงเรียน/สถาบันที่เขาบอกว่าเขาถูกทอดทิ้ง ไม่มีใครใส่ใจและดูแล โดยสรุปขอเสนอว่า ควรศึกษาระเบียบข้อกฎหมาย ถ้าจำเป็นก็ต้องแก้ไข เพราะสิ่งใดที่จะนำประโยชน์และเกิดความสงบสุขในพื้นที่ที่ต้องทำ

นายนาเดลี บินเซ็น : ประธานเครือข่ายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สงขลา เขต 3

จากประเด็นการอภิปรายเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ในส่วนของสงขลาอยากอยู่กับเขตพื้นที่ แต่เนื่องจากภารกิจของเขตพื้นที่ค่อนข้างใหญ่โต จึงควรจะแยกออกมาดีหรือไม่ และเข้าใจความเป็นบริบทของโรงเรียนเอกชนสอน

ศาสนาอิสลาม และโรงเรียนเอกชนของเราซึ่งต้องบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้เงิน 100 เปอร์เซ็นต์ ความจริงไม่ใช่ต้นทุนการศึกษา เพราะการศึกษาของประเทศที่พัฒนาแล้วเขาใช้ต้นทุนการศึกษาหัวละแสนสองหมื่น แสนสี่หมื่น แต่ของเราแค่หมื่นเศษซึ่งไม่ใช่ เพราะเราทำ 2 ภาค (two in one) ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

นายนพพร มากคงแก้ว : ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2

ท่านรัฐมนตรีฯ ได้นำเสนอต่อที่ประชุมว่าการนำเสนอวันนี้เป็นส่วนหนึ่งของการที่จะปฏิรูปการศึกษารอบ 2 ซึ่งจะต้องมีความเชื่อมโยงกับการปฏิรูปการศึกษา ครั้งที่ 1 ทั้งนี้ เรื่องการบริหารจัดการก็น่าจะเป็นประเด็นย่อยอยู่ในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา รอบ 2 ซึ่งผมคิดว่า การจะเดินต่อไปนั้น ควรได้มีการทบทวนถึงสาเหตุหรือที่มาของการปฏิรูปการศึกษา ครั้งที่ 1 พร้อมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นหรือที่มีอยู่ก่อนที่จะปฏิรูปการศึกษาครั้งที่ 1 ว่ามีปัญหาเรื่องการศึกษาอย่างไร มีสาเหตุของปัญหาอะไรบ้าง จึงต้องปฏิรูปการศึกษาครั้งที่ 2 เมื่อการปฏิรูปการศึกษาดำเนินมาระยะหนึ่งในการปฏิรูปรอบที่ 2 จะปรับปรุงวิวัฒนาการในสิ่งที่ได้ออกแบบ (design) หรือละทิ้งและเดินไปในแนวทางใหม่

ผมขอนำเสนอในส่วนของเขตพื้นที่การศึกษาว่าปัจจุบันมีคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา โดยโครงสร้างของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาจะมาจากทุกภาคส่วน ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น และคนในพื้นที่กับคนต่างพื้นที่ ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี (สพต.) ได้เคยประสาน เรามีพี่น้องที่อยู่ในพื้นที่ที่นับถือศาสนาอิสลามและตัวแทนจากส่วนอื่นๆ แต่อาจจะไม่เป็น 70:30 ไม่ได้ออกมาเป็นตัวเลขอย่างนั้น วิธีการเป็นการสรรหา ถ้าเราขับเคลื่อนกรรมการเขตพื้นที่ให้จริงจัง ผมคิดว่าจะทำให้ทุกเขตพื้นที่มีแผนรองรับและใช้เป็นกรอบในการดำเนินการให้เกิดความสอดคล้อง และเอื้อซึ่งกันและกันของเขตพื้นที่ภายในจังหวัดนั้น แต่เรื่ององค์กร หรือกลไกนั้นคิดว่าอาจจะต้องพิจารณาในรายละเอียดเพิ่มขึ้น

ส่วนเรื่องคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ในลำดับที่ 74, 75, 76 บริบทของจังหวัด ลำดับที่ 73 กับบริบทของจังหวัดที่ 74 มันแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ทั้งเขตพื้นที่และสถานศึกษาในสามจังหวัด เรามีภารกิจหลักอยู่ 2 ประการ ภารกิจที่ 1 เป็นการจัดการศึกษาเหมือนกับเขตพื้นที่อื่นทั่วประเทศ ภารกิจที่ 2 ดูแลเรื่องความปลอดภัย เรื่องขวัญกำลังใจของพี่น้องเพื่อนครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งความปลอดภัยของสถานศึกษา ภารกิจทั้ง 2 อย่างต้องทำควบคู่กันไป ในบางครั้งภารกิจเรื่องความปลอดภัยก็จำเป็น ภารกิจเรื่องการจัดการศึกษาก็ต้องหย่อนลงไปนิดหนึ่ง ยกตัวอย่างโรงเรียนไหนมีพื้นที่ที่เสี่ยง การจัดการเรียนการสอนก็ต้องกระทบในการบริหารตรงนี้ก็ต้องดูแลทั้ง 2 อย่างควบคู่กันไป ทั้งในเรื่องของความปลอดภัยและเรื่องการจัดการศึกษาทั่วไป เรื่องของคุณภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันทาง สพฐ. ก็มีนโยบายทั้งเรื่องการศึกษาสายสามัญ และอิสลามศึกษา โรงเรียนสังกัด สพฐ.

จัดให้มีการเรียนวิชาอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียน และปัจจุบันโรงเรียนช่วงชั้นที่ 1 คือ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ก็ให้มีโรงเรียนนาร่อง เรียกว่า โรงเรียน 2 หลักสูตร หรือโรงเรียน 2 ระบบ คือให้มีการเรียนวิชาศาสนาควบคู่ไปกับสายสามัญ

ในส่วนของศูนย์ศึกษาอิสลามประจำมัสยิดหรือตาดิกามีโครงการนาร่องจัดเป็นโรงเรียนคู่ขนาน เป็นการร่วมกันทำงานระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐกับศูนย์ตาดิกาซึ่งอยู่ใกล้เคียงกัน ทำให้ลดความซ้ำซ้อนในการเรียนของเด็ก ซึ่งเด็กที่เรียนตาดิกากับเรียนที่โรงเรียนก็คือเด็กกลุ่มเดียวกัน นอกจากนั้นในศูนย์ตาดิกามีค่าตอบแทนให้กับผู้สอนเดือนละ 2,000 บาท ซึ่งเขตพื้นที่รับไหวหรือไม่ ผมเคยเป็นศึกษาธิการอำเภอเก่าเคยทำงานเอกชนมาตลอด สมมติถ้าตั้งสำนักงานสช.จังหวัดขึ้นมาก็ต้องเพิ่มคน เพิ่มเงิน แต่ถ้าเราอยู่ที่เดิมและเพิ่มเงิน เพิ่มคนให้กับเขตพื้นที่ แบบไหนจะดีกว่ากัน ถ้าตั้งสำนักงานใหม่ก็ต้องเพิ่มทุกอย่างเป็นค่าใช้จ่าย สิ่งที่จะดีกว่าคือการบูรณาการกันได้ เพราะผมคิดว่า เหตุผลข้อหนึ่งที่จัดเป็นเขตพื้นที่ก็คือว่า ให้มีความเชื่อมต่อการศึกษาในแต่ละระดับ แม้กระทั่งการนำมหาวิทยาลัยเข้ามาอยู่ในร่มของกระทรวงศึกษาธิการเหมือนกัน

ปัญหาเรื่องเอกภาพการบริหาร เป็นที่มาของการปรับโครงสร้างครั้งใหญ่ของการศึกษา ซึ่งมันอาจจะไม่สมบูรณ์ในส่วนนี้ การเอื้อการใช้ทรัพยากรร่วมจะเกิดประโยชน์มากกว่าหรือไม่ เป็นประเด็นย่อยในการปฏิรูปรอบ 2 เรื่องนี้ถ้าได้นำเสนอในที่ประชุมที่มีมุมมองหลายๆ ด้าน และนำไปสู่การสรุปก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

**ดร.อมรวิรัช นาคทรพรพ : ผู้อำนวยการสถาบันรามจิตติ และ
อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

ขอเล่าเรื่องงานที่เคลื่อนตัวในพื้นที่ภาคใต้ และโครงการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ท้องถิ่นของ สกว. และเป็นที่ปรึกษาโครงการความร่วมมือระหว่าง สกว. กับ ศษ. ในการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องขอบคุณท่านเลขาธิการฯ ทุกองค์กรหลัก เราได้ทำ MOU ร่วมกันระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ กับ สกว. และมีการลงทุนร่วมกันปีละ 30 ล้าน มีโครงการทั้งที่เกิดขึ้นแล้วและจะเกิดขึ้นปีนี้อยู่รวม 20 โครงการ เป็นโครงการวิจัยปฏิบัติการทั้งนั้น ทำงานร่วมกับครูในพื้นที่ ตอนนี้องค์กรเรียนเครือข่ายวิจัยมีอยู่ประมาณ 150 โรงเรียน มีครูเป็นพื้นที่เข้ามาร่วมในเครือข่าย และนักเรียนเป็นหมื่นคน ตัวอย่างเช่น โครงการยุววิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เด็กลงไปเปิดพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ร่วมกับผู้ใหญ่มากมาย ตั้งแต่เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นไปจนถึงเรื่องอาหารการกินมะตะปะ มหกรรมนกเขา เด็กพูดเองว่าการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบนี้เขารู้สึกว่ายิ่งรู้มากขึ้นต่อไปคงจะดีขึ้นเอง เพราะว่าได้เห็นแล้วว่าแต่ก่อนอยู่กันอย่างมีความสุขอย่างไร โครงการ KM พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการจัดการความรู้ในพื้นที่ 4 จังหวัด มีโรงเรียนเข้าร่วมประมาณ 100 โรงเรียน โดยร่วมกันแก้ปัญหาการอ่านออกเขียนได้ได้อย่างได้ผล เข้าไปทำให้ครูคลายความกังวลใจ ไม่ต้องเกร็งไม่ต้องกลัว มีศึกษานิเทศก์ ผอ.เขต รองผอ.เขต ลงไปช่วยให้ความมั่นใจกับครูว่าบางเรื่องสามารถแก้ปัญหาได้ สอนภาษาไทยทั้ง 3 คาบติดต่อกันก็ได้ สอน ป.3 ไม่ต้องใช้ตำรา ป.3 ไปเอาตำรา ป.1

ไปค้นสื่อ จัดกลุ่มเด็กแต่ละชั้นอย่างไร ก็เห็นผลการเรียนชัดเจน มีโครงการถอดบทเรียนเครือข่ายครอบครัวในพื้นที่ ดูแลเด็กเล็กอย่างไร ซึ่งผมเห็นด้วยกับท่านรัฐมนตรีฯ วันนี้ เราพูดเรื่องการศึกษา เรื่องเด็กองค์รวม ปัญหาใน 3-4 จังหวัด จังหวัดภาคใต้เรื่องใหญ่ เรื่องหนึ่งคือเรื่องเด็กเล็ก อัตราการตายแรกคลอด อนามัยเด็กเล็ก ตอนนี้อยู่มีปัญหาแม่วัยรุ่นที่มีแนวโน้มสูงขึ้นมาก การดูแลเด็กเป็นปัญหาใหญ่ ซึ่งเด็กเล็ก 0-3 ปีก็สำคัญ มีโครงการถอดบทเรียนเครือข่ายครอบครัว การดูแลเด็กเล็กอย่างไร โครงการทำสื่อจริยธรรม กศน.ทำร่วมกับปอเนาะและเห็นว่ามียุทธศาสตร์มากมาย

ผมเห็นด้วยว่าบางที่เรื่องการปรับปรุงระบบบริหารจัดการ อาจจะไม่ใช่เรื่องการตั้งกลไกใหม่หรือกลไกใหญ่ขึ้นมา แต่เป็นการมองกลไกขับเคลื่อนให้ออกกว่ามีกลไกขับเคลื่อนที่มีพลังมีอะไร อยู่บ้าง หลายเรื่องอาจจะไม่ใช่เป็นกลไกภาครัฐอย่างเดียว แต่เป็นกลไกพหุภาคี อาจจะมีมองบทบาทการบริหารจัดการใหม่ว่าเป็นเรื่อง ประสานและอำนวยความสะดวกในพื้นที่ให้เกิดการรวมพลังระหว่างพหุภาคีมากขึ้น หากจะมีการปรับเรื่องการบริหารจัดการ ขอเรียนเสนอ 3 ประเด็น

ประเด็นแรก ทำบนฐานงานเดิมที่มีการเคลื่อนตัวอยู่แล้ว มีโครงการดี ๆ อยู่มากมายในพื้นที่ ครูที่ทำงานอยู่ มีชุมชน มีปอเนาะ เข้ามาร่วมงานมากมาย มองกลไกการขับเคลื่อนให้ชัด ถอดบทเรียน ที่ผ่านมามีในรอบ 2-3 ปีให้ชัด

ประเด็นที่ 2 แผนฯ นี้จะต้องเป็นแผนที่ทำให้ชัดอีกครั้ง (re-focus) และจัดลำดับความสำคัญ (priority) เช่น เรื่องการมีงานทำ ผมคิดว่าเป็นเรื่องใหญ่มากเรื่องหนึ่งที่ทางอาชีวะเข้ามามีบทบาทเด่น เรื่อง กศน. ที่ทำนรัฐมนตรีได้กล่าวไปแล้วว่าเป็นเรื่องใหญ่มากทำงานกับคนหนุ่มมาก ทำงานร่วมกับประชาชนและสถาบันปอเนาะต่างๆ เรื่องคุณภาพซึ่งทาง สพฐ. ทำอยู่และกำลังเคลื่อนตัวกับสถาบันวิชาการต่างๆ มากมาย เรื่อง สุข. การพัฒนาไกลเข้ามาหนุนให้ชัดปัญหาของเด็กไม่เฉพาะสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่เป็นปัญหาของเด็กทั่วประเทศ ทำอย่างไรจะส่งเสริมตรงนี้ ผมเห็นด้วยกับการตั้งศูนย์ความเป็นเลิศ ศูนย์วิทยาศาสตร์ขึ้นมาในโรงเรียนเอกชน และในโรงเรียนของรัฐ เพื่อเด็กได้เรียนรู้ร่วมกันภายใต้การกำกับดูแลที่มีกลไกเฉพาะ

ประเด็นที่ 3 ทำบนฐานข้อมูล หลายเรื่องถ้าเราทำบนฐานข้อมูลถ้าไม่ได้ทำอย่างจริงจังและต่อเนื่องเราอาจจะพลาดได้ สมมุติเราบอกว่าต้องทุ่มเรื่องเทคโนโลยี ตอนนี้ครูในพื้นที่เราสำรวจล่าสุดเมื่อปี 50 ครู 23 เบอร์เซ็นต์ ใช้อีเมล ครู 29 เบอร์เซ็นต์ ใช้คอมพิวเตอร์ ประกอบการสอน อยากรู้ว่า ณ วันนี้เปลี่ยนไปหรือไม่ อย่างไร ที่มีการพัฒนาได้ผลหรือไม่ จะทำเว็บไซต์ blog KM ทางอีเมลได้หรือไม่ก็อยู่ตรงนี้ ตอนนี้มีครูแค่ 60 เบอร์เซ็นต์ ที่สามารถสอนได้ครบคาบที่สำรวจเมื่อปี 50 ถ้าทำนรัฐมนตรีฯ ให้อัตราการในพื้นที่จะจริงต้องดีกว่านี้ ตัวเลขครูสอนครบคาบต้องไม่ใช่ 60 เบอร์เซ็นต์ อาจจะเป็น 80, 90 เบอร์เซ็นต์ นี่เป็นตัวอย่างว่าต้องทำบนฐานข้อมูลที่ตามต่อเนื่อง และสามารถบอกได้จริงๆว่า สิ่งที่เราทำเกิดผล ไม่ว่า

จะเป็นตัวเลขเรื่องการสอนของคุณ เฉลี่ย 40 วันต่อปี หรือแม้แต่เรื่องโรงเรียนถูกปิด ซึ่งสำรวจเมื่อปี 50 เชื่อว่าปี 51 จะดีขึ้น ถ้าเราทำถูกทาง ตัวเลขเหล่านี้จะเป็นตัวนำทางให้เราทำงานเช่นเดียวกัน

นางลดาวัลย์ นุชถาวร : ข้าราชการครูช่วยราชการอยู่ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

ดิฉันขอสนับสนุนทุกท่านที่ได้เสนอไปแล้ว แต่ขอเสริมในเรื่องการส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนในการจัดตั้งสำนักงานว่าควรผลักดันการจัดตั้งให้ได้ ดิฉันช่วยราชการอยู่ในกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน เรามีเจ้าหน้าที่อยู่เพียง 5 คน ในขณะที่เราต้องไปดูแลโรงเรียนเอกชนควบคู่กับศาสนาและสามัญฯ มี 17 โรง ปอเนาะมี 17 แห่ง ดาดีกามี 178 แห่ง เราจะต้องไปช่วยนิเทศ ในขณะที่พวกเราทุกคนเป็นพนักงานราชการ และครูช่วยราชการไม่มีความรู้ด้านนิเทศ มีแต่เทคนิคการสอนเล็กน้อย หากเดินทางออกไปนอกพื้นที่ก็เกรงถึงความเสี่ยงบนพื้นที่ที่ไป พื้นที่รับผิดชอบมีอยู่ 5 อำเภอ คือ สุคีริน แวง ตากใบ สุโหงปาดี สุโหงโก-ลก แนวตะเข็บชายแดนระหว่างอำเภอสุโหงปาดี อำเภอแวง และตากใบ ใครๆ ก็บอกว่าเป็นที่อยู่ใจหทัยของสังคม จำเลยของสังคม มันไม่สนุกแต่ก็ต้องทำบนฐานของความรับผิดชอบที่ต้องช่วยเขา ก็ขอสนับสนุนว่าให้ผลักดันเป็นเอกชนระดับจังหวัดและระดับอำเภอในแห่งของเอกชน เราจะได้มีบุคลากรเพิ่มขึ้น ด้านบุคลากรควรดึงข้าราชการครูเก่าของสช. ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีอยู่มากและเป็นคนในพื้นที่เข้ามา ที่พูดภาษาได้ และสามารถสื่อสารได้หลายอย่างและเขาก็มีเทคนิคที่สามารถจะเข้าถึงในจุดต่างๆ เหล่านี้ได้

อีกประการได้รับเสียงเรียกร้องว่า ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เมื่อก่อนเป็นอำเภอ มีเขตตรวจ 12 ไปนิเทศปีละครั้ง 2 ครั้ง แต่เมื่อเป็นเขตพื้นที่การศึกษา ความรับผิดชอบของเขตพื้นที่ในการบริหารจัดการก็ยังคงมี ขอสนับสนุนว่าคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่ยังต้องคงอยู่ เพราะท่านก็ทำงานบนพื้นฐานที่ภาครัฐต้องการ แต่เนื่องจากมีโรงเรียนภาครัฐที่อยู่ในความดูแลของเขต 2 จำนวน 24 โรงเรียน บุคลากรก็มีแต่ชื่อ แต่ตัวไปช่วยราชการที่อื่น เช่นศึกษานิเทศก์ตามโครงสร้างมี 14 คน แต่มีตัวตนจริงๆ อยู่เพียง 4 หรือ 5 คน มีพนักงานครูโมบายไปช่วยด้านเทคนิคต่างๆ เราก็ไม่พร้อม ซึ่งน่าจะผลักดันให้เกิดขึ้น

ประการต่อมา ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามบอกว่า เมื่อเป็นเขตแล้วไม่มีศึกษานิเทศก์มานิเทศ ครู สุข.จบ ดร.ก็มีให้เขามาเป็นบุคลากรไปนิเทศ จะได้ไม่ต้องโต้เถียงเมื่อเอกชนบริหารจัดการของเขาเอง เขาสามารถดึงเด็กได้มากน้อยแค่ไหนก็เป็นคุณภาพของเขา และการใช้จ่ายเราตัดให้จาก 70 เป็น 100 เขายังสามารถทำงานได้ดียิ่งขึ้น ภาครัฐเมื่อหน่วยงานเล็กลงมาเราจะได้คืนโรงเรียนให้กับนักเรียนอย่างจริงจัง ดิฉันเป็นครูช่วยราชการเมื่อก่อนบรรจุเป็นครู สุข. แต่เมื่อเข้ามาอยู่ในเขตพื้นที่มาช่วยราชการ ดิฉันก็ขอทดลองลงไปอยู่โรงเรียนภาครัฐ ไปอยู่ระดับประถมฯ เดิมอยู่ ม.1-ม.6 เราก็สอนเด็กโต พบว่าเด็ก ม.1 ม.2 อ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่อง เรียนไปเรียนมาเด็กหายกลางคัน ในโรงเรียนภาครัฐดิฉันได้ไปอยู่ 1 ภาคเรียน รับไม่ได้ เมื่อไปเป็นครูประจำชั้น

ป.5 ก็ไปจัดห้องตามที่เขาต้องการพยายามหาวิธีที่หลากหลายมาสอน เพื่อเด็กได้เรียนรู้จากภาพบ้าง อื่นๆ บ้าง แต่เด็กๆ ก็จะขอให้สอนคณิตศาสตร์ด้วย แต่เมื่อดิฉันไปเจอครูประจำชั้นหนึ่งพิมพ์งานหนึ่งทำงานธุรการสำหรับประเมินวิทยฐานะ ดิฉันมีความเห็นว่าการที่ครูมุ่งจะเอาวิทยฐานะ เพื่อต้องการเงิน 3,500, 5,600 หรือ 9,900 บาท มันเป็นปัญหาอันหนึ่งที่ทำให้เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ผู้ใหญ่ควรจะต้องมองในจุดนี้ว่าการเปิดช่องให้ครูทำผลงานเพื่อขอวิทยฐานะ และทำปริมาณงานธุรการมาก จะทำให้หน้าที่การสอนของครูลดลง

นายดูวาสะ เส็นหวัง : ประธานชมรมสถาบันศึกษาปอเนาะสงขลา เขต 3

ในอำเภอจะนะวันนี้ ผมดูแลโรงเรียนทั้งหมด 33 โรงเรียน ประกอบด้วย อำเภอสะบ้าย้อยมี 5 สถาบันศึกษาปอเนาะ อำเภอเทพามี 8 โรงเรียน อำเภอจะนะมี 8 โรงเรียน อำเภอนาทวีมี 4 โรงเรียน อำเภอสะเดามี 8 โรงเรียน เขต 3 ประกอบด้วย 5 อำเภอ ในปี 2548 มีการอุดหนุนด้านกายภาพในวงเงินประมาณ 2-4.5 แสนบาทต่อโรงเรียนเฉพาะสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผมทราบ แต่ถามว่าในจังหวัดสงขลาโรงเรียนก็ไม่ได้ และไม่เคยได้ จนกระทั่งถึงปัจจุบันเพราะมีเงินที่สนับสนุนหรือเงินอุดหนุนที่ให้ครูเดือนละ 2,000 บาท หายไป

นายปรีดี มะลิวัลย์ : สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดยะลา

ในนามตัวแทนของ สว.จังหวัดยะลา อยากให้ท่านผู้บริหารในระดับนี้ได้รับฟังผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ 5 จังหวัด ประการที่ 1 การจัดการศึกษาที่ผ่านมาจะเน้นเรื่องการยกระดับพัฒนาคุณภาพชีวิต

เฉพาะครูอาจารย์และผู้บริหาร แต่สิทธิของเด็ก เด็กที่ด้อยโอกาส เด็กที่ไม่ได้รับคุณภาพการศึกษาใครบ้างที่จะมาเรียกร้อง เราเรียกร้อง เฉพาะการปรับโครงสร้างทางการศึกษา เรียกร้องถึงวิถีสถานะของ ความเป็นครู ความเป็นผู้บริหาร เรากำลังใช้สถานศึกษาเป็นที่ยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูและผู้บริหารมากกว่าที่จะใช้ เวทีตรงนี้ หรือโรงเรียนเป็นสถานที่ยกคุณภาพของตัวเด็กนี่คือ ประการสำคัญ โดยหลักการการจัดการศึกษาทางทฤษฎีถือว่า ต้อง จัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของคนในพื้นที่เป็นสำคัญ ไม่ใช่จัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของผู้บริหาร ผู้ที่มีบทบาท ทางการศึกษาที่สำคัญยิ่ง วันนี้ประเด็นที่ว่า จะยก สข.เป็นจังหวัด เป็นอำเภอ นั้นไม่สำคัญ แต่สิ่งที่มาคุยกันคือ เรื่องโครงสร้างมากกว่า วันนี้อาจให้ดูว่าจะทำอย่างไรที่จะยกระดับการศึกษา ยกระดับ คุณภาพของนักเรียนเป็นสำคัญ

ประการที่ 2 การจัดการศึกษาในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดน ภาคใต้จะเห็นว่าผู้ปกครองมีทางเลือก 3 ทางคือ 1) เรียนสามัญ อย่างเดียว 2) เรียนศาสนาอย่างเดียว 3) เรียนทั้งสามัญ และศาสนา ปรากฏว่าที่ผ่านมาผู้ปกครองจะส่งลูกไปเรียนสามัญ เฉพาะ อนุบาล 1-ป.6 คิดเป็น 80 เปอร์เซ็นต์ หลังจากจบ ป.6 เข้า มัธยมศึกษาสายสามัญหายไป เขาจะเลือกแนวทางที่ 3 คือ ศาสนา และสามัญ ตั้งแต่ ม.1 เป็นต้นไป จึงทำให้โรงเรียนของรัฐ โดยเฉพาะโรงเรียนขยายโอกาสและโรงเรียนอุดมศึกษาต่างๆ ขาดแคลน เด็กที่จะมาเรียน ผู้ปกครองต้องการสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทั้ง 2 ระบบ คือทั้งศาสนาและสามัญ แต่ ณ วันนี้หรือต่อไป ถ้าโรงเรียน

เอกชนเปิดสอน 2 ระบบ ตั้งแต่อนุบาล 1-ป.6 ผมคิดว่า จะไม่มีใครส่งลูกเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐ ผมเชื่อว่าเป็นอย่างนั้น เพราะรัฐไม่สามารถจัดการศึกษาให้คนในพื้นที่ที่มีความพึงพอใจเพราะเขาต้องการอยู่บนโลกนี้และโลกหน้า รัฐสามารถที่จะให้การศึกษาเพื่อให้ความมีความสุข มีความสันติเฉพาะบนโลก แต่โรงเรียนสช. สามารถที่จะสนองความต้องการความสุขและความสันติทั้งบนโลกนี้และโลกหน้าด้วย ฉะนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาว่าการจัดการศึกษา 2 ระบบ ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง

นายชาฟารี ยายอ : ผู้ช่วยโต๊ะครู อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

จากการที่ผมเป็นผู้ช่วยโต๊ะครูที่นั่น ผมสะท้อนได้ 3 ประเด็นใหญ่ที่จะนำเสนอให้รัฐเห็นด้วยกับข้อเสนอนี้คือ ประการที่ 1 เรื่องงบประมาณหรือการอุดหนุนจากรัฐบาล นักเรียนเพียง 120 คน ก็เพียงพอ แต่ปอเนาะบางแห่ง 400 หรือ 500 คน และมีผู้ช่วย 3 หรือ 4 คนจะเพียงพอหรือ ถ้าหากว่าเงินเดือน 2,000 บาท เพียงพอก็ต้องแบ่งแยกออกไปอีก จาก 2,000 บาท ก็ต้องลดลงเหลือ 200 บาท 300 บาท ต่อ 1 คนต่อเดือน

ประการที่ 2 การให้เงินอุดหนุนกับปอเนาะ และตาดีกาในอัตราเดียวกันเป็นไปได้หรือไม่ สถาบันตาดีกาทำงานสูงสุดเพียงแค่ 9 ชม.ต่อวัน หรือ 18 ชม.ต่อ 1 สัปดาห์ แต่สถาบันการศึกษาปอเนาะต้องทำงาน 24 ชม.ตลอดวันทั้งปี มันเป็นไปได้หรือที่รัฐบาลจะให้การสนับสนุนสถาบันศึกษาปอเนาะในอัตราเดียวกันกับตาดีกา

ประการที่ 3 หลักสูตร สถาบันศึกษาปอเนาะสามารถสร้างหลักสูตร และสามารถดำเนินการสอนให้ได้มาตรฐานที่ดีได้ ยกตัวอย่าง ผมในฐานะผู้ช่วยโต๊ะครูสามารถที่จะสอนหลักสูตรอัลกุระอ่านในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือนให้กับนักเรียนได้ ผมมีหลักสูตรเรียบริ้อย แต่ว่าดำเนินการสอนได้ไม่เต็มที่เนื่องจากไม่มีทุน หรือว่าไม่มีการสนับสนุนงบประมาณที่จะทำสื่อต่างๆ ให้กับนักศึกษาได้ ผมเคยไปถามกับนักศึกษาบางคนมีการเรียนรู้เร็ว (speed) แต่ว่าคุณครูหรือครูผู้สอนไม่สามารถที่จะรับความเร็วนั้นได้ เนื่องจากบางทีก็ไม่มีสื่อ ไม่มีเทคโนโลยีมาช่วย สถาบันศึกษาปอเนาะบางแห่งมีคนที่มีความสามารถใช้คอมพิวเตอร์ และสร้างเว็บไซต์ได้ โดยนักศึกษาสามารถทำได้ รัฐบาลควรที่จะสนับสนุนคอมพิวเตอร์ให้หรือไม่ ทั้งๆ ที่นักศึกษาปอเนาะก็มีความรู้ ควรสนับสนุนเครื่องมือเทคโนโลยีให้กับปอเนาะด้วย

นายสาโรช จรจิตต์ : ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 12 จังหวัดยะลา

ขอนำเรียน 3 เรื่องใหญ่ๆ คือมีความจำเป็นหรือไม่ ที่จะแยกเขตพื้นที่การศึกษา เดิมที่ผมเป็นศึกษานิเทศ เคยคลุกคลีกับพื้นที่ และในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ปัญหาอยู่ที่การนิเทศติดตามอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม นั่นคือปัญหาข้อที่ 1 ควรหาคนที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องอิสลามศึกษา เป็นผู้นิเทศและออกไปเทศอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เขาสอนอิสลามศึกษาอยู่ ทำไม

ศึกษานิเทศก์ที่อยู่เขตพื้นที่ไม่กล้าออกไปนิเทศเรื่องอิสลามศึกษา ก็เพราะเขาไม่รู้จักสอนอะไรและจะออกนิเทศได้อย่างไร

ประการที่ 2 เราขาดบุคลากรใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถ้าเรามีศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในเรื่องอิสลามศึกษาไปนิเทศการจัดการเรียนรู้ เหตุการณ์เหล่านี้คงจะไม่เกิดขึ้น ผมเสียดายคนที่จบจากต่างประเทศ จบปริญญาโท ปริญญาเอก แต่ทางราชการไม่สามารถให้คนเหล่านี้เข้ามาสู่ระบบได้ เพื่อจะช่วยราชการในการออกไปนิเทศ ความจริงมีคนอยู่แล้วแต่เราไม่ได้ทำเรื่องนี้สำคัญที่บอกว่าทำไมต้องจัดแยกออกไป ถ้าแยกออกไปเป็นเอกชนจังหวัดและอำเภอ ผมขออนุญาตย้อนไปประเด็นการจัดตั้ง สข.จังหวัด สข.อำเภอ เดิมทีศึกษาธิการอำเภออยู่ที่อำเภอ ศึกษาธิการจังหวัดอยู่ที่จังหวัด ขึ้นกับผู้ว่าราชการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ ขึ้นกับนายอำเภอ ในขณะที่นายอำเภอไม่รู้ว่าจะจัดการศึกษาอย่างไร ตรงนี้เป็นไปได้อย่างไรว่าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่รู้เรื่องการจัดการศึกษาว่าเป็นเรื่องจำเป็น จะต้องตั้งเป็น สข.จังหวัดและขึ้นกับผู้ว่าราชการจังหวัด และจะต้องตั้ง สข.อำเภอและขึ้นกับนายอำเภอ ให้ดูแลเรื่องนี้ เมื่อก่อนก็มีการพัฒนากันใน 4 กระทรวงหลัก เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตร และ กระทรวงมหาดไทย พัฒนาเรื่องการศึกษา ก็อยู่ได้ ทำไมขณะนี้ กระทรวงเดียวทำอะไรไม่ได้เลย ขออนุญาตเรียนว่าต้องมี สข.จังหวัด และสข.อำเภอ ไม่ใช่เขตพื้นที่ไม่ดี เขตพื้นที่ที่อยู่แล้วแต่ภาระงานมาก จำเป็นจะต้องแยกออกมาและรับผิดชอบโดยตรง

ประการที่ 3 เรื่องอิสลามศึกษา ผมดูแลเรื่องอิสลามศึกษา มาโดยตลอด รู้ว่าอิสลามศึกษามีหลักสูตรอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน สอนอย่างไร ฉะนั้นขณะนี้การจัดการศึกษาอิสลามศึกษาในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีเรื่องใหญ่ๆ 4 เรื่องที่จะต้องไปดูแล เรื่องที่ 1 ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิดหรือตาดีกา สมัยก่อนตาดีกาหรือ ศูนย์จริยธรรมประจำมัสยิดอยู่ที่กรมการศาสนา ศธ. ต่อมาโอนให้ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และโอนย้ายเข้ามา ศธ. เมื่อวันที่ 25 ต.ค. 2548 ศธ.รับโอนมาจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยมาอยู่ที่ ศธ. กระทรวงมหาดไทยก็กำหนดไว้ก่อนว่า เด็กไม่เกิน 80 คน จะได้ค่าตอบแทนครู 2 คนๆ ละ 2,000 บาท ต่อเดือนต่อคน ถ้าผู้เรียนเกิน 80 คน แต่ไม่เกิน 120 คน จะได้ผู้สอน 3 คนๆ ละ 2,000 บาทต่อเดือนต่อคน ถ้าเกิน 121 คนขึ้นไป จะได้ 4 คน และได้ 2,000 บาทต่อเดือนต่อคน และได้ค่าบริหารจัดการอีก 1,000 บาททุกเดือน ซึ่ง ศธ.รับโอนมาแล้วก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงก็ใช้ เกณฑ์นี้ในด้านการอุดหนุนจนถึงบัดนี้

เรื่องวิชาการขณะนี้เมื่อกระทรวงฯ รับโอนมา มอบให้สำนัก บริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ แต่ท่านอยู่ที่ส่วนกลางได้มอบให้เขตตรวจราชการที่ 12 เป็นผู้ ดำเนินการแทน และได้พัฒนามาตั้งแต่มาตรฐานสาระการเรียนรู้ คู่มือการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งกระบวนการจัดการเรียนรู้และเป็น แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งหลักสูตรที่ใช้อยู่ในขณะนั้น คือหลักสูตร ตาดีกา มีอยู่ 2 ช่วงชั้น ช่วงชั้นละ 3 ปี ถ้าเรียนจบได้อิสลามศึกษา ตอนต้นจะต้องเรียน 6 ปี เท่ากับโรงเรียนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คือปีที่ 1 - ปีที่ 6 และเด็กที่อยู่ตาดีกากับเด็กที่อยู่การศึกษาชั้นพื้นฐาน เด็กกลุ่มเดียวกันที่เรียนอยู่ตรงนี้ ควรต้องคิดเหมือนกันว่ามันซ้ำซ้อนหรือเปล่า ในขณะที่เดียวกันการศึกษาชั้นพื้นฐานก็เรียนอิสลามศึกษา ตาดีกาก็เรียนอิสลามศึกษา ฉะนั้น 2 กลุ่มนี้ก็มีโครงการเกิดขึ้น 1 โครงการ เรียกว่า โครงการโรงเรียนคู่ขนานระหว่างศูนย์ตาดีกากับโรงเรียนการศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่อยู่ใกล้กันมาร่วมกันพัฒนาเรื่องอิสลามศึกษา อาคารสถานที่ บุคลากร สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ขยายตั้งแต่เมื่อปี 48 หลังจากนั้นให้เขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้ดำเนินการขยายต่อ ขณะนี้มีจำนวนมาก ซึ่งได้ผลดี อย่างไรก็ตามขอเรียนว่าในศูนย์ตาดีกาที่มีอยู่ใน 11 เขตพื้นที่การศึกษาในขณะนี้ มี 2,135 ศูนย์ มีผู้สอนอยู่ 8,658 คน มีผู้เรียน 202,832 คน ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีศูนย์ตั้งอยู่กว่า 2,000 ศูนย์ ในขณะที่กระทรวงฯ รับโอนมาจากกระทรวงมหาดไทยเพียง 1,605 แห่ง แต่ในระยะหนึ่งก็ขยายโดยมติ ครม.ให้สงขลา เขต 3 คือ เทพา สะบ้าย้อย นาทวี และจะนะ เข้ามาอยู่ด้วย ในขณะที่เดียวกันมติ ครม.ให้เอาสตูลทั้งจังหวัดเข้ามาอยู่ด้วย รวมเบ็ดเสร็จ 4 จังหวัดกับ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมเป็น 2,135 ศูนย์ ตาดีกา ในจำนวนนี้มีนักเรียนกว่า 2 แสนคน

ขณะนี้แนวคิดของทางราชการอยากจะให้ศูนย์ตาดีกาหรือศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มี 6 หลักสูตร แล้วบวกกับเรียนอยู่ในโรงเรียนการศึกษาชั้นพื้นฐานตั้งแต่ปีที่ 1 (ป.1-ป.6) เมื่อจบ ป.6 แล้วตาดีกาอยากจะให้จบปีที่ 6 ไปด้วย คือ อิสลามศึกษาตอนต้น เมื่อจบตรงนี้แล้วเรียนต่อในระดับสูง

ชั้นคือ ม.1 และน่าจะเรียนต่อในชั้นปีที่ 1 หรืออิสลามศึกษาตอนกลาง จบ ม.3 หรือจบอิสลามศึกษาตอนกลาง ไปเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคือ ม.4 และไปเรียนปีที่ 1 ในระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย คือจบ ม.6 อิสลามศึกษาตอนปลาย และเข้าเรียนต่ออุดมศึกษา ตรงนี้ไม่ซ้ำซ้อนและเรียนไปตามระบบในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา แต่เมื่อหนึ่งเมื่อใดต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างไปกำหนด ก็จะไม่เป็นไปในแนวเดียวกันและซ้ำซ้อนด้วย ฉะนั้นเด็กคนเดียวกัน กลุ่มเดียวกัน เราจะจัดการศึกษาให้ซ้ำซ้อนทำไม และในปีนี้เป็นปีแรกเด็กจบปีที่ 6 เราเปิดหลักสูตร 48 ประจํามัธยม และจบปีแรกในปีนี้ ปีที่ 6 จะจบอิสลามศึกษาตอนต้น ซึ่งมี 8 สาระการเรียนรู้เหมือนกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ปัจจุบันนี้แนวทางการพัฒนาศูนยฺตาดีกา ทางเขตตรวจราชการที่ 12 ซึ่งได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการหลายเรื่อง นอกจากการจัดทำแผนการเรียนรู้ทั้ง 8 รายวิชาแล้ว ก็ยังทำแบบเรียนทั้ง 8 รายวิชา 6 ชั้นเรียน แจกให้แก่ศูนยฺตาดีกาต่างๆ ตาดีกาส่วนหนึ่งยังไม่มีระบบในเรื่องการลงทะเบียนผู้เรียน และผู้สอน รวมทั้ง ปอ.1-2-3 และถึง ปอ.8 ซึ่งในเรื่องระบบทะเบียนวัดผลประเมินผล ควรกำหนดให้มีในศูนยฺตาดีกา ถ้าดำเนินการตรงนี้ได้ เด็กในกลุ่มนี้ก็จะเป็นกลุ่มแรกที่ผ่านอิสลามศึกษาตอนต้น

นอกจากนั้นแล้วเรามีโครงการคัดเลือกศูนยฺตาดีกาดีเด่นกับผู้สอนดีเด่นในศูนยฺตาดีกา ซึ่งจะมีผลต่อจิตวิทยาเป็นอย่างมาก ทำให้เขาเหล่านั้นกระตือรือร้นที่จะพัฒนาศูนยฺตาดีกาเพิ่มขึ้น นี่เป็นส่วนหนึ่งของศูนยฺตาดีกา

อีกส่วนหนึ่งคือสถาบันศึกษาปอเนาะก่อตั้งขึ้นมาหลายปีอยู่ที่ปัตตานีเป็นแห่งแรก ในสมัยปี พ.ศ. 2502 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จมาที่เขตตรวจราชการเขต 2 เดิม สมัยนั้นปอเนาะเกิดขึ้นแล้ว แต่เป็นมติคณะรัฐมนตรีว่า ปอเนาะในสมัยนั้นจดทะเบียนก่อนแปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลามตาม พ.ร.บ.โรงเรียนเอกชน พ.ศ.2497 เมื่อแปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎรแล้ว มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2517 ตั้งปอเนาะขึ้นมาใหม่ โดยขอให้ตั้งเป็นโรงเรียน แต่หลังจากนั้นเมื่อสมัยรัฐมนตรีอดิศักดิ์ โพธารามิก ท่านมาประชุมเพื่อที่จะให้จัดตั้งปอเนาะใหม่ ถ้าหากใช้ชื่อเดิมเรียกว่า ปอเนาะ ก็จะผิดหลักการที่มติคณะรัฐมนตรีกำหนดไว้แล้ว ห้ามตั้งปอเนาะขึ้นมาใหม่ เปลี่ยนเป็นสถาบันและตั้งกฎระเบียบขึ้นมาเมื่อปี 2547 ระเบียบว่าด้วยสถาบันศึกษาปอเนาะให้ปอเนาะจดทะเบียนปี 2547 ปรากฏว่าเกิดขึ้น 308 แห่ง และโอนไปให้แก่สถาบันศึกษาปอเนาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดสงขลาบอกว่าทำไมจังหวัดสงขลาไม่ได้คำตอบแทน ทำไมจังหวัดสตูลไม่ได้คำตอบแทน เพราะรัฐกำหนดไว้ 3 จังหวัดไม่ถึงจังหวัดสงขลา แต่ถ้าให้ได้ก็ต้องไปแก้ระเบียบ เพราะระเบียบกำหนดไว้ 3 จังหวัด คือ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส นอกจากนั้นสังคมสงสัยว่าสอนอะไรในปอเนาะและสอนกันนาน มีหลักสูตรหรือไม่ก็ด้วยความพยายามของฝ่ายต่างๆ ท่านได้ประชุมมา นั่งคุยกัน บอกว่าสอนอะไรในปอเนาะและจบหลักสูตรเมื่อไหร่ (ปอเนาะเป็นสถาบันศึกษาปอเนาะตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ) ปรากฏว่าสอนมากกว่าในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มี 16 รายวิชา จาก

การประมวลการเรียนการสอนของโต๊ะครู 16 รายวิชา ตั้งแต่ อัลกุระอ่าน ตรรกวิทยา ใน 16 รายวิชา บางแห่งสอนครบบางแห่งสอนไม่ครบ แต่อย่างไรก็ตามจะสอนใน 16 รายวิชานี้ปะปนกันไป ในสถาบันศึกษาปอเนาะ ท่านโต๊ะครูต้องการ เรื่องที่ 1 ไม่ทำลายอัตลักษณ์เดิมและให้อยู่แบบเดิม การไปส่งเสริมพัฒนาในส่วนไหนก็แล้วแต่ต้องยึดอัตลักษณ์ตรงนี้ไว้ นั่นคือสถาบันศึกษาปอเนาะ เมื่อออกมา 16 รายวิชา เป็นการประมวลการจัดการเรียนรู้ให้สังคมเขารับรู้ว่าเป็นสถาบันศึกษาปอเนาะเขาสอนอะไรกัน ก็ได้ข้อสรุป 16 รายวิชา เด็กจบระดับไหน ใช้เวลากี่ปี แต่จะจบกี่ปีขึ้นอยู่กับผู้เรียน การวัดประเมินผลไม่มี และถามว่าถ้าเข้าสู่ในระบบได้ไหม เด็กที่จบปอเนาะเข้าสู่ระดับอิสลามศึกษาตอนต้น ตอนกลาง ตอนปลายได้ แต่เข้าในระบบอย่างไร ศธ.โดยมอบให้เขตตรวจราชการเป็นหน่วยสอบเทียบอิสลามศึกษาตอนต้น ตอนกลาง ตอนปลาย โดยดำเนินการสอบปีละ 2 ครั้ง คือเดือนมีนาคมครั้งหนึ่ง และเดือนกันยายนอีกครึ่งหนึ่ง บุคคลภายนอกมาสอบรวมทั้งคนอื่นที่เป็นศาสนิกอื่นก็มาสอบได้แต่ยังไม่มีคนมาสอบ นั่นคือความต่อเนื่องที่เด็กเรียนไปแล้วอยากจะเข้าสู่ระบบก็มาสอบเทียบได้

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เดิมที่เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ปี 2497 แปรสภาพมาจากปอเนาะมาเป็นโรงเรียนราษฎร์ ขณะเดียวกันเมื่อเปลี่ยน พ.ร.บ.การศึกษาเอกชน ปี 2525 เปลี่ยนมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีอยู่ 2 ประเภท ประเภทที่สอนศาสนาและสามัญฯ และอีกประเภทหนึ่งสอนศาสนาอย่างเดียว และที่สอนศาสนาและสามัญฯ ก็แบ่งเป็น 2 อย่าง

คือที่ได้ 100 เปอร์เซ็นต์ กับ 60 เปอร์เซ็นต์ คือเป็นมูลนิธิและไม่เป็นมูลนิธิส่วนหนึ่ง ฉะนั้นโรงเรียนประเภทนี้ในขณะนี้เรามีอยู่ใน 5 จังหวัด มี 281 แห่ง ที่อยู่ในระบบ และมีครูผู้สอน จำนวน 10,858 คน มีนักเรียน 195,508 คน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่จะเปิดตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ช่วงชั้นที่ 1-2 น้อยมาก ขณะนี้สอนอยู่ 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้หลักสูตร ปี 44 และกำลังจะปรับเป็นปี 51 และขณะเดียวกันควบคู่กับหลักสูตร อิสลามศึกษา พ.ศ. 2546 ซึ่งมี 4 ช่วงชั้น 8 กลุ่ม สาระการเรียนรู้ เป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการที่ได้สำรวจและติดตามและ จัดมหกรรมวิชาการ โรงเรียนเหล่านี้ได้แสดงออกในทางที่ดีที่ควร และเขาสนใจในเรื่องวิชาการและสามารถเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นจำนวนมาก แต่สิ่งสำคัญที่เขาเรียกร้องขณะนี้จากการประชุม ผู้บริหารคือ

เรื่องที่ 1 ต้องการในเรื่องเงินอุดหนุน เท่าที่มีอยู่ขณะนี้โต๊ะครู มีอยู่ 2 ประเภท ประเภทที่สอนสามัญ และประเภทที่สอนศาสนา การอุดหนุนที่ให้ขณะนี้ไม่เพียงพอจะต้องเพิ่มตามสัดส่วนซึ่งรวมถึง การดูแลครูสอนศาสนาด้วย

เรื่องที่ 2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขาต้องการ สวัสดิการ ความเป็นอยู่ของครูอาจารย์ทั้งหลาย อีกส่วนหนึ่ง ในพื้นที่ ที่มี (3) อยู่ด้วย คือ โรงเรียนการกุศลมีทั้งหมด 32 แห่ง มีครู 1,130 คน มีนักเรียน 25,089 คน สรุปก็คือว่า โรงเรียนเอกชนใน ขณะนี้มีทั้งเอกชนสอนศาสนาอิสลามอย่างเดียว 41 แห่ง มีทั้ง

โรงเรียนที่สอนควบคู่กับวิชาสามัญฯ ในระบบทั้งโรงเรียน (3) สถาบันศึกษาปอเนาะ และศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด

นายแวดาโอ๊ะ หะยีซาเม๊ะ : ประธานชมรมตาดีกา จังหวัดยะลา เขต 1

รู้สึกยินดีอย่างยิ่งที่ท่านรัฐมนตรีฯ มาฟังข้อมูลด้านศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) แต่เดิมตาดีกาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของเราเริ่มมาตั้งแต่โบราณแล้ว และได้เปิดการเรียนการสอนคู่กับมัสยิดตั้งแต่ดั้งเดิม เราจะแยกออกจากกันไม่ได้เพราะว่าโรงเรียนตาดีกาที่นี่ สอนเด็กตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับประถมศึกษาเป็นเด็กประเภทเดียวกัน โรงเรียนตาดีกาสอนเกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม และคุณธรรมนำการศึกษา เพราะว่าอิสลามเน้นด้านคุณธรรม และจริยธรรม เพื่อให้มีความสุขบนโลกนี้และบนโลกหน้า ตาดีกาได้โอนมาจากมหาดไทยมาอยู่ ศธ. ไม่ว่าศักยภาพด้านการอบรมครูผู้สอน การอบรมด้านการบริหารและทะเบียน และอบรมผู้บริหารของตาดีกามีศักยภาพดียิ่งขึ้น เพราะว่าโรงเรียนตาดีกาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พี่น้องมุสลิมให้ความสำคัญมาก รัฐบาลเน้นให้โรงเรียนตาดีกาเป็นระดับรากหญ้า แต่มุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้เขาไม่เน้นตรงนั้น เขาเน้นว่าเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ที่จะให้ลูกหลานสามารถดำรงชีวิตได้ ตาดีกาจะสอนในเรื่องนำความสุข และตามนโยบายของท่านสุรยุทธ์ บอกว่าคุณธรรมนำการศึกษาจะต้องเน้นด้วย ปัจจุบันนี้เมืองจะเจริญหรือถอยหลังจะต้องเน้นที่คุณธรรม จริยธรรม ผมไปทัศนศึกษากับ สอ.บต. ที่อินโดนีเซีย แต่ละเขตแต่ละรัฐเขาให้เป็นเขตการศึกษา

พิเศษแต่ละท้องถิ่นที่เป็นผู้เสนอเรื่องให้รัฐบาลพิจารณา ย้อนมาดูงานในเมืองไทย ไม่ว่าด้านการศึกษาต้องเน้น ถ้าเราไม่เน้นบ้านเมืองไม่เจริญ ถึงแม้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการบางท่านจะแจกโน้ตบุ๊กให้แกเด็ก และโรงเรียนตาดีกา ถ้าไม่มีคุณธรรมและจริยธรรม มีทั้งโทษและประโยชน์ ถ้าเด็กมีคุณธรรมและจริยธรรมนำประเทศที่ดี ประเทศชาติก็จะสมบูรณ์ไปด้วย เราใช้คัมภีร์อัลกุระอ่านสอนเกี่ยวกับจริยธรรม ท่านรัฐมนตรีฯ ต้องให้ความสำคัญในโรงเรียนตาดีกาในเขตจังหวัดภาคใต้ เพราะว่าเราจะปลูกฝังเยาวชนตั้งแต่ในรั้วบรอกษัณฐ์ขึ้นไป

โรงเรียนบางแห่งมีไม่เกิน 4 คน แต่ใช้หลักสูตรมี 2 ช่วงชั้น ช่วงชั้นที่ 1 (1-2-3) ช่วงชั้นที่ 2 (4-5-6) ซึ่งเราจะทำคู่ขนานกับโรงเรียน ทางรัฐบาลอนุมัติให้มีครู 4 คน ผมขอเสนอว่า ขอมีครูจำนวน 6 คนได้หรือไม่ เพราะการสอนแต่ละชั้นมี 9 สาระด้วยกัน น่าจะขอทั้ง 9 คน แต่ผมขอเพิ่ม 2 คน ให้เป็น 6 ชั้น เพื่อจะบูรณาการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตาดีกาสอน 9 สาระหลักสูตร เป็นหลักสูตรการสอนด้านศาสนา เช่น กลุ่มหลักศรัทธา อัลกุระอ่าน จริยธรรมและคุณธรรม ซึ่งโรงเรียนตาดีกาไม่ได้สอนสามัญฯ หรือสอนศาสนาอย่างเดียว

ประการที่ 2 ผมขอเสนอว่าให้กระทรวงศึกษาธิการอุดหนุนสื่อการเรียนการสอนด้วย เพราะว่าโรงเรียนตาดีกาไม่มีหน่วยงานอื่นมาสนับสนุน

ประการสุดท้าย จะขอให้อุดหนุนด้านอาคารเรียน เพราะสภาพเดิมโรงเรียนตาดีกาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เวลาฝนตกหลังคารั่ว กระดานดำก็ไม่มี ไม่มีหน่วยงานไหนที่จะมาสนับสนุน

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิฟาริค ะเส็นอาหมัด : รองอธิการบดี
วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**

ประเด็นเรื่องการมีงานทำ สิ่งที่พูดมาตลอดคือการพยายามสร้างคนให้กลายเป็นลูกจ้าง จบออกไปก็เป็นลูกจ้างราชการและลูกจ้างเอกชนซึ่งเป็นส่วนที่ทำได้ แต่ล้มคนส่วนหนึ่งที่ทำงานส่วนตัว ทำกิจการของตัวเองหรือทำงานเล็กๆ ในหมู่บ้าน เราไม่เคยสอนให้เด็กทำยาง ไม่เคยสอนให้เด็กกรีดยาง สิ่งที่เราทำคือ คนของเราทำยางชั้น 3 ไม่ใช่ยางชั้น 1 ทำไมเขาทำยางชั้น 1 ไม่เป็น เด็กที่จะเรียนจนจบชั้น ม.6 มีจำนวนไม่มาก ถ้า ม.1-ม.6 สอนแทรกวิชาชีพที่อยู่ในชุมชนให้เขาทำยางโดยเน้นกระบวนการ (process) ที่เป็นวิทยาศาสตร์ ซึ่งถ้าเขาไม่คุ้นเคยกับกระบวนการที่ถูกต้องเขาจะไม่ยอมทำยางชั้น 1 ในขณะที่ยางชั้น 1 ราคา 100 บาท เขายอมทำขี้อยางขายเพราะอะไร เราไม่ได้ฝึกให้เขาทำงานอย่างเป็นระบบ คนที่ไม่เคยทำงานที่ผ่านระบบการศึกษาอย่างวิทยาศาสตร์ก็จะทำไม่เป็น ไม่สามารถทำให้มันสะอาดได้ ก็ทำให้ยางไม่บริสุทธิ์ ทำให้สูญเสียมูลค่าไปมากมาย จำนวนยางที่ตันที่หายไปเอาตัวเลขที่หายไปจากยางชั้น 1 เป็นยางชั้น 3 มีจำนวนมูลค่ามหาศาล หรือการประกอบอาชีพด้านอาหาร เรามีคนไปทำอาหารที่มาเลเซียมากมาย แต่เรา

ไม่เคยสอนเขาทำสูตรอาหาร ผมอยากให้มีการเพิ่มวิชาชีพของกลุ่มนักเรียนที่ยังไม่จบ ม.ปลายให้เขาทำให้ครบวงจร เช่น การทำอาหารไม่ใช่ให้เขาทำเป็นอย่างเดียว แต่จะต้องสอนเรื่องการตลาด การทำบัญชี การบริการให้ครบวงจร และในหมู่บ้านก็มีทุกอาชีพที่ทำได้ ถ้าเราประสานกับมาเลเซีย ซึ่งเป็นโอกาสของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่จะสามารถส่งคนที่ได้รับการฝึกอบรมแล้วไปทำอาหารอย่างครบวงจรและจะดูเงินเข้ามามากมาย ส่วนที่ 2 จะกลายเป็นช่องทางในการส่งวัตถุดิบ ถ้าเรามีการเกษตรที่ส่งเสริม/สนับสนุน (support) ได้ต่อเนื่องกัน และถ้าใช้ระบบโรงเรียนเข้ามาบริหารจัดการจะทำให้เป็นคนที่มีคุณภาพทันที ผมคิดว่าประชาชนส่วนหนึ่งไม่ได้หวังให้ลูกเขาเรียนจบและเข้ามหาวิทยาลัย แต่เราต้องดูแลคนเหล่านี้ให้อยู่ได้อย่างพอเพียง ชาวบ้านจะหวังเรื่องศาสนาเป็นอันดับหนึ่ง แต่การที่เขาเรียนจบศาสนาแล้วไม่มีอาชีพจะเป็นปัญหาระยะยาว เพราะเขาต้องอยู่ในระบบอิสลามอย่างครบถ้วน และเขาก็ต้องมีอาชีพบนพื้นฐานที่จะต้องดูแลครอบครัว ซึ่งควรจะต้องทำ 2 ส่วนนี้ให้สมบูรณ์และเบ็ดเสร็จครบวงจร

นายหวังหามะ บือฮา : ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านด่านสันติราษฎร์ สพท.ยะลา เขต 3)

เรื่องการปรับปรุงการบริหารการศึกษา แสดงว่าเรายังไม่มีข้อดี อาจจะเป็นเพราะระบบการจัดการ ยกตัวอย่างคือ เขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 3 ตั้งแต่เปิดมาจนถึงปัจจุบันบุคลากรยังได้มาไม่ครบ ผอ.เขต 1 ท่านมีรองฯ เยียวยา 2 ท่าน ครองตำแหน่งผู้บริหาร

โรงเรียน รอโครงสร้างที่ยังไม่ได้กำหนดตั้งแต่เปิดสำนักงาน อันนี้คือปัญหาการบริหารจัดการ ที่สำคัญที่สุดอย่างที่ว่า ดร.รุ่ง ประชานมุลนิธิสุข-แก้ว แก้วแดง ได้กล่าวไปแล้วว่าไม่ต้องไปคิดเรื่องใหม่เอาของเก่าให้ดีกว่า ยกตัวอย่างเขตของเรามีคณะกรรมการอยู่ 3 คณะ คืออนุกรรมการ หรือ อก.คศ. คณะกรรมการเขตพื้นที่ และ กตปน. ผมคิดว่า 3 คณะ ทำให้ดีคงจะพัฒนาการศึกษาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะแรก อก.คศ. ที่เป็นปัญหาอยู่ปัจจุบัน ซึ่งคล้ายกับกรรมการเลือกตั้ง มีประธาน กรรมการ และมี ผอ. อก.คศ. ที่หนักใจที่สุดคือ ให้ผู้บริหารโรงเรียนมาเป็นประธาน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ไต่บังกับปัญหาของ ผอ.เขต ทำงานยาก ต่อไปคงจะมีการเปลี่ยนแปลง

อีกเรื่องที่ชอบเสนอแนะคือเรื่องการเรียนฟรี โดยส่วนตัวไม่เห็นด้วยที่จะให้เรียนฟรี 12 ปี ยั้ง 15 ปียังไม่เห็นด้วย แต่ไม่เป็นไรเมื่อเป็นนโยบายของกระทรวงฯ เราก็ต้องทำตาม ถ้าหากให้เรียนฟรีอย่างเดี๋ยวจะสร้างนิสัยไม่ดีให้กับเด็กและผู้ปกครอง เหมือนกับหลักสูตรที่ว่าเราเปลี่ยนจากระบบอัตรนัยเป็นปรนัย สร้างนิสัยไม่ดีให้กับเด็กจนกระทั่งอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ จนถึงทุกวันนี้ เพราะปรนัยรู้แค่ ก ข คง มี 100 ข้อทำได้หมด 100 ข้อ ทำให้เด็กอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ในเรื่องการเรียนฟรีขอเสนอว่า แทนที่จะให้เรียนฟรี 15 ปี ในช่วง 15 ปีนั้น ควรมีการทดสอบและเลือกสรรเด็กคนไหนที่มีความตั้งใจเรียนดีก็ให้ต่อยอด เช่น จบ ม.6 รัฐบาลส่งเรียนต่อฟรี โดยตั้งเป้าว่าจบระดับนี้ต้องได้ A ก็ตัว ถึงเป้าตรงนั้นรัฐบาลส่งฟรี แทนที่จะให้กู้ยืม ผมคิดว่าจะทำให้ผู้ปกครองหรือเด็กเกิดการตื่นตัว

นางเพ็ญธนา ดำรงค์ดีราษฎร์ : อุปนายกสมาคมการศึกษา เอกชน จังหวัดสงขลา เขต 1

ในนามของตัวแทนสมาคมการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ได้เคยมีการประชุมและเห็นด้วยกับการตั้ง สข.จังหวัด ทั้งในเขต 1 และเขต 2 ไม่เกี่ยวข้องกับเขต 3 ซึ่งเป็นเขตพื้นที่เสี่ยงภัยก็ขอที่จะเข้าร่วมด้วย เพราะคิดว่าหลาย ๆ เรื่องต้องการมีความเป็นเอกภาพ ในโรงเรียนเอกชน เพราะขณะนี้เห็นว่า การส่งเสริมค่อนข้างจะไป ในแนวการส่งเสริมเงินอุดหนุนแต่ในเชิงของคุณภาพยังไม่ถึง

อีกส่วนหนึ่งเป็นนโยบายที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ว่ามีการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แต่ไว้ในเชิงปฏิบัติ คิดว่าไม่ได้รับการส่งเสริมจริง เช่น วันนี้ได้มีโอกาสคุยกับโรงเรียนเอกชนด้วยกันในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรื่องการสอบบรรจุครู ประเด็นตรงนี้ถามว่าครูมีผลในเชิงคุณภาพกับเด็กโดยตรงหรือไม่ เรื่องการขาดครูระหว่างปีเป็นเรื่องที่เป็นปัญหา บางครั้งไม่ใช่หาครูง่าย ครูสอนอยู่แล้วก็ย้ายไปอีก อยากรจะได้สิทธิที่เท่าเทียมเหมือนกันตรงนี้ ช่วงเวลาที่เรียกบรรจุน่าจะเหมาะที่สุดที่จะเอื้อในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนด้วยคือ ในช่วงเดือนมีนาคม เพราะในการบริหารจัดการคงต้องเอื้อเพื่อกันด้วย

อีกประเด็นเรื่องการสร้างขวัญกำลังใจของครูเอกชนคือ เรื่องเงินสนับสนุนวิทยฐานะของครูเอกชน ซึ่งเป็นครูที่ทำงานหนักเหมือนกัน เราก็อยากจะให้ได้รับตรงนี้ด้วยเพื่อเป็นขวัญกำลังใจ ส่วนหนึ่งมันสมองไหลจากภาคเอกชนไปภาครัฐ ก็คงต้องการโอกาส

และความก้าวหน้าที่ดีกว่า แต่มาตรงนี้เรามีความไม่เท่าเทียมกัน แหล่งเงินควรจะเอามาจากไหน คงจะต้องคิดกันว่าทำอะไรให้พวกเรา มีส่วนได้รับตรงนี้บ้าง

นายมุหัมหมัด เบ็ญหุ้ย : ประธานกลุ่มโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สพท.สงขลา เขต 2

ประเด็นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของเอกชน ขอเรียนเสนอในส่วนนี้อาจจะสอดคล้องกับ ดร.อมรวิรัช มีโมเดลหนึ่งของ สพท.สงขลา เขต 2 ท่าน ผอ.สงวน ศรีสุข ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาเอกชนของเขตพื้นที่ขึ้นมา คณะหนึ่งคล้ายๆ กับ กรอ. และทำงานร่วมกันโดยการมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐและเอกชน เชิญสถานประกอบการ โรงแรม ผู้อำนวยการสำนักเทศบาลท้องถิ่น และโรงเรียนเอกชน มาร่วมกันคิดวางแผนว่าน่าจะเป็นโมเดลหนึ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของภาคเอกชน ตอนนี้ได้ทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อจะผลักดันต่อไป คิดว่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทางรัฐบาลน่าจะสนับสนุนให้ทาง สพท. สงขลา เขต 2 ได้ทำงานโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง

ประเด็นการพัฒนาครูในส่วนที่ทำรัฐมนตรีฯ ได้เห็นนโยบายเป็นจุดเน้นอยู่แล้ว การพัฒนาครูมีตั้งแต่กระบวนการผลิต การใช้ และการพัฒนา ทำอย่างไรที่จะให้มีการวางแผนร่วมกันตั้งแต่ผู้ผลิต ผู้ใช้ และการพัฒนา ผมอยากจะเสนอให้สำนักบูรณาการทางการศึกษาซึ่งเรียกว่าเขตตรวจเดิมเป็นเจ้าภาพในการจัดระบบ ซึ่งที่ผ่านมาครูภาษาอังกฤษมีปัญหาขาดแคลนมา 2-3 ปี ครูที่สอน

คณะศึกษาศาสตร์เอกภาษาอังกฤษจะขาดแคลนมาหลายปี ปัจจุบันครูภาษาไทยก็ขาด คิดว่าในกลุ่มของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จ.สงขลา 60 กว่าโรง ถ้าคิด 50 เปอร์เซ็นต์ ก็ 30 คน มหาวิทยาลัยจะผลิตให้เราได้หรือไม่ ตอนนี่ครูภาษาไทยขาด และได้รับความอนุเคราะห์งบประมาณปีที่แล้วจาก สช. ได้อบรมครูภาษาไทยเป็นครั้งแรกมีความรู้สึกภาคภูมิใจมาก ก็อยากจะให้ทาง สช. ได้ทำโครงการพัฒนาครูภาษาไทยต่อ นอกเหนือจากพัฒนาครูวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษแล้ว การพัฒนาครูควรมีการคิดร่วมกันทั้งผู้ผลิต ผู้ใช้ และการพัฒนาโดยให้เขตพื้นที่เป็นเจ้าภาพหลักที่จะดึงเข้ามา เปิดเทอมปี 52 ถ้ารัฐบาลประกาศเปิดอัตราสอบบรรจุเราก็ต้องเตรียมหาคนใหม่เข้ามา เป็นเหตุผลหนึ่งที่ภาคเอกชนต้องเตรียมรับ แต่ถ้ามหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยทักษิณ หรือ มอ. ผลิตได้ก็ตำแหน่ง เราจะได้มีการวางแผนการพัฒนาได้ดีขึ้น ในส่วนของครูภาคเอกชนได้มีจดหมายน้อยมาเกี่ยวกับเรื่องวิทยฐานะ ก็อยากจะให้เข้าสู่กองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตครู

อีกประเด็นเรื่องที่ สช. ได้จัดงบประมาณเพื่อเป็นค่าครองชีพของคุณครู 1,500 บาทต่อเดือน จะนำเสนอเข้า ครม. ก็อยากจะฝากตรงนี้ เพื่อที่จะให้เป็นผลต่อครูเอกชนต่อไป โดยเฉพาะเรื่องสวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาลของครูที่คัดพ่อแม่ออกไปไว้ในกองทุนประกันสังคม หลายโรงเรียนอยากจะให้ครอบครัวของครูเข้ามาสู่ในระบบเหมือนเดิม

นายอดิन्ह์ ปากบารา : ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสตูล

ประเด็นแรกเห็นด้วยกับความคิดในการจัดตั้ง สข.จังหวัดผมเองตลอดชีวิตราชการสัมผัสกับโรงเรียนเอกชนมาตลอด เข้าใจปรัชญาและการดำเนินการเป็นอย่างดีถึงแม้จะแยกไปแล้ว ทางวิชาการและกฎหมายใหญ่ยังสัมพันธ์กันอยู่ คนในจังหวัดนั้นคือคนที่เกิดในจังหวัดยะลา และสตูลก็เป็นลูกของเราทั้งนั้น เราก็กางานร่วมกันต่อไป แยกกันแต่กฎหมายไม่เป็นไร

ประเด็นที่ผมอยากจะกราบเรียนเป็นมิติต่างไปจากเดิมก็คือ เรื่องการศึกษาสายสามัญ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนรัฐบาลหรือเอกชนเรามีปัญหาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉพาะวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ในช่วงเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ครูวิชาเอกเหล่านี้ไหลออกจากพื้นที่จังหวัดของเราเป็นจำนวนมาก ทางออกหนึ่งที่เราเห็นได้ง่ายและทำได้ด้วยคือ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาของกศน. ใช้งบจัดตั้งให้ครบทุกจังหวัด และเพิ่มศักยภาพไม่ว่าจะเป็นบุคลากรหรือสื่อหรือการฝึกอบรมนักเรียนหรือครู ตรงนี้ทำได้แน่นอนเพราะผมเห็นศักยภาพพื้นฐานของศูนย์วิทยาศาสตร์อยู่แล้ว เพียงแต่ว่าศูนย์ที่ยะลาต้องดูแลไปไกลหลายๆ จังหวัดซึ่งไม่พอเพียง ควรเร่งทำในปีนี้ได้ยิ่งดี สามารถแก้ปัญหาเรื่องวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นพื้นฐานความคิดทางการเรียนของนักเรียนได้ นอกจากนั้นในแต่ละจังหวัดมีอุดมศึกษา ยกเว้นสตูลก็สามารถที่จะสร้างความร่วมมือระหว่างอุดมศึกษาและสถาบันการศึกษาในพื้นที่ได้หลายมิติทุกวิชา แต่ต้องทำให้เป็นรูปธรรม ศูนย์สื่อประจำจังหวัดหรือเขตพื้นที่

ก็เป็นเรื่องสำคัญมาก ที่พูดอยู่เสมอว่าสื่อไม่พอ อาจจะมีสื่อกลางที่ ศูนย์วิทยบริการและให้ยืมไปได้ ซึ่งก็หมุนเวียนใช้กันได้

ประเด็นในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ เราปฏิเสธไม่ได้ว่าคนใน 5 จังหวัด เป็นสายเลือดเดียวกับมาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ฉะนั้น ในขณะนี้ประเทศเหล่านี้พัฒนาไปไกลมาก เด็กที่จบมัธยมศึกษาตอน ปลายของมาเลเซียและอินโดนีเซียสามารถไปเรียนต่อในมอสกัว และ วอชิงตัน แต่เด็กที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายของเราไปได้บางส่วน เรา อาศัยโอกาสของอาเซียน ที่จะสามารถสร้างความร่วมมือแลกเปลี่ยน ซึ่งกันและกันทางการศึกษาจะสามารถพัฒนาตัวของเราและไป ด้วยกันได้

เรื่องทักษะชีวิต ในขณะที่เรากำลังสร้างแรงดันไปข้างหน้า ด้วยการพัฒนาการศึกษา แต่แรงดึงเราต้องไม่ลืมนี่ ไม่ว่าจะเป็นปัญหา ทางสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งทางสังคมนิยามว่า ปัญหาร่วมกันของ คนทุกคนคือ ยาเสพติด ความยากจนหรืออะไรอื่น ๆ ก็ตาม ฉะนั้น การเรียนรู้เรื่องทักษะชีวิตจะต้องมีกลุ่มบุคคลที่คิดถึงเรื่องนี้ แล้ว สร้างแนวทางที่เหมาะสมสำหรับเยาวชนของเราว่า ให้เขาได้รู้จัก ตัวเอง และทิศทางของการพัฒนาที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตได้ อย่างไร และจะอยู่อย่างไร

ในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างประเทศไทย มีผู้ใหญ่ในเมืองไทย กล่าวไว้อย่างถูกต้อง ผมเชื่อว่าเราอยู่กับด้วยความหลากหลายแต่ เราไม่ค่อยเข้าใจกัน เรารู้จักกันแต่เราไม่ค่อยเข้าใจกัน ถ้าเข้าใจกัน แล้วก็จะ เป็นไปตามพระราชดำรัสของในหลวงที่ว่า “เข้าใจ เข้าถึง

พัฒนา” ตรงนี้จะต้องสร้างความเข้าใจกัน เข้าใจว่าตาดึกาคืออะไร เข้าใจว่าคนมุสลิมคืออะไร เข้าใจว่าคนพุทธที่อยู่ในพื้นที่ไม่ได้มาจากที่อื่นเขามีบรรพบุรุษอยู่ที่นี้ สร้างชาติบ้านเมืองมาด้วยกันอย่างนี้เป็นต้น

เวทีของการแสดงความรู้ความสามารถของนักเรียนควรให้มีปริมาณมากขึ้น และจะต้องผูกโยงเอานักเรียน นักศึกษาทุกประเภทมาทำกิจกรรมร่วมกันในแต่ละปีให้มากขึ้น เช่น งานทางวิชาการ กีฬา นันทนาการ ฯลฯ คนที่ชอบกีฬา ชอบฟุตบอล อาจจะมีสปอนเซอร์สนับสนุน หากการจัดการศึกษาอย่างจริงจังจะทำให้ประสบความสำเร็จในเรื่องนี้

ประการสุดท้าย ครูทุกสังกัดไม่ว่าจะเป็นสถาบันศึกษา ปอเนาะ ครูเอกชน คุรุรฐบาล ครูในวิทยาลัย ครูในมหาวิทยาลัย ในสามจังหวัดภาคใต้ ทำงานมาด้วยความเหนื่อยยากเขาต้องการต้นแบบ ในขณะที่ต้นแบบของเราถูกเผยแพร่ออกไปน้อย เราไม่ต้องลงทุนอะไรมาก สกศ.สามารถที่จะสร้างคณะขึ้นมาประเมินความดีของครูเหล่านี้และยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นที่ประจักษ์ก็จะเป็นประโยชน์กับครูในปัจจุบันและเป็นกำลังใจด้วย

**นายกามาล อับดุลวาฮับ : ผู้อำนวยการมูลนิธิอาชีซสถาน
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี**

ประเด็นแรกขอยืนยันเรื่อง สข.จังหวัด ในมิติของงานวิชาการ เรื่องของหลักสูตรที่ผ่านมา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กลาย

เป็นจำเลยเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง O-NET ในฐานะที่รับผิดชอบนักเรียน 70, 80 เปอร์เซนต์ ช่วงชั้นที่ 3 ช่วงชั้นที่ 4 ในเมื่อสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อันดับที่ 74, 75, 76 ก็เลยกลายเป็นจำเลย ขณะนี้เกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ไม่กล้าที่จะเข้าไปเติมที่ในเมื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมี 2 หลักสูตร คือ อิสลามศึกษา 46 และการศึกษาขั้นพื้นฐาน 44 จะบอกว่า โรงเรียนเอกชนพยายามทำโครงสร้างหลักสูตรที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ กรณีของ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เป็นผู้จุดประกายโครงการ Curriculum Reform Project (CRP) ให้มีการปรับปรุงเรื่องอิสลามศึกษาที่บูรณาการเอาหลักสูตรสามัญเข้าไปรวมเป็นหนึ่งเดียวในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งจะทำให้เกิดความคุ้มค่า และเกิดประสิทธิผล แต่เป็นเพียงความคิดของโรงเรียนเอกชน ซึ่งเราต้องการเจ้าภาพตรงนี้ ถ้ามี สข.จังหวัดก็สามารถจะติดตามเรื่องนี้ได้

ประเด็นอิสลามศึกษาที่ผ่านมา รัฐแก้ปัญหาในลักษณะของการอุดหนุนให้ เจอปัญหาเรื่องความมั่นคงก็เอาตาดูเข้ามา จดทะเบียนสู่ระบบการศึกษา ป้อนเข้ามาสู่ระบบ ตอนนี้มีแต่เพิ่มอุสตะที่สอนศาสนา มีปัญหาเรื่องการเรียนการสอน ประสิทธิภาพการเรียนการสอน ภาครัฐก็จัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนการสอน ป.บัณฑิตวิชาชีพครูให้อุสตะเหล่านี้ มีหลายโครงการที่เกิดขึ้น ซึ่งมีการวัดผลสัมฤทธิ์ของอิสลามศึกษาหรือไม่ ที่รัฐทุ่มงบประมาณไป มีการวัดหรือประเมินว่าที่ได้ลงทุนไปได้ผลเป็นอย่างไรบ้างเมื่อเทียบ

กับ 8 กลุ่มสาระ ดังนั้นขอเสนอว่าน่าจะมีการจัดสอบ o-net สาระอิสลามศึกษา ซึ่ง สทศ.จะเป็นผู้รับผิดชอบก็ได้ และสข.จังหวัดที่เราฝากความหวังตรงนี้ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ

ผู้เข้าร่วมสัมมนา

ความหมายของตาดีกา หมายถึง เรียนศาสนาวันเสาร์-อาทิตย์ ขณะเดียวกันก็เรียนช่วงชั้นที่ 1 ที่ 2 ในโรงเรียนของรัฐ

สถาบันศึกษาปอเนาะ หมายถึง เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วไปเรียนศาสนาอย่างเดียว ซึ่งจะมีอายุตั้งแต่จบการศึกษาภาคบังคับหรืออาจจะมี อายุ 20-30 ปี

ปอเนาะจะรับผู้เรียนตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ แต่ถ้าเด็กยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ โต๊ะครูต้องพยายามทำให้จบ โดยเอา กศน.เข้ามาสอนหรือเอาเด็กไปเรียนที่อื่น รับตั้งแต่เด็กเล็กจนถึงผู้ใหญ่ที่แต่งงานแล้วอยู่ในนั้นก็เรียกว่า เป็นนักเรียนของสถาบันศึกษาปอเนาะ

นายบาราเฮง เย็ง : ประธานเครือข่ายตาดีกา จังหวัดยะลา เขต 2

ประเด็นเรื่องตาดีกา ระเบียบว่าด้วยการอุดหนุนตาดีกา ตั้งแต่ศูนย์ตาดีกามีครูไม่เกิน 80 คน มีครู 2 คนที่ได้รับค่าตอบแทน และไม่เกิน 80-120 คน ได้รับค่าตอบแทน 3 คน และครู 121 คนขึ้นไป จะได้รับค่าตอบแทน 4 คน อยากจะเรียนทำนัฐมตรีฯ ว่าเปิดเพดานตรงนี้ โดยให้ศูนย์ตาดีกามีครูอย่างน้อย 6 คน ให้ครบทุกชั้นเรียนที่ได้รับค่าตอบแทน ส่วนตาดีกาที่มีคนตั้งแต่ 121 คนขึ้นไป ให้เพิ่มเป็น 8 คนจะได้ครบทุกสาระวิชา ครูครบทุกสาระวิชาซึ่งมี 8 สาระวิชาในศูนย์การศึกษาอิสลามตามหลักสูตรของกรมการปกครอง

ในส่วนการบริหารจัดการขอเสนอว่า ให้เดือนละ 2,000 บาท ต่อศูนย์ตาติกา เนื่องจาก ปอ.3 ปอ.4 ปอ.5 ถึง ปอ.8 ซึ่งทางโรงเรียน ตาติกาจะต้องเป็นผู้จัดทำ ซึ่งใช้งบประมาณพอสมควร

รองประธานชมรมครูอิสลามศึกษาของรัฐ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

เรื่องอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ มีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 ผมเป็นคนแรกที่ได้แต่งตั้งเป็นครูสอนอิสลามศึกษารายชั่วโมง จากนั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันสำหรับคนที่มีโอกาสได้พัฒนา ศักยภาพทางการศึกษา มีวุฒิทางครูก็จะได้บรรจุเป็นข้าราชการ และ พนักงานราชการ แต่มีอีกส่วนที่ไม่มีโอกาสทางการศึกษา ตอนนี้อยู่ เป็นครูสอนรายชั่วโมงใน 5 จังหวัดก็มีอยู่ประมาณ 517 คน ที่ สอนอยู่เป็นรายชั่วโมง ผมขอเสนอว่าให้ทางรัฐ และเขตพื้นที่ช่วย ดูแลด้วย ไม่ว่าจะเป็นครูที่บรรจุเป็นข้าราชการ เป็นลูกจ้างประจำ เป็นพนักงานราชการ ครูสอนรายชั่วโมง หรือครูสอนแบบเข้ม ขอให้ ทางเขตพื้นที่ช่วยดูแลด้วย เพราะว่าตอนนี้ปัญหาบางอย่างจะเกิดขึ้น กับครูที่สอนรายชั่วโมง ผมขอเสนอเป็นภาพรวมว่า สถานศึกษา บางแห่ง บางจังหวัด สอนอิสลามศึกษารายชั่วโมง สอนสัปดาห์ละ 12 ชม. ปีละ 80 ชม. ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ครูสอนอิสลามศึกษาใน ชั่วโมง บางโรงเรียนสอนได้เพียงสัปดาห์ละ 4 ชม. จากสัปดาห์ละ 12 ชม. 4 ชม.นี้จะรวบรวมชั้น รวบรวมช่วงชั้นที่ 1 ใช้เวลา 2 ชม. ช่วงชั้น ที่ 2 ใช้เวลา 2 ชม. ปัญหานี้ไม่ได้เกิดกับทุกโรงหรือทุกเขตพื้นที่ แต่จะเป็นบางส่วน ที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่กำหนดใน หลักสูตร 80 ชม. นั้นขาดไปครึ่งหนึ่ง คือครูไม่สามารถที่จะสอนครบ

เนื่องจากบางโรงเรียนก็ยังยึดว่า นักเรียนไม่ถึง 40 คนต่อชั้นเรียน จะต้องมาอยู่รวมเป็นห้องเดียว

เนื่องจากตอนนี้อิสลามศึกษาจะมีแบบเข้มเข้ามาสอนในโรงเรียนเดียวกัน อย่างเช่นปีแรกจะสอนชั้น ป.1 รายชั่วโมงก็ถูกตัดไป ปีที่ 2 แบบเข้มเข้ามารายชั่วโมงก็ถูกตัดไป วิทยากรรายชั่วโมงก็ถูกตัดไป สมาชิกของชมรมก็เป็นห่วงว่าอนาคตเขาจะไปอยู่ที่ไหน ผมในนามรองประธานชมรมครูอิสลามศึกษา 5 จังหวัด ขอให้รัฐช่วยเหลือพวกนี้ด้วย อย่างไรก็ตามเขาได้ทำประโยชน์ให้กับชาติมาหลายปี ดังนั้นขอเสนอว่า หากเป็นไปได้อาจจะบรรจุเป็นพนักงานราชการ ทางรัฐสามารถให้ค่าตอบแทนไม่ต่ำกว่าเดือนละ 7,000 บาท

นายบุญฤทธิ์ โสพิกุล : นายกสมาคมการศึกษาเอกชน จังหวัดนราธิวาส

วันนี้รู้สึกยินดีที่หลายท่านได้กล่าวถึง โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญฯ ซึ่ง 2-3 ปีที่ผ่านมา การพัฒนาและการแก้ปัญหาของภาครัฐมุ่งเน้นแต่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม วันนี้ได้นำข่าวดีมาฝากท่านรัฐมนตรีฯ ก่อนที่ผมจะมาผมได้เจอพ่อแม่พี่น้องประชาชนเพื่อนครู ผู้ปกครอง ได้ขอบคุณทางรัฐบาลที่ขยายโอกาสถึง 15 ปี และคิดว่าเยาวชนและเด็กในพื้นที่ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษา ทั้งนี้เด็กจะอยู่ได้และมีคุณภาพหรือไม่ก็อยู่ที่ความเสมอภาคและความเป็นธรรมที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่

อีกประเด็นการศึกษาเอกชนประเภทสามัญฯ เป็นโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา

โดยเฉพาะในส่วนนี้เป็นโรงเรียนที่อยู่ในภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ภัยอันตรายก็ได้รับ ครูถูกยิง เด็กโดนสะเก็ดระเบิดมีใครมาดูแลบ้าง ท่านแก้ปัญหาอยู่ด้านเดียว อีกด้านท่านไม่ได้มอง พวกผมทุกคน เสียภาษีให้กับภาครัฐ แต่กลับไม่ได้รับการดูแลจากภาครัฐ ได้รับการดูแลที่ไม่เหมือนกัน เจ้าของโรงเรียนกู้เงินมาพัฒนาโรงเรียน สร้างโรงเรียนเป็นหลัง ไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ย แต่อีกฝั่งหนึ่งกู้เงินมา สร้างโรงเรียน พัฒนาโรงเรียน แต่ต้องจ่ายดอกเบี้ย ผมมีความเชื่อมั่น ในผู้นำ ตั้งแต่รัฐมนตรี มาจนถึงคณะที่มงานทุกท่านคงจะช่วยให้ เด็กไทย และวงการศึกษาโดยเฉพาะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดน ภาคใต้ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา

นายอับดุลอาซิซ ยานยา : นายกสมาคมสถาบันศึกษาปอเนาะ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

วันนี้ผมขอขอบคุณท่านรัฐมนตรี และท่านเลขาธิการฯ และ ผู้ที่เข้าร่วมประชุมทุกท่าน ทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อน ๆ ได้พูดมาแล้ว ทั้งนั้น ถ้าต้องการให้มี สช.จังหวัด และมีคณะกรรมการดูแล การศึกษาในพื้นที่ต่าง ๆ ผมก็เห็นด้วย แต่ว่าอย่างหนึ่งที่ต้องระมัดระวัง คือคณะกรรมการการศึกษา บาบอเห็นว่าแม้แต่ชื่อแต่ไม่มีตัวตน มี ตำแหน่งงานไม่มี บางคนไม่เคยเข้าประชุมเลย แต่ละปีเข้าประชุม 1 ครั้ง หรือ 2 ครั้งเท่านั้น ตรงนี้เราก็ขัดข้องหลายอย่าง เราไม่ได้ ทำอะไร ๆ ที่สำคัญ บาบอคิดว่าเราจะต้องทำให้ดี ทำแล้วต้องให้ดี บาบออยากจะเสนอว่าเมื่อเราจะคัดเลือกคณะกรรมการการศึกษาใน เขตพื้นที่ต่าง ๆ นั้น ต้องเน้นคนในพื้นที่มากกว่า และอย่างน้อยคนที่ เข้าใจสภาพปัญหาการศึกษาใน 4-5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ทั้งหมด ตรงนี้อยากให้ท่านรัฐมนตรีฯ สรุปรว่า ถ้ารัฐบาลชุดก่อนได้สนับสนุนทางด้านกายภาพ ให้โต๊ะครู และให้จัดทะเบียนสถาบันศึกษาปอเนาะ ในรัฐบาลชุดนี้ จะดำเนินการอะไรได้บ้าง

ฝ่ายความมั่นคง

การพัฒนาคุณภาพเป็นปัจจัยหลักในการแก้ไขปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ วันนี้ที่เราอภิปรายกันคือความต้องการในเรื่องงบประมาณ เรื่องบุคลากร ผมเห็นด้วยเพราะว่าเด็กที่เข้าสู่ระบบการศึกษามีมากยิ่งขึ้น แต่เงินที่อุดหนุนไปเท่าเดิมคงจะไม่เพียงพอ ซึ่งก็ต้องยอมรับความจริงว่า สถานการณ์เรื่องการหาเงินเข้ารัฐหรือว่าระบบการคลังยังไม่คล่องตัวก็คงเป็นทั่วโลก ทางฝ่ายความมั่นคงอยากจะทราบเรียกว่า ทุกอย่างที่ท่านรัฐมนตรีฯ สนับสนุนลงไปแล้วจะเป็น 1,400 ล้านบาท หรือจะเป็น 2,000 ล้านบาทในอนาคตก็ตาม ควรที่จะมีการตรวจสอบอย่างเป็นรูปธรรม ผมเห็นด้วยที่ต้องสนับสนุน แต่ว่าควรมีความชัดเจน ผมเคยสร้างมัสยิดที่ตำบลเรียง อุดหนุนเด็กเรียนหนังสือ ผมถือว่าการอุดหนุนของอิสลามได้บุญ แต่ควรอุดหนุนในทางที่ถูก

การประเมินผลเป็นส่วนสำคัญ เมื่อเราประเมินผลออกมาว่าสามจังหวัดภาคใต้อยู่อันดับท้ายแล้ว วันนี้รู้ว่าสถาบันไหนที่นักเรียนมีคุณภาพ ควรจะเข้าไปและส่งเสริมให้เป็นตัวอย่างให้เห็นสิ่งเหล่านี้ ถ้าทำได้จะลดความหวาดระแวงลงไป ผมเข้าใจดีว่าบุคลากรทางการศึกษามีไม่มาก วันนี้มีหน่วยงานราชการหลายหน่วยไม่เฉพาะทหารอย่างเดียวยกลงมาช่วยเหลือสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มาก

ท่านเป็นผู้ใหญ่ในบ้านเมืองลองคุยกับผู้ที่มีอำนาจและช่วยกันทำให้เกิดเป็นรูปธรรม ผมว่าโรงเรียนเอกชนที่ดี ๆ ที่ท่านมานั่งในที่นี้ ท่านจะยินดีไปด้วย

สุดท้ายผมอยากชี้ประเด็นเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนที่เรียนอยู่ตอนนี้ นักเรียนหญิงมี 3 นักเรียนชายมี 1 ถ้าไปดูการเกิดไม่ได้ หมายความว่าผู้หญิงมีมากกว่าผู้ชาย ก็มีเท่า ๆ กันแต่เด็กหายไปจากระบบการศึกษา เราจะมีมาตรการอย่างไรที่จะดึงหรือส่งเสริมนักเรียนชายให้กลับมาเรียนในสถาบันการศึกษา หากไปดูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเกือบทุกแห่งมีนักเรียนหญิงต่อนักเรียนชาย คือ 3 ต่อ 1

นายศลใจ วิบูลกิจ : ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา เขต 3

ประเด็นเรื่องการตั้งสช. เอกชนจังหวัดนั้น สงขลา เขต 3 เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ให้แยกเป็นจังหวัดถ้ามีผู้รับผิดชอบตรง จะมีคนช่วยดูแลอย่างใกล้ชิดเขาจะได้มีความอบอุ่นใจเพิ่มขึ้น เนื่องจากผมเป็นศึกษานิเทศก์จังหวัดมาก่อน

ประเด็นเรื่องกิจกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จะให้ฟรี ประเด็นนี้จะสัมพันธ์อย่างยิ่งโดยเฉพาะกิจกรรมวิชาการเท่าที่เราค้นพบตอนนี้ถ้ามีเวทีเด็ก มีเวทีครู จะเกิดการพัฒนาคูณภาพทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างดี เพราะทำให้เขามีเพื่อนและเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ฉะนั้นประเด็นนี้ถ้าสามารถทำให้มีเวทีมากขึ้นก็น่าจะดี

ประเด็นที่สำคัญคือการพัฒนาครูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือสงขลา เขต 3 หรือสตูลด้วยก็ตาม ถ้าจะพูดว่าคุณภาพการศึกษาต่ำ ควรพูดเฉพาะมิติผลสัมฤทธิ์เท่านั้น เพราะมิติอื่นที่ดีมีมาก เช่น คุณลักษณะผู้เรียน ซึ่งเด็กเราดีมาก มิติความสามารถของผู้เรียนหลายเรื่องเราก็ดีมาก ถ้าว่าดอย่างนี้เราก็สามารถอยู่แถวหน้าได้ ประเด็นสำคัญคือครูของเรามีวุฒิการศึกษาไม่ตรงครูไม่ครบ สิ่งที่จะทำได้คือ การพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ ผมเห็นด้วยอย่างยิ่งถ้าจะมีแผนพัฒนาจังหวัด โดยบอกเป้าหมายให้ชัดว่าปีนี้เราจะพัฒนาครูเท่าไร และใน 1 ปีควรได้รับการพัฒนากี่ครั้ง ถ้าทำอย่างนี้ได้ ผมมั่นใจว่า 3-4 ปีข้างหน้า เด็กในเขตพิเศษน่าจะพัฒนาได้

นายปกรณ์ ปรีชาวุฒิเดช : ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนนราธิวาส

ประเด็นเรื่องโอกาสทางการศึกษาและการมีงานทำ ในช่วงที่ผ่านมาภายใต้ ศธ. จะมีหน่วยงานที่ทำเรื่องการมีอาชีพหรือทางการศึกษาอยู่ 3 หน่วยงาน คือ กศน. อาชีวะ และวิทยาลัยชุมชน เรื่องข้อเสนอนโยบายทางการพัฒนาการศึกษาเล่มนี้ เขียนแยกส่วน ในขณะที่สำนักบูรณาการการศึกษาหรือเขตท่านผู้ตรวจ ท่าน ผอ.สำนักผู้ตรวจ พยายามจะผลักดันให้ทั้ง 3 หน่วยงานมีการบูรณาการการทำงาน โดยปีที่ผ่านมาพยายามจะเกาะเกี่ยวกันและมองว่า ภารกิจแต่ละคนช่วยหนุนกันอย่างไร อยากจะให้ใส่ทั้ง 3 หน่วยงานคือ กศน. อาชีวะ และวิทยาลัยชุมชน ผนวกกันไว้ตลอด ในจังหวัดนราธิวาสก็พยายามริเริ่มให้เกิดขึ้น

สภาพปัญหาด้านฐานทรัพยากรของสามจังหวัดภาคใต้ไม่เหมือนที่อื่น เรามีฐานทรัพยากรตัวใหญ่จากฐานล่างคือฐานเยาวชนมาก อายุน้อยเท่าไรฐานยิ่งกว้างต่างจากส่วนอื่นของประเทศไทย ปัญหาของพื้นที่ที่เราจะต้องจัดการศึกษาให้รองรับคนกลุ่มนี้ 0-15 ปี เป็นฐานใหญ่มากที่จะเข้ามาสู่การศึกษา เรื่องการมีงานทำเป็นประเด็นใหญ่ สภาพตอนนี้แม้กระทั่งลูกหลานของผู้บริหารสถานศึกษาหลายคนไม่อยากจะให้เรียนอยู่ในพื้นที่ โรงเรียนรัฐกาลันตัน โรงเรียนโซเฟีย เป็นโรงเรียนชั้นพื้นฐานนานาชาติ ลูกหลานสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปเรียนที่นั่นหลายคนและเป็นคนที่มีความสามารถบางคนก็ทำงานอยู่ที่มาเลเซีย และในประเทศไทยด้วย ในระดับอุดมศึกษาไปเรียนมากที่สุดที่ International Islam University of Malaysia (IIUM) และ University of Technology Petronas (UTP) อดีตเรามีทุนระยะแรก คนกลุ่มนี้กลับมา ปรากฏว่าทำงานอยู่ในพื้นที่เราไม่มากนัก ในส่วนผู้จบการศึกษาที่น่าสนใจที่สุดเรามีคานียัม อันหนึ่งคือไปเรียนต่อและกลับบ้าน จะเห็นได้จากที่จ.นราธิวาส มีผู้จบปริญญาตรีมากกว่าพันคนที่กลับมา และมีหนี้ กยศ. กลับมาคนละ 4 แสนบาท อยู่ที่นราธิวาสและไปทำงานต่ำกว่าวุฒิ ส่วนใหญ่เป็นสตรี

ภาษาเป็นเรื่องหนึ่งที่สำคัญ เป็นกลไกสำหรับประตูสู่อาเซียน ในอนาคตได้ ภาษามลายูท้องถิ่นที่เราพูดกันอยู่ทุกวันนี้ พอขึ้นจากหาดใหญ่ไปพูดภาษาไทยไม่คล่องทำงานลำบาก พอลงจากมาเลเซียไปรัฐกลันตัน ตรัง กานู ทำให้โอกาสการทำงานไม่มี ดังนั้นทางออกต้องส่งเสริมการเป็นพหุภาษาที่มีอยู่แล้ว ภาษามลายูกลาง ได้แก่

มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย บรูไน ตอนใต้ฟิลิปปินส์ ผู้ที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาเหล่านี้ได้ จะมีโอกาสทำการค้าเพื่อเป็นประตูสู่อาเซียนให้กับประเทศไทย การทำงานที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามแนวทางอิสลาม เป็นสิ่งหนึ่งที่นำกล่าวถึง ฐานทรัพยากรของสามจังหวัดภาคใต้เป็นฐานเกษตรส่วนใหญ่ หากไปดูตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดจะเป็นเกษตร 60-70 เปอร์เซ็นต์ แต่มีแนวโน้มไม่อยากจะประกอบอาชีพทางการเกษตร ทั้งๆ ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญว่าทำอะไรเราจะส่งเสริมหรือผลิตคนไปสู่ระบบการบริการหรือทำอาชีพทางด้านอาหารฮาลาล ที่ สปต.ให้ความสนใจเรื่องนี้ ตอนนี้กำลังคิดว่าทำอย่างไรถึงจะเป็นฐานในการผลิตคนเพื่อสู่อาชีพ และเป็นตลาดอาหารของกลุ่มโลกมุสลิมหรือส่วนอื่นๆ ของโลกก็ได้

เรื่องโอกาสการทำงาน ผมมอง 3 ระดับ คือ ในพื้นที่ไม่มีการจ้างงานใหม่ ไม่มีการลงทุนใหม่ การทำงานในพื้นที่เยาวชนขาดโอกาส ดังนั้นเรื่องการส่งเสริมทักษะ 3 หน่วยงาน กศน. อาชีวะ และวิทยาลัยชุมชนจะต้องทำ ขณะเดียวกันมีกลไกที่เป็นศูนย์บ่มเพาะมหาวิทยาลัยที่น่าสนใจ ผมได้จัดเวทีขึ้นเมื่อปีที่แล้ว เราคิดว่า นักศึกษาวิทยาลัยชุมชนไม่สนใจ มีประมาณกว่า 500 คน เชิญท่าน สว.วรวิทย์ บารู มาพูดให้ฟัง และศูนย์บ่มเพาะมหาวิทยาลัย มาพูดให้ฟัง ประเด็นที่น่าสนใจคือทางศาสนาอิสลาม ท่านศาสตราจารย์ มูฮัมมัด ทรงเป็นแบบอย่างของการเป็นพ่อค้า และส่งเสริมเรื่องการทำงานภายใต้นี้ด้วย เพียงแค่วันนั้นวันเดียวคนเกือบ 500 คน อยากจะเป็นเจ้าของกิจการเอง ต้องการประกอบอาชีพเอง ซึ่งโอกาสทาง

การศึกษาเราช่วยให้เขาเป็นผู้ประกอบการ แต่ขณะเดียวกันรัฐไม่ได้ส่งเสริมให้เขามีโอกาสทำงานอื่นได้

ขณะเดียวกันวิกฤติของเศรษฐกิจเราคาดว่า กลุ่มที่จะกลับมาจากมาเลเซียและอยู่ในพื้นที่ที่ไปทำเครื่องขายร้านต้มยำ เราคาดว่า มีประมาณกว่า 2 แสนคน แต่สถานการณ์ไม่ดี กลับมาเพียง 10 เปอร์เซ็นต์ (20,000 คน) จะทำอย่างไรกับคนกลุ่มนี้ ในประเทศนอกพื้นที่ เลยจากหาคัดใหญ่ขึ้นไปมีปัญหาโครงการทำดีมีงานทำของ กอ.รมน. ที่จัดขึ้น สุดท้ายก็ไม่รู้เหมือนกันว่าเขาจะจ้างงานอย่างไร ถ้าคนที่ดี มีพื้นฐานการศึกษาดีและสามารถพูดภาษาไทยได้ดีก็จะพบกับความรู้สึกรักจากคนของประเทศคือ รู้สึกว่าคนในสามจังหวัดจะเอาความไม่มั่นคงมาหาเขา ทำอย่างไรถึงจะเชื่อมั่นว่าทาง กอ.รมน. ทำโครงการดีมีงานทำแบบนี้ ก็เป็นการคัดกรองระดับหนึ่งที่เราเชื่อว่าจะทำได้

ประเด็นสุดท้ายในเรื่องโอกาสการมีงานทำในกลุ่มประเทศอาเซียน และโลกมุสลิม กลุ่มสามจังหวัดมีพื้นฐานที่ดีคือภาษาอาหรับ ผมเคยอยู่และทำงานที่ดูไบ ผมคิดว่าคนในสามจังหวัดถ้ามีโอกาสไปทำงานที่ดูไบไม่ยาก และมีพื้นฐานการอ่านอัลกุระอ่านได้ พูดภาษายาวีได้ เรียนเพิ่มเติมโดยเรียนภาษากลางมาเลเซีย และเรียนอาหรับเล็กน้อย ท่านมีโอกาสทำงานอีกมาก มิติการมีงานทำน่าจะต้องใส่เข้าไป

ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน

ขณะนี้ วิทยาศาสตร์อาหารฮาลาลที่เป็นศูนย์หลักกำหนดไว้ที่ มอ.ปัตตานี เป็นตัวหลัก ขณะเดียวกันวิทยาลัยชุมชนทั้ง 3 แห่ง

ที่ปัตตานี ยะลา นราธิวาส เป็นธุรกิจอาหารฮาลาลที่จะไปสนับสนุน แต่โดยกลไกหน่วยงานที่ทำเรื่องอาชีพไม่ใช่แค่การศึกษา แต่มีศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน และมีสหกรณ์

นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ : รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สทศ. จะสรุปและทำแผนออกมา และคงจะไม่เปลี่ยนแปลงทุกเรื่อง ขอเรียนเป็นหลักการว่าอะไรที่ทำให้ได้ทันทีก็จะทำ เรื่องครูที่ตัวไม่อยู่ มีแต่ชื่อและทำให้ที่นี้ขาดครูขาดคน เรื่องนี้ผมคิดว่าทุกเขตคงต้องรับรายงานตัวเลขมาว่า ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบมีครูที่ตัวไม่อยู่มีที่ไหน อย่างไรบ้าง จำนวนเท่าไร และท่านผู้ตรวจราชการกระทรวงประจำเขต คงเป็นผู้ช่วยรวบรวมตัวเลขรายงานตัววนต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง จะได้ช่วยแก้ปัญหาให้ตรงจุดที่เป็นวิทยาศาสตร์ที่สุด ไม่อยู่ก็เติมเข้าไปหรืออย่างไร ก็คงต้องหาวิธี ส่วนครูขาดบางสาขา บางวิชา ในระยะยาวก็คงเป็นเรื่องแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด 5 จังหวัดที่ท่านผู้ตรวจจะเป็นประธาน และจะเป็นผู้ที่ทำแผนขึ้นมาจากภายในก็ปีจะต้องผลิตครูสาขาวิชาไหนเพิ่มเติมอย่างไรสำหรับ 5 จังหวัดของเรา ซึ่งก็คงรวมทั้งครูภาษาไทยด้วย

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา : เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลวิทยากรสอนศาสนาอิสลามว่า ครูในพื้นที่ไม่ขาดแต่ครูเกิน ประมาณ 2,600 กว่าอัตรา ถ้าตัดวิทยากรสอนศาสนาอิสลามจะเกินประมาณ 1,000 กว่าอัตรา ซึ่งดิฉันจะจัดทำข้อมูลเป็นรายเขตพื้นที่ให้

นายจรินทร์ ทัศนวิศิษฐ์ : รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ

ในเชิงนโยบายผมเรียนว่า มีหลายความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งผมบันทึกไว้ทั้งหมด ที่จะกล่าวถึงตรงนี้เรื่องโรงเรียนทวิภาคีซึ่งเราทำไปแล้ว อันนี้อยากให้เน้นความเข้มข้นมากขึ้น เพราะคิดว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นตาดีกับตาบอด ที่จะต้องควบแน่นให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม ตรงไหนยังไม่ทำยังอ่อนก็ทำให้เข้ม เพื่อเด็กจะได้เรียนภาคบังคับได้ครบ นอกจากเรียนศาสนาซึ่งถูกแล้วไม่ได้ผิดอะไร แต่ว่าสายสามัญ ก็ต้องเรียนควบคู่กันให้ครบ ตรงไหนที่มีช่องว่าง เขตพื้นที่การศึกษาต้องลงไปดู และสั่งการให้เขาเรียนให้ครบตามการศึกษาภาคบังคับ ส่วนปอเนาะที่ผมถามเมื่อสักครู่เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่า ต้องจัดระบบทวิภาคีซึ่งเราทำอยู่แล้ว แต่ต้องทำให้เข้มข้นและให้เป็นรูปธรรม ทั้งทวิภาคีระหว่างปอเนาะกับโรงเรียนมัธยม อาชีวะ กศน. และวิทยาลัยชุมชนที่จะต้องทำ ทั้งนี้เพื่อที่จะให้เด็กได้เรียนอาชีพเพิ่มเติม หรือมีลู่ทางที่จะพัฒนาชีวิตของตัวเองนอกจากพื้นความรู้ทางด้านศาสนาที่เขามีแล้ว

โรงเรียนสองภาษา ซึ่งพูดกันตั้งแต่ตอนเขียนนโยบายพรรคผมเป็นประธานคณะกรรมการนโยบายพรรคและมาเขียนนโยบายรัฐบาลเขียนลึกลงไปในรายละเอียดซึ่งตรงกันว่า การที่เราจะสอนเด็ก 2 ภาษาไม่ได้ขาดทุนอะไร เหมือนเราเรียนไทยกับอังกฤษ แต่ที่นี้เราก็เรียนไทยกับมลายูก็ได้เสียหายอะไร และมลายูก็เป็นภาษากลางของคนภูมิภาคหนึ่ง ที่จะทำให้เราก้าวไปสู่โลกกว้างให้มากขึ้น ก็เหมือนภาษาอังกฤษหรือเหมือนภาษาไทยกับภาษาจีน เรียนควบ

กันซึ่งก็เป็นประโยชน์ ตรงนี้ก็ถือว่าเป็นนโยบายที่จะต้องไปขยายผลมากขึ้น ผมทราบว่าเราทำวิจัยที่ปัตตานี ยะลา ถ้ามีผลอย่างไร ผมฝากท่านผู้ตรวจขอความกรุณาช่วยดูว่าผลออกมาอย่างไร ทำอยู่แค่นั้น และขอดูตัวเลขว่าเราจะขยายผลเพิ่มเติมได้อย่างไร

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมิติต่างๆ ผมคิดว่าเป็นประโยชน์ รวมทั้งการวัดผลสัมฤทธิ์ในด้านอิสลามศึกษา ก็อยากให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาว่าจะต้องวัดโดยใช้เกณฑ์อะไร อย่างไรบ้าง เพื่อจะได้มีตัวผลออกมาว่าที่สุสุดแล้วควรเป็นอย่างไร เช่น ด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กเพิ่มเติมขึ้นมากน้อยแค่ไหน อย่างไร หรือวิชาการด้านอื่นๆ มีผลสัมฤทธิ์อย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์ และอยากให้ผู้แทนกระทรวง และผู้ที่เกี่ยวข้องรีบไปดำเนินการ

สุดท้ายดูเหมือนจะเป็นกุญแจแห่งความปรารถนาหรือเป็นความหวังของทุกคนในที่นี้ที่พูดแล้วเหมือนจะเป็นเอกฉันท์ และศอ.บต.ก็เคยเสนอความคิดนี้ตอนที่ผมมาประชุม ครม.ในจังหวัดชายแดนภาคใต้กับท่านนายกรัฐมนตรีเมื่อไม่กี่สัปดาห์ ก็มีความเห็นตรงกันที่จะให้มี สข.จังหวัดเกิดขึ้น ผมเข้าใจในทางปฏิบัติว่า ความจริงจะต้องไปปรับกฎหมาย แต่ระหว่างการปฏิบัติก็ต้องกลับไปดูว่า จะสามารถทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติหรือไม่ ระยะเวลาที่ยังไม่ได้แก้กฎหมายควรออกมาอย่างไร เพื่อที่จะดำเนินการไปพลางก่อน เหมือนบางเรื่องที่กระทรวงก็ทำอยู่ในลักษณะนี้ เพราะต้องการให้ งานเดินหน้าได้ โดยไม่ต้องรอกฎหมาย トラบใดที่ไม่ขัดกับกฎหมาย เช่น การแยกมัธยมออกจากประถม ถ้าใครอยู่ในวงการศึกษาก็คง

พอทราบว่ามีมติไปแล้ว และก็ต้องรอแก้กฎหมาย 3 ฉบับ ผมตอบไม่ได้ว่าอีกกี่เดือนหรืออีกปีหนึ่ง หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรจะใช้เวลาเท่าไร ในทางปฏิบัติก็จะไปดูให้เกิดผลเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยไม่ขัดกับกฎหมายและก็เดินหน้าได้ มัชยัมก็ดำเนินงานในส่วนของมัชยัมเพื่อพัฒนาคุณภาพ ประถมก็ทำในส่วนของประถม ก็จะเป็นลักษณะคล้ายกัน อาจจะมี สช. จังหวัดใดในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง และหาคนมารับผิดชอบ แต่ทางปฏิบัติก็รีบไปดูก่อนที่จะไปปรับกฎหมายให้ชัดเจนขึ้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาได้ทัน่วงทีในตอนนี่

การเปลี่ยนแปลงบางเรื่องก็จะกลับมารวดเร็ว บางเรื่องต้องใช้เวลาก็ให้ยืนอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ผมขอรบกวนเวลาเท่านี้ และขอบคุณทุกคนที่กรุณาสละเวลามา ผมดีใจมากที่พวกเราหายไปน้อยเกือบจะเรียกว่าไม่หายไปเลย แสดงว่าพวกเราให้ความสนใจและตั้งใจมากันจริงๆ ผมก็บันทึกทุกเรื่องที่เราเสนออะไรทำไม่ได้ก็ไม่ได้ ขอให้ยอมรับความจริง อะไรที่ทำให้ได้ในเวลาอันรวดเร็วก็จะรีบทำให้ อะไรใช้เวลาที่เป็นแผนระยะยาวต้องรอชนิดหนึ่ง ที่จะต้องเดินตามความเป็นจริงทุกอย่างจะเป็นประโยชน์ ผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์ของการประชุมวันนี้คือ แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ 5 จังหวัดที่จะออกมา ขอขอบคุณทุกท่านครับ

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ : เลขานุการสภาการศึกษา

ขอขอบพระคุณท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และท่านผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่าน ที่กรุณาให้ความสำคัญกับ

ประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดสำหรับบ้านเมืองเรา
อย่างแท้จริง สภาการศึกษาคงได้รับความกรุณาจากท่านทั้งหลาย
ที่จะช่วยกันให้ความเห็นในประเด็นเรื่องการศึกษาในโอกาสต่อไป
ขอขอบคุณครับ

ภาคผนวก

สรุปประเด็นการสัมมนาระดมความคิด
เรื่อง การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
จังหวัดชายแดนภาคใต้
วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2552 ณ โรงแรมเจ.บี. หาดใหญ่ จ.สงขลา

~~~~~

สรุปประเด็นการสัมมนาระดมความคิด ดังนี้
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวโดยสรุป

1. แนวทางปฏิรูปการศึกษารอบสอง

1.1 ปฏิรูปการศึกษารอบสองควรเพิ่มประเด็นการศึกษา
นอกระบบโรงเรียน ซึ่งถือเป็นประเด็นใหญ่ โดยมอบหมายให้
สกศ.เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ

1.2 เป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษารอบสอง มีดังนี้ คือ

(1) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

(2) การให้โอกาสทางการศึกษา

(3) การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาคเอกชน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำศาสนา สถาบันศาสนา สถาบัน
ครอบครัวและส่วนอื่นๆ ทั้งนี้ เพื่อผลักดันการปฏิรูปการศึกษารอบ
สองไปสู่เป้าหมาย

(4) ครู เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพ
เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีคุณภาพ นอกเหนือจาก
เรื่องหลักสูตร กระบวนการสอน และอื่นๆ

(5) การรับฟังความคิดเห็น โดยดำเนินการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นทั่วประเทศ และสรุปผลให้แล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนมีนาคม 2552 เพื่อจะได้ทราบว่า การปฏิรูปการศึกษารอบสองควรจะเป็นไปในทิศทางใด และควรเป็นอย่างไร

2. นโยบายเรียนฟรี และบริการนมฟรี

1) นโยบายเรียนฟรี 15 ปี ถือเป็นโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาของเด็กไทยทุกคน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะเด็กด้อยโอกาส เด็กยากจน ที่รัฐจะจัดการให้ 5 เรื่อง คือ ค่าเล่าเรียน ตำราเรียน อุปกรณ์การเรียน และชุดนักเรียนเฉลี่ย 2 ชุดต่อคน/ปี และงบประมาณในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพซึ่งมี 4 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมทางวิชาการ เช่น ค่ายวิชา การติวเข้ม 1 สัปดาห์ 5 วัน 7 วัน 2) กิจกรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เช่น ค่ายลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี 3) ทักษะศึกษานอกสถานที่ 1 ครั้งต่อปี 4) กิจกรรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ที่เด็กจะได้รับการสอน/พัฒนาเรื่องคอมพิวเตอร์ นอกเหนือจากชั่วโมงเรียน ทั้งในส่วนของโรงเรียน สพฐ. โรงเรียนเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) คุณภาพของเด็ก รัฐบาลมีนโยบายเกี่ยวกับการให้บริการนมฟรี ตั้งแต่อนุบาล ถึงชั้น ป.4 และจะขยายไปจนถึงชั้น ป.6 ซึ่งเป็นมติ ครม. โดยจะเริ่มในปีการศึกษา 2552 ในเดือนตุลาคม 2551

3. แผนการศึกษาแห่งชาติ

ควรมีการปรับแผนการศึกษาแห่งชาติ เนื่องจากแผนการศึกษาแห่งชาติ ยังไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนไป โดยได้มอบให้ สกศ. ดำเนินการปรับแผนการศึกษาแห่งชาติ และจัดประชุมระดมความคิดกับทุกฝ่ายให้แล้วเสร็จภายใน 2 เดือน เพื่อทุกฝ่ายจะถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

4. กองทุนเพื่อการศึกษา

กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา จะเริ่มจากเด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสก่อน แล้วค่อยเปิดโอกาสให้เด็กที่จนน้อยได้มีโอกาสกู้ต่อไป โดยจะเพิ่มยอดเงินกู้ยืมให้อีก 10,000 ล้านบาท จาก 26,000 ล้านบาท เป็น 36,000 ล้านบาท ซึ่งจะเน้นการกู้สายอาชีพแทนที่จะไปเรียนสายสามัญ เพื่อให้เด็กไปเรียนสายอาชีพระดับ ปวช. ปวส. และปริญญาตรีมากขึ้น หากเด็กมีคุณสมบัติครบตรงตามที่กำหนด เด็กจะได้รับเงินภายใน 90 วัน ซึ่งเป็นมาตรการที่ กยศ. จะต้องปฏิบัติการรับบริการโครงการเงินกู้ สามารถรับบริการที่ธนาคารอิสลาม นอกเหนือจากธนาคารกรุงไทย

5. แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด และแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด

1) ควรมีแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด เพื่อให้ทุกหน่วยงานทางการศึกษา ซึ่งสามารถดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน และจะผลิตบุคลากรทางการศึกษาอย่างไร จะผลิตนักเรียนอาชีวะเท่าไร ในอีก 3 ปีข้างหน้า สาขาอะไร จำนวนเท่าไร เช่น สาขาการ

ท่องเที่ยว การประมง การโรงแรม หรือผลิตช่างซ่อม ช่างอุตสาหกรรม จำนวนเท่าไร เพื่อสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และสามารถกำหนดทิศทางได้ถูกต้องและชัดเจน

2) **ควรมีแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด** เนื่องจากบางจังหวัดไม่มีมหาวิทยาลัยแม่ข่าย แต่บางจังหวัดมี จึงต้องมีการวางแผนร่วมกันในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยให้เสร็จภายในระยะเวลา 2-3 เดือนนี้ ซึ่งกลุ่มจังหวัดแบ่งเป็น 18 กลุ่มจังหวัด ตามพ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โดยผู้ตรวจราชการ ศธ. เป็นประธานในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัด ส่วนแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกำลังพิจารณาว่า ควรจะมอบหมายใครเป็นเจ้าภาพในการจัดทำแผนฯ ดังกล่าว

6. แนวทางการจัดการศึกษา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1) **ด้านคุณภาพการศึกษา**ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรได้รับการแก้ไขด่วน เนื่องจากการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กในกลุ่มวิชาหลัก วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคม ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของภาคใต้ทั้งหมด และตัวเลขผลการสอบ O-net ของจังหวัดภาคใต้ โดยเฉพาะสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ลำดับสุดท้ายของประเทศ คือลำดับที่ 74, 75, 76

2) **ด้านโอกาสทางการศึกษา** ควรให้เด็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีโอกาสในการเข้าเรียนสูงขึ้น นอกเหนือจากการเรียนเรื่องศาสนา โดยอาชีวศึกษา กศน. รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรเข้าไปช่วยเสริมให้เด็กเหล่านั้นมีโอกาสมากขึ้น

3) ด้านการบริหารจัดการ ปัจจุบันสัดส่วนโรงเรียนเอกชนกับรัฐในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสัดส่วนเป็น 70 : 30 ซึ่งรัฐบาลให้เงินอุดหนุนรายหัวกับโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประมาณ 1,400 ล้านบาท แต่ในปีงบประมาณ 2553 จะตั้งงบประมาณเพิ่มขึ้นอีก

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีมีนโยบายรับข้อเสนอในการจัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะจัดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัดว่า ควรจะทำอะไรบ้าง อย่งไรเกี่ยวกับ พ.ร.บ.โรงเรียนเอกชน เนื่องจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งรัฐอุดหนุนค่าใช้จ่ายให้ 60 เปอร์เซ็นต์ และจะจัดเพิ่มขึ้นเป็น 70 เปอร์เซ็นต์

4) แนวทางการพัฒนาครู

- ครูที่สอนในโรงเรียนเอกชนของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไปจะได้รับงบประมาณการอบรมและพัฒนาครูเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ภาพรวมของครูทั้งประเทศในปัจจุบันมีปัญหาทั้งในเชิงปริมาณ สวัสดิภาพ สวัสดิการ และคุณภาพ ซึ่งรัฐบาลกำลังปรับปรุงและพัฒนาโดยการจัดทำโครงการคืนครูให้นักเรียน ให้ครูสอนอย่างเดียวไม่ต้องทำงานด้านธุรการหรือบัญชี ให้มีจำนวน 14,000 อัตรา

- กองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตครู ขณะนี้กำลังดำเนินการ เรื่อง สวัสดิการพัฒนาคุณภาพชีวิตครูแล้ว ยังช่วยในเรื่องหนี้สินครู โดยจะระดมเงินจากสถาบันการเงิน เพื่อให้ครูที่เป็นหนี้ ช่วยปรับโครงสร้างหนี้ในการลดหนี้ เช่น การยืดเวลาชำระหนี้ หรือลดดอกเบี้ย

- การผลิตและพัฒนาครู มีปัญหาในเรื่องการผลิตครูของครูที่มีคุณภาพ ได้มีการตั้งคณะกรรมการพัฒนาการผลิตและพัฒนาครู โดยจะมีการประชุมร่วมกันกับ 71 สถาบันการศึกษา เพื่อพิจารณาและกำหนดว่า จะผลิตครูวิชาอะไร สาขาอะไร ความต้องการครูใน 5-10 ปีข้างหน้า ควรเป็นเท่าไร สาขาอะไร และให้ในแต่ละสถาบันการศึกษารับไปผลิตจำนวนเท่าไร ในสาขาอะไร ภายในกี่ปี เพื่อการวางแผนที่สอดคล้องกัน เป็นการแก้ปัญหาในเชิงปริมาณและคุณภาพของครูในอนาคต รวมถึงมาตรฐานการพัฒนาครูว่า จะต้อง มีหลักสูตรอย่างไร และให้ทุกสถาบันรับไปดำเนินการต่อไป

รวมทั้งแนวทางการสร้างครูพันธุ์ใหม่ ซึ่งเป็นนโยบายหนึ่งของรัฐ เพื่อให้ได้ครูเก่ง ครูดี โดยการให้ทุนเด็กมาเรียนครู หรือ มีหลักประกันในการมาเรียนครูว่าจบแล้วมีงานทำแน่นอน

- การปรับตำแหน่งครู ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การกำหนด/ปรับตำแหน่งครูอัตราจ้าง และครูใหม่ว่า ควรมีสัดส่วนเท่าไรในการขอเข้าเป็นพนักงานราชการ และควรมีเงื่อนไขว่าเมื่อได้รับการปรับตำแหน่งแล้วจะต้องสอนอยู่ในท้องถิ่นนี้เป็นระยะเวลาเท่าไร

- การประกันชีวิตครู รัฐกำลังดำเนินการและเสนอกรมเกี่ยวกับการประกันชีวิตครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีประกันไว้ 5 แสนบาท และครูโรงเรียนเอกชนตาม พ.ร.บ.โรงเรียนเอกชนที่ปรับใหม่ให้ครูกลับเข้าประกันสังคมได้ โดยที่รัฐบาลจะจ่ายให้กับผู้ที่ได้ประกันสังคมทุกคน คนละ 2,000 บาท

ข้อคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

1. การบริหารจัดการ

1.1 การบริหารจัดการในเขตพื้นที่การศึกษา

บทบาทของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญตาม พ.ร.บ.คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ยังไม่เป็นรูปธรรม ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาจะผลิตเด็กอย่างไร ซึ่งคณะกรรมการเขตฯ ควรมีบทบาทในการตรวจสอบ ติดตาม นิเทศให้มากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของสังคม ตัวอย่างเช่น ขณะนี้เด็กที่จบ ป.3 ยังอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ ส่งผลกระทบต่อเด็ก 70-80 เปอร์เซ็นต์ ที่เข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ไม่สามารถผลิตเด็กให้มีคุณภาพได้

1.2 คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

ควรสนับสนุนให้มีคณะกรรมการพัฒนาการศึกษา ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ เพื่อเป็นผู้พิจารณาบริบทของจังหวัด และอำเภอว่าต้องการอย่างไร ชุมชนต้องการอะไร จะผลิตหรือจัดกระบวนการศึกษา การเรียนรู้หรือการจัดการให้เป็นไปตามความต้องการ/บริบทของสังคมนั้น นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้มีสมาคมโรงเรียนเอกชนจังหวัดขึ้นด้วย

1.3 การดำเนินงานด้านบริหารจัดการ

1) ควรตั้งเป้าหมายการบริหารจัดการให้ชัดเจน เพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการและจัดระบบการศึกษา กำหนด

บทบาทของคณะกรรมการพัฒนาระดับอำเภอ/จังหวัดให้ชัดเจน

2) ควรปรับบทบาทในการบริหารจัดการของเขตพื้นที่การศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ควรจะต้องมีความรวดเร็วและทันสมัยเหมาะสมกับเทคโนโลยีปัจจุบัน

3) คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และ/หรือ คณะกรรมการการศึกษาในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ควรต้องมีฝ่ายปกครองเข้ามาร่วมด้วย เพราะคนเหล่านี้มีกำลังมากกว่านักการศึกษา

สำหรับคณะกรรมการการศึกษาระดับจังหวัดจะต้องมีบุคคลจากหลายอาชีพ โดยให้มีสัดส่วนของกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา มีจำนวนกรรมการและความสอดคล้องกับความเป็นเจ้าของถิ่นในแต่ละพื้นที่

4) ควรแยกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาเป็น สข.จังหวัด และสข.อำเภอ ใน 5 จังหวัดภาคใต้ และควรให้ สข.จังหวัด และสข.อำเภอ มากำกับดูแลโรงเรียน สข.โดยตรง จะทำให้ดูแลโรงเรียนเอกชน ซึ่งส่วนใหญ่สอนศาสนาอิสลามได้ทั่วถึงทำให้เกิดเอกภาพในโรงเรียนเอกชน และจะช่วยพัฒนาคุณภาพโรงเรียนอีกด้วย

5) สภาพปัญหาภาคใต้เป็นเรื่องที่ทุกคนต้องช่วยกันทำ และต้องไว้วางใจคนมุสลิมซึ่งจะต้องเป็นรูปธรรม โดยการเชื่อมโยงนโยบายระดับพื้นที่และระดับชาติ และให้สภาการศึกษาเป็นหน่วยงานนโยบายระดับชาติ

6) ปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการกล่าวถึงกันมาก และมีแผนฯ ที่ ครม. อนุมัติแล้วมาใช้ ซึ่งแผนฯ ก็มีมาก แต่แผนฯ ไม่เคยนำไปปฏิบัติ ดังนั้นควรจะนำแผนฯ ที่มีอยู่เดิมมาปฏิบัติได้ทันทีมากกว่าการมานั่งเขียนแผนใหม่

7) การจัดตั้งองค์กรใหม่ขึ้นมา ไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง แต่ควรให้หน่วยงานที่มีอยู่มีบทบาทหน้าที่อย่างเต็มที่ การเสริมเติมเต็มในเรื่องความรับผิดชอบและภาระหน้าที่ควรมีความชัดเจน

8) การปรับปรุงระบบบริหารจัดการ ไม่จำเป็นต้องตั้งกลไกใหม่หรือทำกลไกให้ใหญ่ขึ้น แต่ต้องมองว่าอะไรเป็นตัวช่วยขับเคลื่อน เพราะไม่ใช่ภาครัฐภาคเดียว แต่ควรเป็นพหุภาคีร่วมกันขับเคลื่อน ดังนั้นในการปรับปรุงระบบบริหารจัดการ จะต้องมองว่าในพื้นที่มีโครงการอะไรที่ทำอยู่แล้วก็ส่งเสริม และจะต้องเลือกทำโครงการที่มีผลกระทบสูง โดยจะต้อง re-focus และจัด priority และต้องทำโดยมีข้อมูลสนับสนุนเพื่อการตัดสินใจ

9) รัฐควรส่งเสริมและดูแลโรงเรียนตาดีกา ปอเนาะให้มากขึ้น สำหรับโรงเรียนปอเนาะมีหลักสูตรการสอนที่ชัดเจน อีกทั้งสถาบันปอเนาะมีเด็กอยู่ในความดูแลและรับผิดชอบ ตั้งแต่มีอายุเข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเลยไปจนถึงอายุ 20-30 ปี ถ้ามีเด็กที่ยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ โตะครูจะต้องให้ กศน.เข้าไปจัดสอนและทำให้จบให้ได้ รวมทั้งโรงเรียนเหล่านี้ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ตามวิถีของเด็กในจังหวัดภาคใต้

10) เขตพื้นที่ที่ต้องมีหน้าที่ไปตรวจดูให้เด็กได้เรียนภาคบังคับได้ครบ โรงเรียนปอเนาะต้องจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี เน้นให้เกิดความเข้มข้นขึ้น อีกทั้งโรงเรียนตาดีกากับประถมนศึกษาสายสามัญต้องควบกันให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม เพื่อเด็กจะได้เรียนภาคบังคับได้ครบ นอกจากเรียนศาสนาแล้วยังต้องเรียนสามัญด้วย และควรขยายออกไปให้มากขึ้น ทั้งทวิภาคีระหว่างปอเนาะกับโรงเรียนมัธยมฯ อาชีวะ กศน. และวิทยาลัยชุมชน

2. โอกาสและการมีงานทำ

1) โอกาสและการมีงานทำ ที่ผ่านมาได้มีการบูรณาการการทำงาน 3 หน่วยงานร่วมกัน ได้แก่ กศน. อาชีวะ และวิทยาลัยชุมชน เพื่อส่งเสริมทักษะของเยาวชนในเรื่องการทำงาน และควรให้แต่ละหน่วยงานพิจารณาภารกิจของตนเองว่า จะเกื้อหนุนและบูรณาการซึ่งกันและกันอย่างไร

2) ฐานทรัพยากรของสามจังหวัดภาคใต้ไม่เหมือนกับที่อื่น เพราะเยาวชนมีจำนวนมาก อายุน้อย การศึกษายังด้อยคุณภาพกว่าที่อื่น ปัญหาคือจะจัดการศึกษาอย่างไรที่รองรับคน 0-15 ปี และจะเข้ามาสู่การศึกษาและการมีงานทำ

3) การประกอบอาชีพเกษตรกรรมในภาคใต้ เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ เราจะส่งเสริมคนอย่างไรเพื่อไปสู่อาชีพการบริการและอาหารฮาลาลซึ่งเป็นตลาดอาหารของชาวมุสลิม

3. การติดตามและประเมินผล

1) คุณภาพการศึกษาของสามจังหวัดภาคใต้ มีใช้พิจารณาเฉพาะ NT และ O-net แต่จะต้องดูที่การจัดการเป็นอย่างไร ดังนั้นควรมีระบบการติดตามและประเมินผลอย่างทั่วถึงและจริงจัง รวมทั้งการจัดการสอบ O-net ควรจัดสอบที่มีเนื้อหาสาระของอิสลามศึกษาด้วย และสส.ในพื้นที่ควรเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องคุณภาพทางการศึกษาด้วย

2) การติดตามประเมินผล กำกับดูแล เน้นการนิเทศยังขาดผู้ที่มีความรู้ความชำนาญการในเรื่องของหลักการศาสนา ทำให้การติดตามประเมินผลไม่ต่อเนื่อง ควรจัดให้มีบุคลากรที่เป็นศึกษานิเทศก์ในการนิเทศอิสลามศึกษา

3) การวัดผลทางการเรียนในมิติต่างๆ น่าจะเป็นประโยชน์ รวมทั้งการวัดผลสัมฤทธิ์ในด้านอิสลามศึกษา ควรพิจารณาว่าควรต้องใช้เกณฑ์อะไรบ้างและผลที่ออกมาเป็นอย่างไร เช่น ด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือด้านวิชาการอื่นๆ

4. ครูและบุคลากรทางการศึกษา

1) ควรใช้ครูภาษาไทยในท้องถิ่นนั้น เป็นผู้สอนภาษาไทยเพื่อให้เด็กมีความเข้มแข็งและมีความเข้าใจภาษาไทย และในเชิงนโยบายจะอย่างไรที่จะทำให้โรงเรียนชั้นพื้นฐาน เช่น ตาดีกา ปอเนาะ มีศักยภาพทางด้านภาษาไทยอย่างเพียงพอ และสามารถต่อยอดกับภาษาในเชิงวิชาการได้

2) การบรรจุครู ครูอัตราจ้างหลายคน ยังต้องการอยู่ในพื้นที่ เพียงแต่ให้มีระบบในการพัฒนาและสร้างขวัญกำลังใจ

3) การแก้ปัญหาบุคลากร ควรกำหนดให้ครูในแต่ละเขต มีทั้งชื่อและตัวอยู่ด้วย

4) การเรียกบรรจุครูควรเรียกในช่วงเดือนมีนาคม เพราะจะทำให้ทันการใช้ครูในช่วงพฤษภาคม และจะต้องมีระบบ การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูเอกชน เพื่อแก้ปัญหาครูไหลจาก โรงเรียนเอกชนไปโรงเรียนภาครัฐ

5) ปัญหาครูสอนวิชาสามัญ เช่น คณิต วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ วิธีหนึ่งคือการให้มีศูนย์วิทยาศาสตร์ เพื่อการศึกษาของ กศน. ให้ครบทุกจังหวัดก็จะช่วยบรรเทาปัญหา

6) ครูสอนศาสนาอิสลาม ที่รัฐได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ เรียนเพิ่มเติมและได้รับวุฒิ ป.บัณฑิตวิชาชีพครูจำนวนมาก โดยทุ่ม งบประมาณเป็นจำนวนมาก โครงการเหล่านี้รัฐได้มีการติดตาม ประเมินผลไปอย่างไร

7) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคใต้มีทั้งคะแนนต่ำ และสูง แต่บุคลากรทางการศึกษามีครูไม่ตรงวุฒิ และไม่ครบชั้น การ พัฒนาครูควรพัฒนาอย่างเป็นระบบ และมีแผน โดยบรรจุในแผน พัฒนาจังหวัด และบอกเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น ใน 1 ปี ครูควรได้ รับการพัฒนาที่ครั้ง

8) เรื่องครูขาด ได้มีการเสนอข้อมูลโดยผู้ตรวจราชการ เขตรายงานมา ครูขาดบางสาขา และบางวิชา ซึ่งต่อไปแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด 5 จังหวัด จะทำแผนขึ้นมาว่าภายในกี่ปีจะต้องผลิตครู สาขาไหนบ้าง อย่างไร รวมทั้งครูภาษาไทย

5. การจัดการเรียนการสอน

1) พี่น้องมุสลิมเป็นคนเฉลียวฉลาด เพราะเป็นผู้ถูกฝึกให้มีสมาธิ เพียงแต่ขาดโอกาสทางด้านการศึกษา และแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน การจัดการศึกษาจะต้องคำนึงถึง area approach ของแต่ละพื้นที่ แต่ละชุมชน ที่มีลักษณะแตกต่างกัน การให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องไม่มีความหวาดระแวงกันในเรื่องการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น

2) โรงเรียน สพฐ. จัดให้มีการเรียนวิชาอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมฯ ทุกโรงเรียน และมีการนำร่องโรงเรียนสามัญ ให้เรียนวิชาศาสนาควบคู่ไปกับสายสามัญ จะทำให้เด็กลดความซ้ำซ้อนในการเรียน เพราะเด็กที่เรียนตาดีกากับเรียนที่โรงเรียนคือเด็กกลุ่มเดียวกัน

3) ความต้องการการศึกษาของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ เรียนสายสามัญควบคู่กับศาสนา ดังนั้นหากโรงเรียนของรัฐไม่สามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้ได้ จะมีผลให้ไม่มีผู้เรียน และคนจะมาเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนมากกว่า ควรจัดโครงการโรงเรียนคู่ขนานเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน

4) ทำอย่างไรให้การเรียนการสอนสามารถสร้างงานและทำงานที่ตนสร้างขึ้นอย่างประสบความสำเร็จ เช่น การทำอาชีพย่าง ควรสอนให้รู้วิธีการกรีดย่าง การเพิ่มมูลค่าย่าง หรือการทำอาหาร ต้องสอนให้ครบวงจรตั้งแต่การตลาด การบัญชี การปรุงแต่ง ตลอดจนในหมู่บ้านมีอาชีพอะไร เยาวชนจะต้องมีความรู้ทุกอย่าง ซึ่งคนที่เรา train จะเป็นผู้ที่มีคุณภาพสามารถ export ให้ไปทำงานต่างประเทศได้

5) ชาวมุสลิมจะมีความเป็นห่วงกลัวลูกหลานไม่ได้เรียนศาสนา แต่ไม่กลัวการไม่ได้เรียนในระดับสูง แต่การเรียนรู้ศาสนาแต่ไม่มีอาชีพจะมีปัญหา ดังนั้นขอให้รัฐดูแลให้ชาวมุสลิมได้เรียนรู้ศาสนา ขณะเดียวกันก็มีวิชาชีพด้วย

6) ควรจัดให้มีเวทีการแสดงความรู้ความสามารถในท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการพัฒนางานวิชาการ และนันทนาการ

7) การแก้ปัญหาเด็กพุทธ และเด็กมุสลิมแยกเรียน ควรสร้างโอกาสเพื่อให้เด็กพุทธและเด็กมุสลิมได้เรียนร่วมกัน ด้วยการสร้างแหล่งเรียนรู้ ที่มีกิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกัน

7. หลักสูตรการเรียนการสอน

1) เรื่องภาษา รัฐจะต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่รัฐต้องการ ควบคู่ไปกับความต้องการของพี่น้องในท้องถิ่น รัฐมีความต้องการให้เด็กเก่งภาษาไทย อ่านออกเขียนได้ แต่คนในท้องถิ่นต้องการให้เด็กเก่งภาษามลายูควบคู่กับภาษาไทย ทำอย่างไรจะจัดหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการ การมีโรงเรียนสองภาษา จะส่งเสริมให้เด็กได้เรียนภาษาไทยและภาษามลายู ซึ่งเป็นภาษากลางของภูมิภาคนี้ จะทำให้เราก้าวไปสู่โลกกว้างมากขึ้นเหมือนภาษาอังกฤษกับไทย หรือภาษาไทยกับภาษาจีน หากต้องการให้เป็นประโยชน์ต้องขยายผลให้มากขึ้น โดยมองว่าพื้นที่นี้เป็นโอกาสและประตูสู่อาเซียน ซึ่งรัฐควรมีนโยบายการจัดการเรียนการสอนทวิภาษาเพื่อแก้ปัญหาด้านภาษาไทยด้วย

2) เด็กที่ออกจากโรงเรียนสามัญฯ ไปเข้าเรียนโรงเรียนปอเนาะ มีความต้องการเทียบโอนหลักสูตรพื้นฐานกับการเรียนในโรงเรียนปอเนาะ

3) ให้หลักสูตรบรรจุเรื่องทักษะชีวิต เพื่อให้เยาวชนมีแนวทางดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ไม่เป็นเหยื่อยาเสพติด และสามารถพัฒนาตามความเจริญของสังคมได้

4) ให้ปรับปรุงหลักสูตรอิสลามศึกษาที่มีการบูรณาการระหว่างหลักสูตรวิชาสามัญศึกษากับศาสนาเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรง อาจเป็น สช.จังหวัดที่มีการติดตาม

8. การอุดหนุนงบประมาณ

1) การให้เงินอุดหนุนโรงเรียนปอเนาะกับตาดีกาไม่ควรเท่ากัน เพราะภาระงานของทั้งสองรูปแบบต่างกัน

2) ให้รัฐสนับสนุนงบประมาณแก่ครูเพิ่มขึ้น ในศูนย์ตาดีกาที่มีเด็กไม่เกิน 80 คน ครู 2 คน จะได้รับค่าตอบแทน เด็ก 80-121 คน ครู 3 คน จะได้รับค่าตอบแทน และ 121 คนขึ้นไป ครู 4 คน จะได้รับค่าตอบแทน อยากจะให้ขยายเป็นทุกศูนย์ตาดีกาอย่างน้อยมีครู 6 คน ได้รับค่าตอบแทน และศูนย์ที่มี 121 คนขึ้นไป ให้ครูได้รับค่าตอบแทน 8 คน ครบทุก 8 กลุ่มสาระวิชา ในศูนย์อิสลามศึกษาตามหลักสูตรกรมการปกครอง หรือบรรจุเป็นพนักงานราชการโดยได้รับเงินเดือน 7,000 บาท

3) ปัญหาคุณภาพการศึกษากับความมั่นคงเกี่ยวข้งกัน
เสนอให้มีระบบตรวจสอบการใช้งบประมาณด้านการศึกษาใน
ภาคใต้อย่างเป็นทางการ และควรอุดหนุนในทางที่ถูกที่ควร

4) ตาดีกามีความสำคัญกับรากหญ้ากับเขตจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ เพราะปลูกฝังตั้งแต่เยาว์ชน จึงอยากให้รัฐส่งเสริม
สนับสนุนด้านบุคลากร และอุดหนุนสื่อการเรียนการสอน สภาพที่เป็น
อยู่เมื่อเวลาฝนตกหลังคารั่ว

5) รัฐบาลมีอำนาจสามารถสั่งการให้เป็นรูปธรรมได้ เช่น
ในอดีตที่สามารถสั่งให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามารถ
เข้ามาจดทะเบียนและรัฐให้การอุดหนุนบางส่วนได้ เพราะรัฐรู้ว่า
ปัญหาอะไร เอกชนต้องการอะไร การบริหารจัดการต้องการอะไร
เป็นต้น

9. การมีส่วนร่วมของประชาชน

1) ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้รู้
ถึงบทบาทหน้าที่ในภาคประชาชน เช่น การเข้าร่วมในคณะกรรมการ
สถานศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษา ฯลฯ

2) ควรเร่งแก้ปัญหามากกว่าการพูดถึงปัญหา โดยให้มี
โครงสร้างเล็กๆ ที่มีประชาชนเข้ามาช่วย ให้มีการรวมตัวคล้ายกับ
สายสาธารณสุขที่มีองค์กรเอกชนเข้ามาร่วมจำนวนมาก เช่น มีมูลนิธิ
ที่ไม่ใช่คนของรัฐ เริ่มจากปอเนาะจนเป็นชุมชนเล็กๆ

3) การมีส่วนร่วมของประชาชน จะต้องมีความชัดเจน
ว่ามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบ มิใช่ให้ความเห็นอย่างเดียว

โครงการประชุมสัมมนาหระดมความคิด
เรื่อง การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
จังหวัดชายแดนภาคใต้

วันเสาร์ที่ 21 กุมภาพันธ์ 2552 เวลา 08.30 - 15.30 น.

ณ ห้องประชุมตะกั่วป่า บี โรงแรมเจ.บี. หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

~~~~~

หลักการและเหตุผล

จากสภาพปัญหาความไม่สงบในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ส่งผลกระทบต่ออย่างยิ่ง ทั้งด้านความมั่นคงด้านโอกาสและคุณภาพการศึกษา ด้านการประกอบอาชีพและการมีงานทำของผู้จบการศึกษาและประชาชน ตลอดจนด้านความปลอดภัยทั้งของครูและสถานศึกษา และการบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จากผลการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า คุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่ำกว่าภาคอื่นๆ ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดขวัญและกำลังใจ ซึ่งรัฐบาลปัจจุบันได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนที่ได้แถลงต่อสภาผู้แทนราษฎรที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ชายแดนภาคใต้ตามหลักการสร้างความสมานฉันท์และแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และในแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2552-2554 ที่จะส่งเสริมกระบวนการสันติวิธีที่ยึดหลักความเป็นธรรมและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายให้เกิดความ

สามัคคี สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขบนพื้นฐานความหลากหลายในความคิด วิถีชีวิตและวัฒนธรรม

ในกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นกลไกเสริมสร้างสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย บนพื้นฐานของความหลากหลายทางวัฒนธรรม และความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น โดยให้เร่งสร้างขวัญกำลังใจผู้เรียน ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการ พัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ตลอดจนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการมีงานทำ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และบูรณาการระหว่างวิชาสามัญ วิชาชีพ และศาสนา

เพื่อให้มีการดำเนินการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดทำนโยบายการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม อัตลักษณ์ของท้องถิ่น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงเห็นควรจัดประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ

จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การเพิ่มโอกาส และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อระดมความคิดเห็นให้ได้ข้อเสนอนโยบายในการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อนำข้อคิดเห็นที่ได้ไปปรับปรุงร่างข้อเสนอนโยบายการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีการดำเนินการ

1. ปรากฏภาพพิเศษโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)
2. นำเสนอสาระสำคัญของการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. อภิปรายระดมความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้เข้าร่วมประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรหลัก ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน สอ.บต. ครู อาจารย์ ผู้นำทางศาสนา ผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนประมาณ 150 คน

วัน เวลา และสถานที่

วันเสาร์ที่ 21 กุมภาพันธ์ 2552 เวลา 08.30 - 15.30 น.
ณ ห้องประชุมตะกั่วป่า บี โรงแรมเจ.บี. หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ผู้รับผิดชอบ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

งบประมาณ

งบประมาณของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

จากการประชุมสัมมนาการระดมความคิดครั้งนี้ จะนำไปสู่
การจัดทำข้อเสนอนโยบายการพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษ
เฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการ
ศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการพัฒนาประสิทธิภาพ
การบริหารจัดการในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดน
ภาคใต้

กำหนดการสัมมนาระดมความคิด
เรื่อง “การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
จังหวัดชายแดนภาคใต้”

วันเสาร์ที่ 21 กุมภาพันธ์ 2552 เวลา 08.30 - 15.30 น.

ณ ห้องประชุมตะกั่วป่า บี โรงแรมเจ.บี. หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

~~~~~

- 08.30 - 09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00 - 09.30 น. กล่าวเปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษ
โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)
- 09.30 - 10.00 น. นำเสนอ (ร่าง) ข้อเสนอนโยบายการพัฒนา
การศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัด
ชายแดนภาคใต้
โดย รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ
เลขาธิการสภาการศึกษา
- 10.00 - 12.00 น. อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อ
เสนอแนะในประเด็น :
- 1) การปรับปรุงการบริหารและการจัดการ
ศึกษา/การจัดระบบเขตพื้นที่การศึกษา/
การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาการศึกษา
ระดับจังหวัด/อำเภอ

- 2) การส่งเสริมการศึกษาเอกชน/การจัดตั้ง
สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดและ
สำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอ/การ
อุดหนุนโรงเรียนเอกชน/ครูเอกชน
- 3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 12.00 - 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 - 15.30 น. อภิปราย (ต่อ) ประเด็น :
- 4) การส่งเสริมศาสนาศึกษา/โรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม/ สถาบันศึกษาปอเนาะ/
ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)/
ครูสอนศาสนา
- 5) การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู
นักเรียน และบุคลากรในพื้นที่ รวมทั้งครู
อัตราจ้างและพนักงานราชการ
- 6) โอกาสการศึกษาและการมีงานทำ/การ
เพิ่มบทบาทสถานศึกษาอาชีวศึกษาใน
การพัฒนาอาชีพและบทบาท กศน. ใน
การจัดสอนวิชาสามัญและวิชาชีพระยะสั้น
- 15.30 น. ปิดการสัมมนา

~~~~~

หมายเหตุ กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลง
รับประทานอาหารว่าง-เครื่องดื่มในห้องประชุม

รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนาระดมความคิด

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคณะผู้ติดตาม

1. นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
2. นายบุญชัย ปานิชประไพ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
3. นายสุธรรม นทีทอง เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
4. นายการุณ ชุมรักษ์ คณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
5. ร.ต.ต.สิทธิ์ เสรี อินทร์รัตน์ นายตำรวจติดตาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
6. นายญาณทัช สิริวัฒน์ ผู้ประสานงานกระทรวงศึกษาธิการ
7. นางสาวประวีณา ชะลุย นักวิชาการศึกษาชำนาญการ ผู้ประสานงานสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักงานรัฐมนตรี

1. นายบัลลังก์ โรจนเสถียร สำนักงานรัฐมนตรี
2. นางสาวนวรรตน์ รามสูต สำนักงานรัฐมนตรี
3. นางสาวชิตารัตน์ ทิมดี สำนักงานรัฐมนตรี

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

1. รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ เลขาธิการสภาการศึกษา
2. ดร.สุทนต์วี วังษ์สมาน ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย
และแผนการศึกษา
3. ดร.ทิพย์อ่อนงค์ เลื่อนพุกวัฒน์ นักวิชาการศึกษา
ชำนาญการพิเศษ
4. นางสาวอัมพร พงษ์กั้งสนานันท์ นักวิชาการศึกษา
ชำนาญการพิเศษ
5. ดร.สุภาพร โกเฮงกุล นักวิชาการศึกษา
ชำนาญการพิเศษ
6. นางสาวศรีประทุม ต่านผดุงธรรม นักวิชาการศึกษา
ชำนาญการพิเศษ
7. ดร.รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
8. นางสาวอังคณา สำเภาประเสริฐ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
9. นางสาวสอาดลักษณ์ จงคล้ายกลาง นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1. นายอภิชาติ จีระวุฒิ เลขาธิการสำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัย
2. นายประดิษฐ์ ระสิตานนท์ ผู้ตรวจราชการกระทรวง
ศึกษาธิการ
3. นายกมล รอดคล้าย ผู้ตรวจราชการกระทรวง
ศึกษาธิการ

4. นางศิริลักษณ์ มโนรมย์
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
ด้านนโยบายและแผน
5. นายพินิจศักดิ์ สุวรรณรังค์
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
ด้านเผยแพร่ทางการศึกษา
สำนักงานส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย
6. นายบัณฑิตย์ พุทศรีธำกร
ผู้อำนวยการสำนักบริหารงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการ
ศึกษาเอกชน
7. นายปรีชา เวชศาสตร์
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา
เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
จังหวัดชายแดนภาคใต้
8. นายไชยทวี อติแพทย์
ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการ
การศึกษาจังหวัดชายแดน
ภาคใต้
9. นางชุลีพร ผาตินินนาท
ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริม
ปฏิบัติการ
สำนักงานส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย

10. นางพรปรีญา คัตตพันธ์	หัวหน้ากลุ่มแผนเฉพาะกิจ เฉพาะพื้นที่ สำนักนโยบายและ ยุทธศาสตร์
11. นางสาวชมภู พึ่งธรรม	นักวิเคราะห์นโยบายและ แผนชำนาญการพิเศษ สำนักนโยบายและ ยุทธศาสตร์
12. นางสาวทัศนีย์ พิศาลรัตน์คุณ	นักวิเคราะห์นโยบายและ แผนชำนาญการพิเศษ สำนักนโยบายและ ยุทธศาสตร์
13. นางปัทมา โกมารทัต	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการพิเศษ
14. นางสาวทวนทัศน์ นิลดา	สำนักบริหารงานวิทยาลัย ชุมชน
15. นางสาววรรณิ์ สิงห์โตนาท	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการพิเศษ
16. นายธงชัย สุวรรณรักษ์	สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน
17. นายอาจิมต์ อยู่ดวง	สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา เลขาธิการคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นายปราโมทย์ แก้วสูง ที่ปรึกษาสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
3. นายอำนาจ วิทยานุกูล ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา
การศึกษาเขตพัฒนาพิเศษ
เฉพาะกิจจังหวัดชายแดน
ภาคใต้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. นายเจลีเยว อยู่สีมารักษ์ เลขาธิการคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา
2. นายเจียง วงศ์สวัสดิ์สุริยะ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและ
พัฒนาการอาชีวศึกษา
3. นายเจริญ บางเลน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริม
และพัฒนาอาชีวศึกษาภาคใต้
4. นายวิวัฒน์ ปัญจมะวัต นักวิเคราะห์นโยบายและ
แผนชำนาญการ ศูนย์
พัฒนาการพิเศษเฉพาะกิจ
จังหวัดชายแดนภาคใต้

5. นางสาวสุรียพร สังข์อ่อน

นักวิเคราะห์นโยบายและ
แผนชำนาญการ
ศูนย์พัฒนาการศึกษา
เฉพาะกิจจังหวัด
ชายแดนภาคใต้

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1. นางสาวกรรทอง กฤษณชาญดี

นักวิเคราะห์นโยบายและ
แผนชำนาญการพิเศษ

2. นางสาวสุภาภรณ์ ชิมเจริญ

นักวิเคราะห์นโยบายและ
แผนชำนาญการ

3. นางสาวมิรินดำ บุชรุ่งโรจน์

สถาบันวิจัยภาษาและ
วัฒนธรรมเพื่อพัฒนา
ชนบท ม.มหิดล

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.รุ่ง แก้วแดง

ประธานมูลนิธิสุข-แก้ว
แก้วแดง

2. ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์

ประธานศูนย์ศึกษาและการ
ฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรม
ในภาวะวิกฤติ
สถาบันวิจัยภาษาและ
วัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดล

3. ดร.อมรวิรัช นาคทรพรพ	ผู้อำนวยการสถาบันรามจิตติ
4. นายรังสรรค์ (ยะห์ยา) ทองทา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ศอ.บต./ผู้บริหารโรงเรียน ธรรมอิสลามทำอัฐ
5. นายเจษฎ์เช็น เจอะอุบง	คณะวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดปัตตานี เขต 1
6. นายแวยูโซ๊ะ สามะอาลี	คณะวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดปัตตานี เขต 1
7. ดร.จุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์	สถาบันรามจิตติ

ฝ่ายความมั่นคง

1. พลเอกเพิ่มศักดิ์ พวงสาโรจน์	หัวหน้าคณะทำงานโครงการ พระราชดำริฯ คณะที่ 1
2. พลเอกธีระพงษ์ ศรีวัฒนกุล	หัวหน้าคณะทำงานโครงการ พระราชดำริฯ คณะที่ 2
3. พลเรือโทศุภนิตย์ จุฑะพุทธิ	หัวหน้าคณะทำงานโครงการ พระราชดำริฯ คณะที่ 3
4. พลตรีอรรถฐพร ไบสุวรรณ	เสนาธิการคณะทำงาน โครงการพระราชดำริใน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จังหวัด นราธิวาส เขต 1
5. พลตรีนเรนทร์ นิยมเดช	คณะทำงานชุดตรวจเยี่ยม โครงการพระราชดำริฯ

สมาชิกวุฒิสภา

1. นายต่วนอับดุลเลาะ ดาโอ๊ะมารีโย	สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดยะลา
2. รศ.ดร.ประเสริฐ ชิตพงศ์	สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดสงขลา
3. นายวรวิทย์ บารู	สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดปัตตานี
4. นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล	สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดปัตตานี
5. นายมุหามะรอสดี บอดอ	สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดนราธิวาส
6. นายสุรียา ปันจอร์	สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดสตูล
7. นายปรีดี มะลิวัลย์	สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดยะลา
8. นายสิโรตม์ มยุรภักดิ์	ผู้ปฏิบัติงานให้วุฒิสมาชิก

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

1. นายเจอะอามิง โตะตาหยง	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนราธิวาส เขต 1
2. นายนารราชา สุวิทย์	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา เขต 3
3. ผศ.ดร.พีรยศ ราฮิมมูลา	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบสัดส่วน

4. นายวิมุศดาร์ วาบา	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปัตตานี เขต 2
5. นายวินัย เสนเนียม	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา เขต 1
6. นายรอสดี เจ๊ะเงาะ	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนราธิวาส เขต 2
7. นายลาภศักดิ์ ลาภาโรจน์กิจ	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา เขต 2
8. นายนิยาริส เจตาภิวัฒน์	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนราธิวาส เขต 2

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

1. นายพีระศักดิ์ รัตนะ	ผู้อำนวยการสำนักประสาน นโยบายการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และกีฬา ยะลา เขต 1
2. นายมาหามะ มะแซสะอึ	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการพิเศษ สำนักประสานนโยบาย การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และกีฬา ยะลา เขต 1
3. นายอารี ดิเรกกิจ	นักวิเคราะห์นโยบายและ แผน (ศอ.บต.)

4. ว่าที่ร.ท.วรัญญู วงสุวรรณ

นักวิชาการศึกษาชำนาญ
การพิเศษ สำนักประสาน
นโยบายการศึกษา ศาสนา
วัฒนธรรม และกีฬา ยะลา
เขต 1

ผู้แทนจากหน่วยงาน และสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และเอกชน

จังหวัดสงขลา

1. นายเมธี ณ นคร	รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา
2. นายสลใจ วิบูลกิจ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสงขลา เขต 3
3. นายไพรัช แสงทอง	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสงขลา เขต 1
4. นายสงวน ศรีสุข	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสงขลา เขต 2
5. นายรัชชชัย ชาญทองยิ้ม	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3
6. นายวิชิต แก้วพิทักษ์	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1
7. ดร.นำพิชณู ธรรมกิเวศน์	พยาบาลวิชาชีพ วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี สงขลา เขต 1
8. นายวิมล วัฒนา	ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย จ.สงขลา เขต 2
9. นายสิทธิพงศ์ นกแอนหมาน	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพนาทวี จ.สงขลา เขต 3

10. นายสุรพล รัตนไชย	ผู้อำนวยการสำนักบริหาร ยุทธศาสตร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา เขต 2
11. นายณรงค์ศักดิ์ สมรักษ์	นักวิชาการศึกษานำศูนย์การศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา เขต 3
12. นายสมพงษ์ ฉิมพู	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จ.สงขลา
13. นายเจ๊ะอุเสิน โต๊ะสา	ศูนย์มีพิตาสุดดินอานาห์รีจ.สงขลา
14. นายมูณปศมารีบ มิจตัน	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมสถานศึกษา เอกชน จ.สงขลา
15. นางนลินี ศรีสารคาม จันท์ตรี	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการ ศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยภาคใต้จ.สงขลา
16. นายดูอาอะ เส้นหวัง	ประธานชมรมสถาบันศึกษา ปอเนาะ จ. สงขลา
17. ว่าที่ร.ต.อนุชาติ จูวัตร์	นักวิชาการศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2
18. นางอารยา ขวัญชื่น	นักวิชาการศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2

19. นางสิมาภรณ์ อปัญญาตร	เจ้าหน้าที่พัสดุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2
20. นางดวงประทีป นาเลา	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2
21. นางสาวณี ปิตมานะ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2
22. นางสาววินิจ ชัยหาญ	นักวิชาการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2
23. นางจิตรา จันทรากุล	นายกสมาคมผู้บริหารเอกชนนอกระบบ จ.สงขลา
24. นางสาวพรทิพา ชำเนนทร์	ครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา
25. นายมะแอ หมะหลี	ประธานชมรมตาดีกา จ.สงขลา เขต 3
26. รศ.ดร.สมเกียรติ สายธนู	อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ
27. รศ.ดร.ธวัช ชิตตระการ	รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลา นครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
28. นายชาญดำรง ณ นคร	รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

29. ดร.พรเลิศ อาภาหนูทัต รองอธิการบดีมหาวิทยาลัย
ราชภัฏสงขลา
30. ผศ.ดร.อนันต์ ทิพย์รัตน์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
31. ผศ.ดร.พูนสุข อุดม ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยทักษิณ
32. ผศ.ดร.ชนันท์ ธาตุทอง คณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
33. นางสาวอารีย์ คณาวิวัฒน์ไชย ผู้อำนวยการกองแผนงาน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่
34. ผศ.สมเกียรติ อินทร์กษั ผู้อำนวยการกองพัฒนานักศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ศรีวิชัย
35. นายผดุงศักดิ์ อรณพ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่
36. นางสินีนาถ รัตนมณี วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่
37. นายประจวบ จันททาส ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคจะนะ
จ.สงขลา เขต 3
38. นายมุหัมหมัด เบ็ญญ์นัย ประธานกลุ่มโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลาม จ.สงขลา เขต 2

39. นางเพ็ญธนา ดำรงค์ดีราษฎร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนกลับเพชร
ศึกษา จ.สงขลา เขต 1/อุปนายก
สมาคมการศึกษาเอกชน จ.สงขลา
40. นายนาตะลี บินเซ็น ประธานชมรมโรงเรียนเอกชน/
ประธานเครือข่ายโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม จ.สงขลา เขต 3
41. นายสนิท เขียวมณีน้อย ครูโรงเรียนบ้านทุ่งเล็บ จ.สงขลา
เขต 2
42. นายวิรัช จันทร์เกิด ผู้รับใบอนุญาตและผู้จัดการ
โรงเรียนทิวพรัตน์วิทยาคาร/
นายกสมาคมการศึกษาเอกชน
จ.สงขลา เขต 2
43. นางสาวไลล่า หมุดเส็ม ผู้อำนวยการโรงเรียนพัฒนาศาสตร์
มูลนิธิ จ.สงขลา
44. นายอัลดุลสุโก ดินอะ ผู้บริหารโรงเรียนจริยธรรมศึกษา
มูลนิธิจะนะ จ.สงขลา
45. นายสุระกำพล รักษ์วงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสุไโ
จ.สงขลา
46. นายชัยณรงค์ แข่งบุญเล่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนจะนะ
ชนูปถัมภ์ จ.สงขลา
47. นายอิสมาแอล หมินหวัง ผู้จัดการโรงเรียนแสงธรรมวิทยา
มูลนิธิ จ.สงขลา

48. นายประมวล รัตนมณี รองผู้อำนวยการวิทยาลัยการ
อาชีพหลวงประธานราษฎรนิกร
จ.สงขลา
49. นายอับดุลราชาค์ หมีนยะลา รองผู้จัดการโรงเรียนแสงธรรม
วิทยาลัยมุสลิม จ.สงขลา
50. นายเหล้าะ หมานหวัง ทำการแทนผู้รับใบอนุญาต
โรงเรียนธรรมวิทยาลัยมุสลิม จ.สงขลา
51. นายมานพ จุลิวราดีน ผู้อำนวยการโรงเรียนจะโหนด
พิทยาคม จ.สงขลา
52. นายทศพล ยอดศรี รองผู้อำนวยการโรงเรียนหาดใหญ่
วิทยาลัย จ.สงขลา
53. นายมานพ จันทรักษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทคนิค
พิทยาคม จ.สงขลา
54. นายลาชี ดอเลาะ ครูผู้สอนโรงเรียนสุทธิตาสัน
วิทยา จ.สงขลา
55. นางนริยา ตันธนกิจ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย
สมบูรณ์กุลกันยา จ.สงขลา
56. นางจินตนา บุญรักษ์ ครูโรงเรียนบ้านฉลุง หาดใหญ่
จ.สงขลา
57. นางโรฮานา หลีหมะ ครูโรงเรียนบ้านฉลุง หาดใหญ่
จ.สงขลา
58. นางยุพดี วีระวาร ครูโรงเรียนเสนาณรงค์วิทยา
หาดใหญ่ จ.สงขลา

59. นางอรุณี ชาติประสิทธิ์ ครูโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย
สมบูรณกุลกันยา จ.สงขลา
60. นางเบญจมาศ นาคหลง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
พะตงประชานคีรีวัฒน์ จ.สงขลา

จังหวัดยะลา

1. นายอรรถสิทธิ์ รัตนแคล้ว ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษายะลา เขต 1
2. ว่าที่ ร.ต. นรินทร์ สาโร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษายะลา เขต 2
3. นายปราโมทย์ ส่งสิงห์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษายะลา เขต 3
4. นายจตุรงค์ สัสดี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษายะลา เขต 1
5. นายโสภณ อัครธรรม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษายะลา เขต 1
6. นายการุณ สกฤประดิษฐ์ ผู้อำนวยการสำนักบริหาร
ยุทธศาสตร์และบูรณาการ
การศึกษาที่ 12 ยะลา
7. นายชัยฤทธิ์ เบญญาภาจ ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์
เพื่อการศึกษา จ.ยะลา เขต 1
8. นายณรงค์ ชูเพชร ผู้อำนวยการกองการศึกษาศาสนา
และวัฒนธรรม อบจ. ยะลา เขต 1

9. นายสรรเสริญ ไหม่มชุม ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย จ.ยะลา
10. นายสัญญา สุวรรณโพธิ์ รองนายกเทศมนตรีนครยะลา
สำนักงานเทศบาลนครยะลา
11. นางรอมือเลาะ ดามารู ประธานชมรมตาดีกา สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 2
12. นายบาราเฮง เย็ง ประธานเครือข่ายตาดีกา จ.ยะลา
เขต 2
13. สิบตรียะหะยา กอเดร์ รองประธานชมรมโรงเรียนเอกชน
จ.ยะลา เขต 2
14. นายมะดูกี สาและ ผู้บริหารสถาบันศึกษาปอเนาะ
จ.ยะลา เขต 2
15. นายอีซุอ์ซหมัด วัดเตาลาห์ ผู้บริหารสถาบันศึกษาปอเนาะ
จ.ยะลา เขต 2
16. นายมูหะมะ การี ครูผู้สอนศูนย์การศึกษาอิสลาม
ประจำมัสยิด (ตาดีกา) จ.ยะลา
เขต 2
17. นายยूसรี บาซอ ครูผู้สอนศูนย์การศึกษาอิสลาม
ประจำมัสยิด (ตาดีกา) จ.ยะลา
18. นายมะสปรี ฮารี นักวิชาการศึกษา สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษายะลา เขต 1

19. นายเกษม ปุญ	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมสถาบันการจัดการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 2
20. นายเวตาโอ๊ะ หะยีซาเม๊ะ	อิหม่าม/ประธานชมรมตาดีกา จ.ยะลา (ศูนย์ตาดีกาอิสติกอรัมะฮ์)
21. นายสตอพา จิตอลี	โต๊ะครู สถาบันศึกษาปอเนาะ บาโงลตา จ.ยะลา เขต 1
22. นายสาโรช จรจิตต์	ผู้เชี่ยวชาญสำนักบริหาร ยุทธศาสตร์และบูรณาการ การศึกษาที่ 12 จ.ยะลา
23. นายอิสมาแอ ดาเตะ	ครูผู้สอนศูนย์การศึกษาอิสลาม ประจำมัสยิด (ตาดีกา) จ.ยะลา เขต 2
24. นายมุอำหมัด ซาแม	ครูผู้สอนศูนย์การศึกษาอิสลาม ประจำมัสยิด (ตาดีกา) จ.ยะลา เขต 2
25. นางสาวโนрма มนูญตาหวี	ครูอัตราจ้าง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษายะลา เขต 2
26. นายอุสมาน สะอะเซ็ง	ผู้ประสานงานศูนย์การศึกษา อิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) จ.ยะลา
27. นายอับลูรอนิง ซาเฮาะ	ผู้สอนศูนย์การศึกษาอิสลาม ประจำมัสยิด จ.ยะลา เขต 2

28. นายมะกอรี สาและ	ผู้อำนวยการศึกษาอิสลาม ประจำมัสยิด จ.ยะลา เขต 2
29. ผศ.สุเชษฐ์ มาห์หมัด	รองอธิการบดีมหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา
30. นายปิทร เสดะเมธากุล	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่าง จ.ยะลา
31. นายจรูญ พรหมสุข	ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน จ.ยะลา เขต 1
32. นายสุคนธ์ แก้วแท้	ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษา จ.ยะลา เขต 1
33. นายวีระศักดิ์ อินทร์กลับ	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพ เบตง จ.ยะลา เขต 3
34. นายสรศักดิ์ หลีเส็น	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยการ อาชีพรามัน จ.ยะลา เขต 1
35. นายสุวัฒนา คำนคร	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการ สาธารณสุขสิรินธร จ.ยะลา
36. นายเจริญ นิมานนท์	ครูชำนาญการ วิทยาลัยเทคนิค จ.ยะลา เขต 1
37. นายนิฟาริต หะยีนิมะ	ผู้อำนวยการโรงเรียนดาร์ลุโลม นิงบารู จ.ยะลา
38. นายมุฮัมหมัดรุสดี อามีรุตดีน	ผู้อำนวยการโรงเรียนนิกมย ธารโต 5
39. นางสาววิภารัตน์ ยี่ตระกูล	ผู้อำนวยการโรงเรียนวชิรศึกษา จ.ยะลา เขต 3

40. นายศราวุธ อับดุลกอเดร์ ยานยา ผู้อำนวยการโรงเรียน
อิสลาฮียะห์ จ.ยะลา เขต 1
41. นายหว่าหะมะ ปีอูมา ผู้อำนวยการโรงเรียน
บ้านสันติราษฎร์ จ.ยะลา เขต 3
42. นายอับดุลรอฮิม คอแต่๊ะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบูกะ
ฆลุโฆ จ.ยะลา เขต 2
43. นายมณูญ จันทรสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนนามีตาหะ
แมเราะ จ.ยะลา
44. นายบรรเทิง ละอองโพธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมเบตง
“สุภาพอนุสรณ์” จ.ยะลา
45. นายเสกสรรค์ เส้นเจริญ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยะลา
จ.ยะลา เขต 1
46. นายสุหรี ทิพย์มณี ผู้อำนวยการโรงเรียน
บ้านอัยเยอร์เวง จ.ยะลา
47. นายประสิทธิ์ อังบาเส็ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่
จ.ยะลา
48. นายมะดาโอ๊ะ สาลละ ผู้อำนวยการโรงเรียนสุทธิศาสตร์
วิทยา จ.ยะลา เขต 2
49. นายซุลฮูดา วาเต็ง ผู้อำนวยการบ้านบาโต จ.ยะลา
เขต 1
50. นายซุลกีปลี ตาเย๊ะ ผู้อำนวยการโรงเรียน
บ้านอัยเยอร์เวง จ.ยะลา เขต 3

51. นางสาววันเพ็ญ สถาวรกวิน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร
จัดการ โรงเรียนผดุงประชา
พาณิชย์การ จ.ยะลา เขต 1
52. นายหมัดยุคติน โชะ๊ะซูบ๊ะ ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนดารุล
ฮูดาห์วิทยา จ.ยะลา
53. นายรอฆาเย๊ะ โชะ๊ะซูบ๊ะ รองผู้จัดการโรงเรียนดารุลฮูดาห์
วิทยา จ.ยะลา
54. นางสาวอภิรมย์ มนัส ครู คศ. 1 ศูนย์วิทยาศาสตร์
เพื่อการศึกษา จ.ยะลา เขต 1
55. นายอับดุลฟาต๊ะห์ ดอมมอลอ ครู คศ. 2 โรงเรียนตำรงวิทยา
จ.ยะลา เขต 2
56. นายอิสมะแอ หะยีเจ๊ะและ โรงเรียนผดุงศิลป์วิทยา ตัวแทน
ชมรมโรงเรียนเอกชน (อาลาวิยะห์
วิทยา) จ.ยะลา เขต 2
57. นายกอเดร์ มอลอ ครูโรงเรียนบ้านนุเกะจือมา จ.ยะลา
เขต 1
58. นายอับดุลอาชี จานี โรงเรียนบ้านวังใหม่ (ประชาอุทิศ
2519) จ.ยะลา
59. นางจิราภรณ์ รัตตกุล โรงเรียนบ้านบ่อหิน จ.ยะลา
60. นางวันเพ็ญ แซ่แต้ โรงเรียนบ้านวังใหม่ (ประชาอุทิศ
2519) จ.ยะลา

จังหวัดปัตตานี

1. นายสุรศักดิ์ อินศรีไกร   ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาปัตตานี เขต 1
2. นายรัช แซ่ฮั่ว   ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาปัตตานี เขต 3
3. นายนพพร มากคงแก้ว   ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาปัตตานี เขต 2
4. นายเสกสรรค์ กอเส็ม   รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2
5. นายสุรินทร์ ภูริปัญญานนท์   รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 1
6. นางกรวิภา ขวัญเพชร   ครู คศ.3 หัวหน้าฝ่ายส่งเสริม
ปฏิบัติการ สำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย ปัตตานี เขต 1
7. นายอุสมาน ดือราแม   ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จ.ปัตตานี เขต 1
8. นายจำรัส สีทองชื่น   รักษาการผู้อำนวยการกองการ
ศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม องค์การ
บริหารส่วนจังหวัดปัตตานี เขต 1
9. นายชากริยา เจาะเลาะ   โต้ะครูสถาบันศึกษาปอเนาะอรั-
รียายาตุลมาตีนะฮจ.ปัตตานี เขต 1

10. นายปราโมทย์ กลีบทอง   ผู้อำนวยการศูนย์และพัฒนา
อาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน
ปัตตานี เขต 1
11. นายไพสิทธิ์ จันทรศิริราษฎร์   ผู้นำชุมชน อ.ปะนาเระ จ.ปัตตานี
เขต 1
12. นายมีชลัน สมะมะแอ   ครูตาดีกานนุรลฮูดา (ปาฏู)
จ.ปัตตานี เขต 3
13. นายสุด็จ จะปะกียา   ประธานชมรมโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลาม จ.ปัตตานี เขต 1
14. นายยากาเรีย มุกาวิ   ประธานชมรมโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลาม 15 (2) จ.ปัตตานี
เขต 1
15. นายอนันต์ สาโร   หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมสถาบันสถาน
ศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาปัตตานี เขต 1
16. นายอับดุลมุไฮมีน สาและ   ประธานชมรมตาดีกา ปัตตานี
เขต 1
17. นายอับดุลยาบาอี สาแม   ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อ.ยะรัง จ.ปัตตานี
18. นายอับดุลอาชีช ยานยา   นายกสมาคมสถาบันศึกษาปอเนาะ
5 จชต./โต๊ะครูสถาบันศึกษา
ปอเนาะदारุสลาม จ.ปัตตานีเขต 2

19. นายอุดม ชัยวรการณ	ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลเมืองปัตตานี เขต 1
20. นายมะกาแม หยีหามะ	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี เขต 1
21. นายสมาน นามพิทักษ์	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมสถานศึกษา เอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาปัตตานี เขต 2
22. นางสาวนิปี มาลาวยัจันทร์	ครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาปัตตานี เขต 2
23. นายฮามะสุกรี ดาโชะซัด	กรรมการชมรมตาดีกา จ.ปัตตานี เขต 2
24. นายมะแอ กาซอ	ผู้สอนศูนย์ฯ (ตาดีกา) อามี่อัลตักวา จ.ปัตตานี เขต 2
25. นายแซ หะยีเลาะ	โต๊ะครูสถาบันศึกษาปอเนาะ อัลฮุสนา จ.ปัตตานี เขต 2
26. นายอำพล วณิกะอะมะ	กรรมการเลขาธิการสมาคม โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ กรรมการอิสลามประจำ จ.ปัตตานี
27. ผศ.นิฟาริต ระเสนอาหมัด	รองอธิการบดีวิทยาเขตปัตตานี
28. ผศ.นพพร เจริญทอง	รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและ พัฒนาระบบ มหาวิทยาลัยสงขลลา นครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

29. นายอนันต์ จิตรจำนงค์ หัวหน้างานประสานการวางแผน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
30. ผศ.สมปอง ทองผ่อง รองอธิการบดีวิทยาเขตปัตตานี
เขต 1
31. นายวิชาพร ชินประพัทธ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน
จ.ปัตตานี เขต 1
32. นายสุธรรม เตชนครินทร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค
จ.ปัตตานี เขต 1
33. นางสาวพุลสุข รัชโสภาส ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษา
จ.ปัตตานี เขต 1
34. นายราตรีสวัสดิ์ ชนานันต์ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยการ
อาชีพสายบุรี จ.ปัตตานี เขต 3
35. นางสาววิไลลักษณ์ แวมิง รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการ
วิทยาลัยยุวชีวิตบริหารธุรกิจ
จ.ปัตตานี
36. นายเกรียงศักดิ์ สะอาด รองผู้อำนวยการวิทยาลัยการ
อาชีพ จ.ปัตตานี เขต 1
37. นายอิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 8
วิทยาลัยอิสลามศึกษา
จ.ปัตตานี เขต 1
38. นายพงศักดิ์ บริสุทธิ์ ครู คศ.2 วิทยาลัยกาญจนภิเษก
จ.ปัตตานี เขต 1

39. นายมุฮัมมัดอาลาวี บือแน ผู้อำนวยการโรงเรียนสามัคคี
ธรรมวิทยา จ.ปัตตานี เขต 3
40. นายรอฮิม แยนหา ผู้อำนวยการโรงเรียนพัฒนา
อิสลาม จ.ปัตตานี เขต 1
41. นายอับดุลรอฮิ กาทะมะ ผู้อำนวยการโรงเรียนอิสลาม
ประชาสงเคราะห์ จ.ปัตตานี เขต 3
42. นายมะซอลและ ซือรี ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชน
บ้านมะนังดาลำ จ.ปัตตานี เขต 3
43. นายวีรรัตน์ จันท์รงาม ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชน
วัดอัมพวนาราม จ.ปัตตานี เขต 2
44. นายเสริม สิทธิพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโชติตรส
จ.ปัตตานี เขต 3
45. นายสมนึก สกุลเพ็ชร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอินทนิล
จ.ปัตตานี เขต 2
46. นายพีรพัฒน์ ชูชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชน
บ้านต้นสน จ.ปัตตานี เขต 2
47. นายกามาล อับดุลวาฮับ ผู้อำนวยการมูลนิธิอาชีวะสถาน
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ม.15 (1) จ.ปัตตานี เขต 2
48. นายเกษม พรหมศรี ผู้อำนวยการโรงเรียน
วัดสุวรรณนगर จ.ปัตตานี เขต 1
49. นายเจแม ปีรุ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกะลาพอ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ปัตตานี เขต 3

50. นายอาหามะ สาแล   ผู้อำนวยการโรงเรียนพรส.
บ้านทรายขาว จ.ปัตตานี เขต 3
51. นายอุทัย ปลอดภัย   ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบาตะ
กูโบ จ.ปัตตานี เขต 2
52. นายเจนิเยาะ มุस्ताปะ   ผู้อำนวยการโรงเรียนมุสลิมวิชุมชน
อิสลามศึกษา
53. นายอันวารุดดีน ดอเล๊ะ   ผู้อำนวยการโรงเรียนแสงประทีป
วิทยา จ.ปัตตานี
54. นายเซษฎา ะหะยีมะสาแล   ผู้อำนวยการโรงเรียนสายบุรี
“แจ้งประชาคาร” จ.ปัตตานี เขต 3
55. นายมะยาก็ ะหะยีมา   รองผู้อำนวยการโรงเรียนแสง
ประทีปวิทยา จ.ปัตตานี
56. นายยูწყัยดี วาบา   รองผู้อำนวยการโรงเรียน
ดรุณศาสน์วิทยา จ.ปัตตานี เขต 3
57. นายบุญสม ทองศรีพราย   รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาล
ปัตตานี/ประธานสมาพันธ์ครูสาม
จังหวัดชายแดนภาคใต้ จ.ปัตตานี
58. นางซุรียันี อานี   ตัวแทนผู้รับใบอนุญาตโรงเรียน
ศาสน์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาปัตตานี เขต 3
59. นายเจระรอซารี ยูโซะ   ครู คศ.3 โรงเรียนบ้านกะลาพอ
จ.ปัตตานี เขต 3
60. นายนิเลาะ สามือลา   ครูโรงเรียนนورคามินอนุสรณ์
จ.ปัตตานี เขต 1

61. นายอ็ดตานาน กระเตื่องเดช โรงเรียนมามะวิทยา (โรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ม.15 (2)) จ.ปัตตานี เขต 2
62. นายอารักษ์ พรหมสิริ ครู ค.ศ.2 โรงเรียนบ้านสะบารัง
จ.ปัตตานี เขต 1

จังหวัดนราธิวาส

1. นายธน เวชกรกานนท์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส
2. นายประสิทธิ์ หนูกึ่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา นราธิวาส เขต 1
3. นายนิพัฒน์ มณี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา นราธิวาส เขต 2
4. นายอาดุลย์ พรหมแสง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา นราธิวาส เขต 3
5. นายกอเส็ง เลาะมิง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 3
6. นายณรงค์ เรือนดีบ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอบาเจาะ จ.นราธิวาส
7. นายณัฐพงษ์ นวลมาก รองผู้อำนวยการสำนักงานการ
ศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยนราธิวาส เขต 1

8. นายอับดุลรักษ์ มุหะมุด มุหะมุด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นราธิวาส เขต 3
9. นายซำซูดิง ปีรู ประธานชมรมตาดีกา จ.นราธิวาส
เขต 3
10. นายซาฟารี ยายอ โตะครูสสถาบันศึกษาปอเนาะ
สุบุลลิสจามา จ.นราธิวาส เขต 3
11. นายบุญฤทธิ์ โสพิกุล นายกสมาคมการศึกษาเอกชน
จ.นราธิวาส
12. นางชินลักษณ์ ธนาวุฒิ นักวิชาการศึกษานำนาฎการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นราธิวาส เขต 2
13. นายมะรีเป็ง ลีมะ ครูผู้สอนศูนย์ (ตาดีกา) ดาริล
คอยรียะห์ จ.นราธิวาส เขต 1
14. นางสาวรัชพีพร แอน้อย เจ้าหน้าที่ส่วนการศึกษาเอกชน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นราธิวาส เขต 2
15. นางลดาวัลย์ นุชถาวร ข้าราชการครูช่วยราชการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นราธิวาส เขต 2
16. นายนักรบ แก่นแท้ ครู คศ.1 สำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษานราธิวาส เขต 2
17. นายรอยาลี เซ็ง ปอเนาะมัสดียะห์ จ.นราธิวาส
18. นายแอสาะ เซ็ง ปอเนาะมัสดียะห์ จ.นราธิวาส

19. นายรอฟี อับดุลเราะห์ หัวหน้ากลุ่มการศึกษาเอกชน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นราธิวาส เขต 3
20. นายกมล หาญสกุลวัฒน์ ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัย
นราธิวาสราชนครินทร์
21. นายปรกรณ์ ปรีชาวุฒิเดช ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน
จ.นราธิวาส
22. นายสุรพล ศรีสุวรรณ ครู คศ. 2 วิทยาลัยการอาชีพ
สุไหงโก-ลก จ.นราธิวาส เขต 2
23. นายรอมือลี ซอดีเมาะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยิงอ
จ.นราธิวาส เขต 1
24. นางจันทร์เพ็ญ มานะเกียรติกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบาง
นราวิทยาจ.นราธิวาสเขต 1
25. นายเจ๊ะอารง เจ๊ะเต็ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้าน
ลูโป๊ะเยาะ จ.นราธิวาส เขต 3
26. นายโซกานอร์ ฮาซานีย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนนหะห์ฏอฎอฎ
อิสลาฮียะห์ จ.นราธิวาส เขต 2
27. นายเดชา เกษมทรัพย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเกษมทรัพย์
จ.นราธิวาส เขต 2
28. นายกรัณย์ ศรัทธาทิพย์กุล ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราษฎร์
สโมสร จ.นราธิวาส เขต 2
29. นายนิคม จันท์ประดิษฐ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนแหลมทอง
วิทยา/ประชาชนชมรมโรงเรียน
เอกชน จ.นราธิวาส เขต 3

30. นายนิมุ ดือรานิง	ผู้อำนวยการโรงเรียนนिरันดรวิทยา จ.นราธิวาส เขต 1
31. นายวีระศักดิ์ ปิการะมะ	ผู้อำนวยการโรงเรียน เมืองสิขาลัย จ.นราธิวาส
32. นายสมพร สุมาลี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสาเกาะ จ.นราธิวาส เขต 3
33. นายสุไอบหมาน ไบสะเมาะ	ผู้อำนวยการโรงเรียนคอลอกาเว จ.นราธิวาส เขต 2
34. นายอหันต์ เลาะยา	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยี่งอ จ.นราธิวาส เขต 2
35. นายอาไซน์หน้า อับดุลเลาะ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจะแนะ จ.นราธิวาส เขต 3
36. นายชมสิทธิ์ นาสอน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้าน ปาตันหยง จ.นราธิวาส
37. นายณรงค์ จงแจ่มใส	รองผู้อำนวยการโรงเรียน บางนราวิทยา จ.นราธิวาส
38. นายไพศาล ตอยิบ	ผู้จัดการโรงเรียนอัตตร์กียะห์ อิสลามียะห์ จ.นราธิวาส เขต 1
39. นางภัทรียา จารรงค์	ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนภัทรียา อนุบาล จ.นราธิวาส เขต 1
40. นายมะสุกรี ซีเตะ	รองผู้อำนวยการโรงเรียนสัมพันธ วิทยา จ.นราธิวาส เขต 3

41. นางสาวสุชาสินี เอียดเล็ก	พนักงานราชการครู วิทยาลัยการ อาชีวะสุโขทัย-ลก จ.นราธิวาส เขต 2
42. นายดอโรแม มะมิง	วิทยากรศาสนาโรงเรียนบ้านเจ๊ะเก จ.นราธิวาส เขต 3
43. นายมะรอเซาะ ดาแต	ครูสอนตาดีกาโรงเรียนตาดีกา บ้านกาลิซา จ.นราธิวาส เขต 3
44. นายอับดุลเลาะ มะเซ็ง	ครูสามัญโรงเรียนประทีปวิทยา จ.นราธิวาส เขต 3
45. นายอับดุลมาซิ มะเย็ง	ผู้จัดการโรงเรียนรอมานีเย จ.นราธิวาส เขต 2
46. นายซาปัยัน เจ๊ะดาโอ๊ะ	ครูโรงเรียนรอมานีเย จ.นราธิวาส เขต 2
47. นายสนธยา สรรเพชร	ครูโรงเรียนแตมริหา จ.นราธิวาส
48. นายอหมัดสุกรี หายิดดาโอ๊ะ	ผู้จัดการโรงเรียนตันตันหยง จ.นราธิวาส เขต 1
49. นายอับดุลอาซิซ สาเมาะ	ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนจริยธรรม จ.นราธิวาส

จังหวัดสตูล

1. นายอดิพันธ์ ปากบารา	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสตูล
2. นายดอลัน นุงอาหลี	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสตูล

3. นางวรรณภา ทิพย์ดนตรี รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาอกรระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จ.สตูล
4. นายศักดิ์ดา พันธุ์พงศ์ รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล
5. นายอับดุล รอไชยลิ๊ะ ผู้สอนศูนย์ตาดีกา จ.สตูล
6. นายอุบัยร์ อาเก็ม ประธานฝ่ายการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอิสลามศึกษา จ.สตูล
7. นายอารีย์ ตาเอ็นีน นายกสมาคมครูอิสลามศึกษา จ.สตูล
8. นายสะมะแอ ลำดำดี สำนักงานคณะกรรมการอิสลามศึกษา จ.สตูล
9. นายกอเดช หลงสมัน สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จ.สตูล
10. นายเหมพงษ์ ทวีกาญจน์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพ ละงู จ.สตูล
11. นายเจริญ กาญจนะ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค จ.สตูล
12. นายนำชัย กฤษณาสกุล ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน จ.สตูล
13. นายวุฒิพงศ์ วงศ์สุวรรณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จ.สตูล

14. นายอรุณ รักษ์วงศ์	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จ.สตูล
15. นายดำรงรักษ์ รักบุรี	หัวหน้างานนโยบายและแผน วิทยาลัยชุมชน จ.สตูล
16. นายบัญญัติ อินทรภักดิ์	ครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จ.สตูล
17. นายเจน ขวัญทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าเต๊ะ จ.สตูล
18. นายวรวิทย์ หมดทั้ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลควนโดน จ.สตูล
19. นายสุกรี นาคกระวัด	ผู้อำนวยการโรงเรียนอันซอเรียะห์ อัดดีนียะห์ จ.สตูล
20. นายอัปคนเราะหมาน กองบก	ครูโรงเรียนบ้านกาเบ็ง จ.สตูล
21. นางอัญชลี บินตำมะหงง	โรงเรียนอนุบาลทักษิณสยาม ประธานชมรมโรงเรียนเอกชน จ.สตูล

จังหวัดพัทลุง

1. นางพารวี วิเวกอรุณ	ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จ.พัทลุง
2. นางมารีญา วงศ์กันทับ	ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จ.พัทลุง

รายนามผู้จัดการสัมมนาระดมความคิด

ที่ปรึกษา

1. รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ เลขานุการสภาการศึกษา
2. ดร.สุทธศรี วงษ์สมาน ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

คณะผู้จัดการสัมมนาฯ

1. ดร.ทิพย์อนงค์ เลื่อนพุกวัฒน์ นักวิชาการศึกษา
ชำนาญการพิเศษ
2. ดร.สุภาพร โกเฮงกุล นักวิชาการศึกษา
ชำนาญการพิเศษ
3. นางสาวศรีประทุม ด่านผดุงธรรม นักวิชาการศึกษา
ชำนาญการพิเศษ
4. ดร.รุ่งนภา จิตรโรจน์รักษ์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
5. นางสาวอังคณา สำเภาประเสริฐ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
6. นางสาวสอาดลักษณ์ จงคล้ายกลาง นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
7. นางกัญญา นิลกำแหง เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี
ชำนาญงาน
8. นางสาวสุมาลี ไพเรศกิตตาสกุล เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
9. นายรักพงษ์ รอดอยู่ ผู้ช่วยนักวิชาการศึกษา
10. นางสาวพนาวรรณ สุขแก้ว ผู้ช่วยนักวิชาการศึกษา

ผู้จัดทำรายงานการสัมมนาฯ

1. ดร.ทิพย์อนงค์ เลื่อนพุกวัฒน์ นักวิชาการศึกษา
ชำนาญการพิเศษ
2. นางสาวอังคณา สำเภาประเสริฐ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

หน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

